

Application Form Of ISSN Request

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INDIA

— ID of Application Request : * —
75210

— Is this title an already Published or a new Title * —
New title

— Serial title —
Title : * **झेप ZEP**

— Year (Starting year of requesting publication) —
Year : * **2024**

— Frequency of the publication —
How often is the serial published Frequency* : **Annual**
If Other please specify :

— Publication format —
Format of this publication : * **Online**
RNI Number :

— Publication url —
URL : * **https://stcmahilaarts.ac.in/**
Username :
Password :

— Related Subject and Title [e.g is supplement to] —
Subject : * **Multidisciplinary Subjects**

— Language edition —
Language/s : * **Marathi**

— Publisher's details —

Owner Name/ Responsible Person Name : * **Dr. Kailas Chavhan**
(Same person address proof to be submitted along with application)

Name of Issuing/ Publishing body : **Dr. Kailas Chavhan**
(If you are applying for an ISSN on behalf of the publisher)

E-mail : * **kailas.chavhan651@gmail.com**

Mobile : **8149348375**

Address line 1 : * **At. Post Taluka Shahada, District- Nandurbar**

Town / City :
Town / City
Pin Code : *

Shahada
Shahada
425409

State : *

Maharashtra

Additional information :

College magazine Published Online from 2017 by Dr. Kailas Ratilal Chavhan

I confirm that I have read and agree to the terms and conditions.

Applicant Signature

Chavhan

In order to obtain an International Standard Serial Number (ISSN) for your serial please take the print out of submitted online application form and send it to:

The Head
National Science Library
Indian National Center for ISSN
c/o NIScPR, 14 Satsang Vihar Marg
New Delhi - 110067

Print

Shahada Taluka Educational Society & Co-Op. Educational Society Ltd's
Senior Arts Mahila Mahavidyalaya,
 Shahada, Dist – Nandurbar
 (Permanently Affiliated To S.N.D.T. Women's University, Mumbai)
 (NAAC Reaccredited Grade – “B” CGPA 2.07)

Prof. Dr. I. J. Patil
 (M.Sc Ph.D)
Principal

Phone No.- 02565-223532
 Website: www.stcmahilaarts.ac.in
 Email ID - artsshahada070@gmail.com
 College Code-B.A.-070, B.C.A.-267

Shri. Motilal F. Patil
 (M.Sc. Agri.)
Chairman

O/W No:- 442/2025-2026

Date:- 16/04/2026

TO WHOM IT MAY CONCERN

Authorization for ISSN Application and Appointment of Publisher

This is to certify that Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada, managed by the Shahada Taluka Educational Society and Cooperative Educational Society Limited, is the official publisher of the college magazine/research journal titled “ZEP”.

I, Dr. I. J. Patil, in my capacity as the Principal of this institution, hereby authorize Dr. Kailas Ratilal Chavhan, Assistant Professor and IQAC Coordinator, to act as the Publisher and Editor for the purpose of obtaining the e-ISSN (and/or p-ISSN) from the National Centre for ISSN.

He is authorized to sign all necessary documents, manage the online application portal, and correspond with the ISSN International Centre on behalf of the college.

Details of the Editorial Board:

Sr. No.	Name	Designation	Role in Magazine / Journal	Mobile Number	Email Id
1.	Dr. Ishvar Jadhav Patil	Principal	Guest Editor & Chief	94218 88133	ijpatil.shahada@gmail.com
2.	Dr. Kailas R. Chavhan	Assistant Professor	Editor & Publisher	81493 48375	kailas.chavhan651@gmail.com
3.	Mr. Pratik Ishvar Patil	Assistant Professor	Co-editor	72763 71593	pratikp1593@gmail.com
4.	Dr. Mangla S. Chaudhary	Assistant Professor	Associate Editor	96891 59687	mangalachaudhari17@gmail.com
5.	Dr. Santosh B. Tamkhane	Assistant Professor	Associate Editor	90111 01061	Santosh.b.tamkhane16@gmail.com
6.	Miss. Mangala G. Patil	Assistant Professor	Section Editor	97673 71358	mangalapatil119@gmail.com
7.	Mr. Devchand P. Padvi	Assistant Professor	Section Editor	94048 15034	devachandpadvi@gmail.com
8.	Mr. Yogesh N. Bhusare	Assistant Professor	Section Editor	90966 40637	bhusareyogesh601@gmail.com
9.	Kumari Neha M. Jadhav	Student	Ambasador	82650 98394	nehajadhav182005@gmail.com
10.	Kumari Manasvi K. Patil	Student	Ambasador	9699277161	patilmanasvi329@gmail.com

This authorization remains valid until the completion of the registration process or until further notice.

Yours faithfully,

(Signature & Stamp)

Dr. I. J. Patil

PRINCIPAL

Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada,
 Shahada Taluka Educational Society & Co-Operative Educational Society Limited's
 Senior Arts Mahila Mahavidyalaya
 Taluka- Shahada, Dist. Nandurbar

Shahada Taluka Educational Society and Co-Operative Educational Society Limited's
Permanently Affiliated To S.N.D.T. Women's University, Mumbai

Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada,

(NAAC Accredited Cycle-2, Grade B C.G.P.A. 2.07)

Phone No.- 02565-223232 College Code - B.A.- 070, B.C.A.- 267

Email: artsshahada070@gmail.com Website: www.stcmahilaarts.ac.in

CONTACT

+91-8149348375

kailas.chavhan651@gmail.com

9, Vishwakaramarati, M.G. Hsg. Soc.,
SHAHADA, District-Nandurbar- 425409

www.reallygreatsite.com

EDUCATION

2011 - 2018

KBC NMU UNIVERSITY

• DOCTOR OF PHILOSOPHY

2005 - 2007

PUNE UNIVERSITY

• MASTER OF ARTS
• ECONOMICS - B+

SKILLS

- Project Management
- Public Relations
- Teamwork
- Time Management
- Leadership
- Effective Communication
- Critical Thinking

LANGUAGES

- English (Fluent)
- Hindi (Fluent)
- Marathi (Basics)
- Gujrathi (Home-In House)

E-ISSN APPLICATION : ZEP - झेप

ACKNOWLEDGEMENT (ENGLISH)

To,

All Esteemed Readers, Students, Teachers, Parents, and Well-wishers,

It gives me immense pleasure to present the electronic edition of our annual college magazine, 'Zhep', published by Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada (run by Shahada Taluka Education Society and Co-operative Education Society Ltd.). Affiliated with Shreemati Nathibai Damodar Thackensey (SNDT) Women's University, Mumbai, our college has consistently strived for academic excellence, as reflected in our NAAC 'B' Grade (CGPA 2.07) accreditation.

Since the academic year 2015-26, we have been regularly publishing this magazine in digital format. Moving forward, we have applied for an E-ISSN this year. According to the regulatory guidelines, we expect to receive the E-ISSN within a month.

This electronic copy is a testament to the creative expressions of our students and the dedication of our faculty. It is a matter of great pride for me to hand over this digital edition to all our students, teachers, parents, and the members of the Management Committee. I extend my heartfelt gratitude to everyone who has contributed to this journey.

Sincerely,

(Signature)

Prof. Dr. Kailas Ratilal Chavhan

Editor and Publisher, 'Zhep' Magazine

Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada.

कृतज्ञता पत्र (मराठी)

प्रती,

सन्माननीय वाचक, विद्यार्थी, शिक्षक, पालक आणि हितचिंतक,

शहादा तालुका एज्युकेशन सोसायटी आणि को-ऑपरेटिव्ह एज्युकेशन सोसायटी लिमिटेड संचलित, सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालय, शहादा अंतर्गत आमचे वार्षिक नियतकालिक 'झेप' आपल्यासमोर सादर करताना मला अतिशय आनंद होत आहे. श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी (SNDT) महिला विद्यापीठ, मुंबईशी कायम संलग्न असलेल्या आमच्या महाविद्यालयाने शैक्षणिक गुणवत्तेत नेहमीच सातत्य राखले आहे, ज्याची प्रचिती 'नॅक' (NAAC) कडून प्राप्त 'B' श्रेणी (CGPA 2.07) वरून येते.

शैक्षणिक वर्ष 2025-26 पासून आम्ही हे नियतकालिक सातत्याने ई-स्वरूपात प्रकाशित करत आहोत. यावर्षी आपण एक पाऊल पुढे टाकत E-ISSN प्राप्त करण्यासाठी रीतसर अर्ज केला असून, संबंधित संस्थेच्या नियमानुसार पुढील एका महिन्यात तो प्राप्त होईल अशी आम्हाला खात्री आहे.

हे नियतकालिक म्हणजे आमच्या विद्यार्थिनींच्या कल्पकता आणि सृजनशीलतेचा आरसा आहे. हे डिजिटल संकलन विद्यार्थी, शिक्षक, पालक आणि व्यवस्थापन मंडळाच्या सर्व सदस्यांना समर्पित करताना मला मनापासून आनंद होत आहे. आपल्या सर्वांचे सहकार्य आणि प्रेरणेबद्दल मी कृतज्ञता व्यक्त करतो.

आपला नम्र,

(स्वाक्षरी)

प्रा. डॉ. कैलास रतिलाल चव्हाण

संपादक व प्रकाशक, 'झेप' नियतकालिक

सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालय, शहादा.

Journal Particulars

Title	ज्ञेप Zep
Frequency	Annual
ISSN	xxxx-xxxx
Publisher Name	Dr. Kailas Ratilal Chavhan
Publisher Address	At. Po. Tal. Shahada, Dist- Nandurbar, Pin-425409
Starting Year	2024
Subject	Multidisciplinary
Language	Marathi (Multiple- Marathi, English, Hindi)
Publication Format	Online
Email id	kailas.chavhan651@gmail.com
Mobile No.	8149348375

मा. संस्थाध्यक्षांचे मनोगत

वनश्री तात्यासो.श्री.मोटिलाल फकिरा पाटील

(एम.एस्सी.अॅग्री)

सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयाच्या “झेप” या वार्षिक नियतकालिकाच्या प्रकाशनाबद्दल तुम्हाला कळविताना मला खूप आनंद होतो आहे. २००१ सालापासून परिसरातील विद्यार्थिनींना दर्जेदार शिक्षण देण्यासाठी आपले महाविद्यालय नेहमी कटिबद्ध राहिलेले आहे. विद्यार्थिनींचा सर्वांगीण विकास कसा साधता येईल यासाठी संस्था स्तरावरून आम्ही सर्वतोपरी प्रयत्न करत असतो.

परिसरात इतर महाविद्यालय असतांना देखील फक्त मुलींना एका छताखाली शिक्षण घेता यावे; यासाठी श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबईशी संलग्नित महाविद्यालय आम्ही पहिल्यांदा आपल्या परिसरात सुरु केले, याचा मला सार्थ अभिमान आहे. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांनी जो उदात्त हेतू डोळ्यासमोर ठेऊन विद्यापीठाची स्थापना केली. तोच दृष्टीकोन डोळ्यासमोर ठेऊन आपल्या परिसरातील विद्यार्थिनी शिक्षणाच्या प्रवाहात कशा येतील ? त्यांचा सर्वांगीण विकास कसा होईल ? यासाठीचा प्रयत्न म्हणजे आपल्या सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयाची स्थापना.

दरवर्षी महाविद्यालयाकडून “झेप” हे नियतकालिक प्रसिध्द केले जाते. या नियतकालिकाच्या माध्यमातून प्रतिभावंत कवी, लेखक विद्यार्थिनींना आपले विचार मांडण्यासाठी एक हक्काचं व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले जाते. “आपण नेहमी आपल्या तरुणांचे भविष्य घडवू शकत नाही, परंतु आपण भविष्यासाठी आपले तरुण घडवू शकतो.” त्यांच्या विचारांना बळ देऊन त्यांना सशक्त करू शकतो. आमच्या ध्येयवेड्या विद्यार्थिनींच्या पंखांना बळ देण्यासाठी, त्यांच्या मुक्त विचारांना चालना देण्यासाठी “झेप” हे नियतकालिक आम्ही प्रकाशित करत असतो.

“झेप” प्रकाशित केल्याबद्दल मी संस्थेचे संचालक, कर्मचारी आणि विद्यार्थिनींचे अभिनंदन करतो. तुमच्या कार्यासाठी तुम्हाला शुभेच्छा देतो आणि आशा करतो की, या महत्वाकांक्षी, वैचारिक, आनंददायी आणि संस्मरणीय अंकाचे आपण स्वागत कराल.

हार्दिक शुभेच्छा !!!

मा. संस्था उपाध्यक्षांचे मनोगत

मा.श्री. हिरालाल नगीन पटेल

बी.ई.(इले.), एम.बी.ए.

आज संगणक-मोबाईल स्पर्धेच्या विज्ञान युगात शहादा तालुका व परिसरातील विद्यार्थिनींना आपले अस्तित्व टिकवण्यासाठी विशेषतः ग्रामीण भागातील शेतकरी, शेतमजूर व गरीब कुटुंबातील विद्यार्थिनींच्या उच्च शिक्षणाची गरज पूर्ण होऊन आपल्या शहादे शहरात सोय व्हावी, यासाठी सन २००१ साली महाविद्यालयाची स्थापना करण्यात आली.

गत पंचवीस वर्षांपूर्वी पंचक्रोशीतल्या विद्यार्थिनींना पुणे येथे शिक्षणासाठी जावे लागत असे. "SNDT विद्यापीठाचे उच्च-शिक्षण सर्वच महिलांना मिळावे" यासाठी संस्थेचे अध्यक्ष मा.तात्यासाहेब एम.एफ.पाटील यांनी कॅ.डॉ.विश्रामकाका शैक्षणिक संकुल येथे महाविद्यालयाची स्थापना केली. शहादा तालुका, पंचक्रोशीतील आणि महाराष्ट्राच्या शहरी-ग्रामीण व आदिवासी भागातील तसेच लगतच्या गुजरात व मध्यप्रदेश राज्यातील मुलींच्या उच्च शिक्षणाची सोय केलेली आहे. आज महाविद्यालयांमध्ये बी.ए. व बी.सी.ए. विज्ञान शाखेमध्ये हजारो विद्यार्थ्यांनी शिक्षण घेतले आहे. तसेच पदव्युत्तर उच्च शिक्षण एम.ए. प्रस्तावित आहे.

शिक्षणाच्या माध्यमातून कित्येक विद्यार्थिनींनी वेगवेगळ्या क्षेत्रांमध्ये देशात व परदेशात आपला नाव लौकिक कमविलेला आहे. या विद्यार्थिनींची सतत प्रगती पाहून आज मला मनःस्वी आनंद होत आहे. महाविद्यालयीन शिक्षणासोबतच विद्यार्थ्यांचे सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी महाविद्यालयाच्या वेगवेगळ्या विभागाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्व विकास याकरिता प्रयत्न केला जात आहे. महाविद्यालयात स्पर्धा, मार्गदर्शन केंद्र, क्रीडा विभाग, विद्यार्थी विकास (सांस्कृतिक) विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना NSS विभाग, अर्थशास्त्र, मराठी, इतिहास, संगणक विभाग, ग्रंथालय यांच्या माध्यमातून प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली त्यांचे सर्व सहकारी प्रतिनिधी सतत प्रयत्नशील आहेत.

आपल्या महाविद्यालयीन विद्यार्थिनी स्पर्धेच्या युगात अग्रेसर राहिल्या पाहिजेत याकरिता निरंतर अभ्यासाच्या विविध शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध आहे. शिक्षण सुलभ व्हावे यासाठी आम्ही सर्व भौतिक सोयी-सुविधा मुबलक प्रमाणात उपलब्ध करून देत आहोत. "उत्कृष्ट तंत्रज्ञान संगणक प्रणाली व स्मार्टबोर्ड प्रणाली तसेच अध्यापन-अध्ययन शिक्षण प्रणाली विकसित केली आहे."

आमच्या विद्यार्थिनी संस्कारक्षम होण्यासाठी विशेष संस्कार शिक्षण दिले जाते. माझ्या लाडक्या बहिणींचा, विद्यार्थिनींचा ज्ञानात भर होतांना संख्यात्मक वृद्धीपेक्षा गुणात्मक वृद्धी व्हावी, याकरिता महाविद्यालयात विद्यार्थिनींना मूल्यशिक्षण देऊन त्यांच्यामध्ये जीवन विकासाचा जीवनाभिमुख दृष्टीकोन विकसित करण्यास प्राधान्य दिले जावे, यासाठी मी नेहमी प्रयत्नशील आहे.

आज संपूर्ण जग वेगवेगळ्या समस्यांच्या माध्यमातून जात आहे, नुकतेच कोरोना-महामारी सारख्या विळख्यातून बाहेर पडले आहे. जगात आज मंदीचे वारे वाहत आहेत. तरीसुद्धा शिक्षणसंदर्भ व शिक्षणपद्धती यामध्ये अमुलाग्र बदल होण्याकरिता नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या नवीन बदलांप्रमाणे शिक्षण देण्याचे कार्य केले जात आहे.

पारंपारिक अध्यापन पद्धतीच्या जागी ऑनलाईन अध्यापन पद्धती देण्यात येत आहे. या परिवर्तनाच्या काळात विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाच्या सोयी सहज व सुलभ पद्धतीने उपलब्ध व्हावी, यासाठी महाविद्यालयात सर्व आधुनिक भौतिक सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

आमचे महाविद्यालय नॅक पुनर्मुल्यांकन करण्यात यशस्वी झालेले आहे. नॅक मुल्यांकनानुसार आमच्या महाविद्यालयात पात्रताधारक व उच्चशिक्षित शिक्षकांच्या पुरोगामी दृष्टिकोनातून त्यांच्या ज्ञानाचा पुरेपूर उपयोग करून उत्तरोत्तर विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होत आहे. महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक विकास होवो, लोकहित वाढत राहो, हीच अपेक्षा व्यक्त करतो.

महाविद्यालयातील "विद्यार्थिनींच्या जीवनामध्ये कलात्मकता वाढीस लागावी, त्यांचा जीवन विकास व्हावा" यातून प्रकाशित होणारे "झेप" या अंकास माझ्या मनःस्वी शुभेच्छा...!

मा. प्राचार्यांचे मनोगत

प्राचार्य डॉ. आय.जे.पाटील

(एम.एस्सी., पीएच.डी.)

“संस्कृता स्त्री पराशक्ती” या उक्ती प्रमाणे ध्येय डोळ्या समोर ठेऊन परिसरातील सर्व सामान्य, दुर्गम, डोंगराळ व आदिवासी भागातील मुलींना उच्च शिक्षण शहादा शहरातच प्राप्त व्हावे यासाठी संस्थेचे अध्यक्ष व आमचे आधारस्तंभ वनश्री तात्यासाहेब मोतीलाल फकिरा पाटील यांनी विनाअनुदान तत्त्वावर २९ जून २००१ साली या महिला महाविद्यालयाची स्थापना केली. आज ते छोटेसे वृक्ष वटवृक्षात रूपांतरित झाले आहे. अवघ्या पंधरा वीस मुलींपासून सुरुवात झालेल्या या महाविद्यालयात आज परिसरातील ३०० ते ४०० विद्यार्थीनी उच्च शिक्षणाचा लाभ घेत आहेत. आज महाविद्यालयाला जरी गुजरभाषिक अल्पसंख्याकाचा दर्जा मिळाला असला तरी आदिवासी परिसरातील विद्यार्थीनी मोठ्या विश्वासाने उच्च शिक्षणाला प्राधान्य देऊन महाविद्यालयात प्रवेश घेत असतात. कै.डॉ. विश्रामकाका शैक्षणिक संकुलात आमचे सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय सुरु असून संकुलात के.जी.पासून ते पी. जी. पर्यंत शिक्षणाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. महाविद्यालयाचे दोन वेळा नॅक मूल्यांकन झालेले असून महाविद्यालय हे ‘बी श्रेणी मानांकन प्राप्त आहे.

महिला कोणत्याही क्षेत्रात कमी नाहीत. त्या करत असलेल्या कामात त्यांना थोडी प्रेरणा दिली की त्यांनाही त्यातून प्रेरणा मिळते. महिला सगळ्या क्षेत्रात अग्रेसर आहेत. असे कोणतेही क्षेत्र नाही जिथे महिला या पुरुषाच्या खांद्याला खांद्याला लावून काम करताना दिसत नाहीत. महिला आणि पुरुष हा भेद कमी झाला असला, तरी समाजात आजही काही ठिकाणी महिलांना थोडी वेगळी वागणूक दिली जाते. महिला म्हटले की, त्या नाजूक आणि त्यांना काहीच जमणार नाही, असे आजही समजले जाते. म्हणून महाविद्यालयातून विद्यार्थीनींना राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी विकास विभाग, स्पर्धा परीक्षा विभाग यांच्या माध्यमातून विद्यार्थीनींना सक्षम केले जाते. विद्यार्थीनींच्या (पथनाट्य) माध्यमातून समाजात वर्षभर जनजागृती केली जाते. महाविद्यालयातून विद्यार्थीनींना राष्ट्रीय सेवा योजना एककाचे निवासी शिबिरा सोबत विद्यापीठ, राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील युवा महोत्सव, राष्ट्रीय एकात्मता शिबीर व साहसी शिबीरासाठी प्रोत्साहित केले जाते. विशेष म्हणजे सातपुड्याच्या पायथ्याशी राहणाऱ्या आमच्या आदिवासी मुली अशा विविध शिबिरात सहभागी होतात ती आमच्यासाठी अभिमानाची बाब आहे. तसेच वर्षभर चालणारे सांस्कृतिक कार्यक्रम विद्यार्थीनींच्या सर्वांगीण विकासाला पूरक ठरतात. म्हणून शैक्षणिक, बौद्धिक, क्रीडा व कला या सर्व विषयात आमच्या विद्यार्थीनी अव्वल आहेत.

महाविद्यालयात कला शाखेसोबत बी.सी.ए. शाखेच्या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश दिला जातो. बी.सी.ए. शाखेतील विद्यार्थीनींसाठी प्रशस्त अशा दोन स्वतंत्र कॉम्प्युटर लॅबची व्यवस्था आहे. महाविद्यालयात विद्यार्थीनींसाठी सर्व शैक्षणिक व भौतिक सुविधा उपलब्ध आहेत. अत्यंत उच्चप्रतिचा अभ्यासक्रम आणि पात्रता धारक आमचे तज्ञ प्राध्यापकवृंद आमच्या महाविद्यालयाची जमेची बाजू आहेत. महाविद्यालय, प्राध्यापकवृंद, शिक्षकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थी यांचा गुणात्मक विकास व्हावा यासाठी महाविद्यालयात नॅक सुकाणू समिती कार्यरत असते.

महाविद्यालयात प्राचार्य म्हणून मला रूजू व्हायला दुसरे वर्ष सुरु आहे, पण आमच्या संस्थेचे आधारस्तंभ वनश्री तात्यासाहेब मोतीलाल पाटील यांच्याशी खूप जुने नाते आहे. शहादा परिसरातील कै. डॉ. विश्रामकाका शैक्षणिक संकुल परिवारातील संचालक मंडळ, सर्व प्राचार्य, पदाधिकारी यांच्याशी संपर्क आला आणि समजले की उच्च शिक्षणाचा ध्यास असल्यामुळेच आज महाविद्यालय प्रगती पथावर कार्यरत आहे. प्राचार्य पदावर सेवा देत असतांना त्याची प्रत्यक्ष अनुभूती जाणवत आहे.

शेवटी एवढेच सांगू इच्छितो की अशीच गुणवत्ता या पुढे महाविद्यालयातील प्राध्यापकवृंद व विद्यार्थीनींनी कायम ठेवतील म्हणून महाविद्यालय व कर्मचारीवृंद यांना उज्वल भवितव्यासाठी मी मनापासून हार्दिक शुभेच्छा देतो...!

संपादकीय लेखणीतून

प्रा. मंगला गोरख पाटील
मुख्य संपादक

शहादा तालुका को. ऑप. एज्युकेशन सोसायटी संचलित, सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयातील शैक्षणिक वर्ष २०२३ - २४ चा सोळावा अंक आपल्यासमोर सादर करताना आम्हाला सार्थ कृतज्ञता आणि अभिमान वाटतो आहे. महाविद्यालयाचा हा सोळावा अंक असून तो नवोदित विद्यार्थिनी लेखक व कवींच्या परिश्रमातून साकार झाला आहे.

नियतकालिक म्हणजे महाविद्यालयाचे प्रतिबिंब महाविद्यालयीन विद्यार्थिनींच्या सुप्त कलागुणांना वाव मिळावा तसेच त्यांच्या शैक्षणिक, सांस्कृतिक व सामाजिक दृष्ट्या विकास व्हावा या उद्देशाने 'झेप' या अंकाच्या माध्यमातून खुले व्यासपीठ तयार करण्यात आले आहे. आमच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थिनींच्या कल्पना, संकल्पनांच्या विचार-वैचारिकतेच्या, भावभावनांच्या हा अंक एक प्रकारच्या आलेखदर्शक दृष्टिक्षेप आहे. अनेक विषयांवरील चारोळ्या, कविता, कथा, लेख इत्यादी साहित्याच्या माध्यमातून हा अविष्कार साकारला आहे. महाविद्यालयाची प्रगती व शैक्षणिक दृष्टीने विद्यार्थिनींचा सर्वांगीण विकास वार्षिक नियतकालिक झेपच्या रूपाने ज्ञात होत असतो विद्यार्थिनींच्या विचारांची भरारी उत्तुंग असून त्याच्या प्रत्येक शब्दांचे सामर्थ्य, प्रेम, मैत्री महाविद्यालय नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण इत्यादी अनेक विषयांवरील साहित्याद्वारे दिसून येईल.

झेप या अंकाचे वैशिष्ट्य म्हणजे नियतकालिकाचा पूर्ण सार हा 'नवीन शैक्षणिक धोरण २०२०' आणि 'तृणधान्य वर्ष' यावर प्रामुख्याने आधारित असल्या कारणामुळे बहुतांशी कविता आणि लेखांमध्ये महाविद्यालयातील विद्यार्थिनींनी आणि प्राध्यापकांनी त्या विषयाला न्याय देण्याचा प्रयत्न केला आहे. नियतकालिक मधील लेख, कविता वाचकांना नक्कीच आवडतील अशा पद्धतीने संपादित करण्याचा आम्ही प्रयत्न केला आहे.

झेप नियतकालिकातील अहवाल विभागाचे अवलोकन केले असता अध्ययन, अध्यापन, संशोधन पर लेख व उत्कृष्ट कामगिरी यांची भरारी कर्तृत्वाच्या आसमंतात विहरत असताना ध्येय व उद्दिष्टे यांच्यावर दृष्टिक्षेप ठेवून झेप घेतलेली दिसून येते.

शैक्षणिक वर्षात सन्माननीय मान्यवरांचा पदकमलांच्या पाऊलखुणा उमटल्या त्याबद्दल त्यांचे आभार ! झेपच्या या अंगाने उत्कृष्टतेकडे झेप घ्यावी यासाठी श.ता.को. ऑप. एज्युकेशन सोसायटीचे चेअरमन वनश्री तात्यासाहेब मोतीलाल फकीरा पाटील व्हा. चेअरमन माननीय हिरालाल भाई पटेल, मानद सचिव ए.के.पटेल सर, आदरणीय प्रीती ताई व सर्व आदरणीय संचालक मंडळ यांच्याकडून सतत मार्गदर्शन व मोलाचे सहकार्य मिळत गेले. त्याचप्रमाणे मा. प्राचार्य डॉ.आय.जे. पाटील यांची देखील मोलाचे मार्गदर्शन व सहकार्य लाभले त्यांची मनस्वी आभार.

सहकारी प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी विद्यार्थी प्रतिनिधी व उत्स्फूर्त लेखन करणारे सर्व नवोदित लेखक कवी यांचे उत्स्फूर्त सहकार्य व मार्गदर्शन मोलाचे ठरले. सिग्मा कॉम्प्युटर्स अॅण्ड प्रिंटेर्स, शहादा यांच्या अथक परिश्रमाने सुबक सुंदर स्वरूपात झेप नियतकालिकाचा हा अंक साकारला आहे. याबद्दल सर्वांचे हार्दिक हार्दिक आभार ! हा अंक सादर करताना प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष आणि ज्यांनी मोलाचे सहकार्य केले त्या सर्वांचे आभार !

पहिल्यांदाच संपादन करण्याची संधी मला मिळाली म्हणून या अंकात काही त्रुटी असल्यास संपादक मंडळाला आपण वाचक उदात्त अंतकरणाने क्षमा कराल ही अपेक्षा !

विनम्र

श्रद्धांजली

सन २०२३-२४ या वर्षातील

शिक्षण, साहित्य, विज्ञान-तंत्रज्ञान, कला, क्रिडा,
सहकार, सामाजिक, राजकीय, जागतिक व्तरावतील,
भारतातील, महाराष्ट्रातील व देशा संरक्षणार्थ शहीद झालेल्या

ज्या महान विभुती पंचतत्त्वात विलिन झाल्यात

तसेच शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड
को-ऑप. एज्युकेशन सोसायटी लि., शहादा संचलित

शिक्षण संकुलातील - शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी,

संकुलाचे सभासद, ज्ञात-अज्ञात कर्मचारी,

हितचिंतक व आप्त व्तरकीयांपैकी

ज्या व्यक्ती दिवंगत झाल्यात त्या सर्वांना

भावपूर्ण श्रद्धांजली...!

परमेश्वर मृतात्म्यांना चिरक्षान्ती देवी...!

**Senior Arts Mahila Mahavidyalaya, Shahada,
Dist. Nandurbar**

College Development Committee

Academic Year : 2023-24

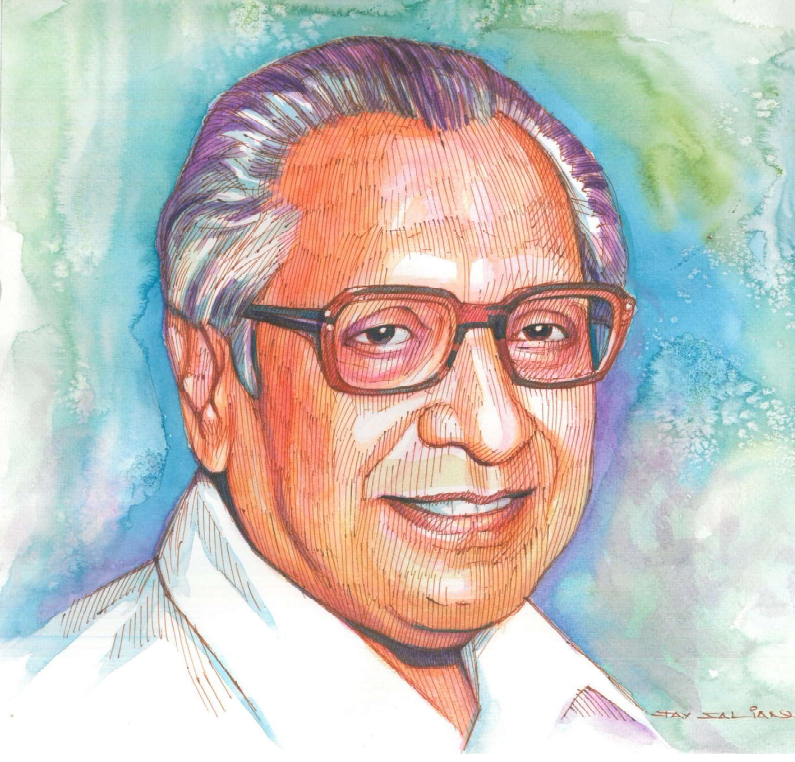
(As per Maharashtra Public University Act, 2016, 97/01)

S.No.	Name	Post	M.P.U.A.
1)	Shri. Motilal Fakira Patil	Chairperson	97.(01)(a)
2)	Shri. Ambalal Kashinath Patel	Management Secretary	97.(01)(b)
3)	Asst.Prof.Devachand P.Padavi	H.O.D.	97.(01)(c)
4)	Asst.Prof. Kakaso J. Anpat	Teacher Representative	97.(01)(d)
5)	Prof.Dr.Santosh B.Tamkhane	Teacher Representative	97.(01)(e)
6)	Shri. Nilesh Pandit Patil	Non-Teacher Representative	97.(01)(f)
7)	Shri. Hari Dattu Patil	Management Representative Educationalist	97.(01)(f)
8)	Smt. Varshaben Hiralal Patel	Social Representative	97.(01)(f)
9)	Shri. Abhijit Motilal Patil	Industrialist	97.(01)(f)
10)	Smt. Pritiben Abhijit Patil	Social Representative	97.(01)(f)
11)	Smt. Hansaben S. Patil	Social Service Representative Alumni	97.(01)(f)
12)	Dr. Kailas Ratilal Chavhan	I.Q.A.C.Co-Ordinator	97.(01)(g)
13)	Ku. Vaishali Satish Mahajan	Student Council President	97.(01)(h)
14)	Prof.Dr. Ishvar Jadhav Patil	Principal & Secretary	97.(01)(i)

महाविद्यालयीन दिन विशेष (Academic Calender 2023-24)

महिना	दिनांक	महाविद्यालय विभाग	कार्यक्रम
जून 2023	16/06/2023	महाविद्यालयाची सुरुवात	
	21/06/2023	N.S.S एकक	योग दिवस
जुलै	05/07/2023	NSS एकक	विद्यापीठ स्थापन दिवस
ऑगस्ट 2023	01/08/2023	इतिहास विभाग	लोकमान्य टिळक पुण्यतिथी
	01/08/2023	मराठी विभाग	ग्रंथालय भेट आणि पुस्तक परिचय
	01/08/2023	विद्यार्थी विकास विभाग	प्रथम वर्ष प्रवेशित विद्यार्थिनीचा स्वागत समारोह
	06/08/2023	NSS एकक	अणू वस्त्र विरुद्ध मोहीम
	15/08/2023	NSS/विद्यार्थी विकास विभाग	स्वातंत्र्य दिवस
	30/08/2023	विद्यार्थी विकास विभाग	रक्षाबंधन-पोलीस स्टेशन हॉस्पिटल कर्तव्यवर असणाऱ्या
सप्टेंबर- 2023	01/09/2023	मराठी विभाग	शैक्षणिक सहल
	03/09/2023	अर्थशास्त्र विभाग	उद्योजकता विकास क्षेत्रभेट
	04/09/2023	परीक्षा विभाग	प्रथम परीक्षा समितीची सभा
	04/09/2023	इतिहास विभाग	इतिहास विभागांतर्गत ऐतिहासिक स्थळांना भेट देणे
	05/09/2023	NSS/विद्यार्थी विकास विभाग	शिक्षक दिन
	08 ते 14/09/2023	NSS एकक	साक्षरता सप्ताह
	13/09/2023	F.C.	व्यक्तित्व विकास व्याख्यान
	14/09/2023	हिंदी विभाग	हिंदी दिवस साजरा
	18/09/2023	विद्यार्थी विकास विभाग	हरतालिका, मेहंदी स्पर्धा
	18 ते 22/09/2023	गणेश उत्सव	5 दिवस
	21 ते 23/09/2023	परीक्षा विभाग	प्रथम अंतर्गत परीक्षा
	24/09/2023	NSS एकक	राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस
ऑक्टो. 2023	01/10/2023	विद्यार्थी विकास विभाग	अभिजीत दादांच्या जन्मदिवसानिमित्त भव्य वकृत्व स्पर्धा
	02/10/2023	इतिहास विभाग/nss एकक	महात्मा गांधी जयंती
	10/10/2023	BCA विभाग	Poster Presentation (FY,SYBCA)
	10/10/2023	इंग्रजी विभाग	Personality Development through English Language
	16/10/2023	NSS एकक	जागतिक अन्न दिन
	20/10/2023	परीक्षा विभाग	परीक्षा समितीची सभा
	22/10/2023	BCA विभाग	National Mathematics Day
	24 ते 30/10/2023	NSS एकक	वाहतूक रहदारी सप्ताह
	30/10/2023	NSS एकक	रक्तदान शिबिर
	30/10 ते 18/11/2023	दिवाळी सुट्टी	20 दिवस
31/10/2023	NSS एकक	राष्ट्रीय एकता दिन	
नोव्हें. 2023	02/11/2023	अर्थशास्त्र विभाग	स्पर्धा परीक्षा IBPS व्याख्यान
	19/11 ते 18/12/2023	NSS एकक	पर्यावरण जागरूकता महिना
	20/11 ते 02/12/2023	परीक्षा विभाग	सेम I, III, V, सत्र परीक्षा (विद्यापीठीय परीक्षा)

डिसें. 2023	01/12/2023	NSS एकक	जागतिक एडस दिवस
	02/12/2023	BCA विभाग	World Computer Day
	05/12/2023	NSS एकक	आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिवस
	10/12/2023	NSS एकक/F.C	मानवी हक्क दिन
	18/12/2023	अर्थशास्त्र विभाग	सहकार क्षेत्र माहिती उपक्रम
	26 ते 30/12/2023	ख्रिसमस उत्सव	5. दिवस सुट्टी
जाने. 2024	03/01/2024	विद्यार्थी विकास विभाग	महिला मुक्ती दिन
	10/01/2024	हिंदी विभाग	विश्व हिंदी दिवस
	11/01/2024	परीक्षा विभाग	द्वितीय अंतर्गत परीक्षा
	12/01/2024	NSS एकक	राष्ट्रीय युवा दिन
	14 ते 28/01/2024	मराठी विभाग	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा
	20/01/2024	BCA विभाग	Seminar on Cyber Security
	26/01/2024	NSS/विद्यार्थी विकास विभाग	प्रजासत्ताक दिन
	30/01/2024	NSS/विद्यार्थी विकास विभाग	शहीद दिन
	31/01/2024	अर्थशास्त्र विभाग	कृषी अर्थशास्त्र उपयोजन
फेब्रु. 2024	14/02/2024	विद्यार्थी विकास विभाग	विविध डे च आयोजन
	19/02/2024	इतिहास विभाग	छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती
	20/02/2024	BCA विभाग	PPT Presentation
	27/02/2024	मराठी विभाग	मराठी राजभाषा गौरव दिन,मराठी साहित्य संमेलन
	23/02/2024	परीक्षा विभाग	परीक्षा समितीची सभा
	28/02/2024	अर्थशास्त्र विभाग	राज्य केंद्र अर्थसंकल्प 2024
मार्च 2024	08/03/2024	NSS/विद्यार्थी विकास विभाग	महिला दिन
	20/03/2024	परीक्षा विभाग	परीक्षा समितीची सभा
	20/03/2024	इंग्रजी विभाग	How to tackle interview
	25/03/2024	मराठी विभाग	तुकाराम बीज अभंग वाचन व भावार्थ प्रकटीकरण स्पर्धा
	27/03/2024	विद्यार्थी विकास विभाग	नियतकालिक प्रकाशन सोहळा
	27/03/2024	विद्यार्थी विकास विभाग	पारितोषिक वितरण सोहळा निरोप समारंभ
	31/03/2024	NSS एकक	जागतिक वन दिवस
एप्रिल 2024	07/04/2024	NSS एकक	जागतिक आरोग्य दिन
	01 ते 27/04/2024	परीक्षा विभाग	विद्यापीठ परीक्षा सत्र II,IV,VI,
	29/04 ते 09/06/2024	उन्हाळी सुट्टी	40 दिवस
	10/06/2024		नवीन शैक्षणिक वर्ष प्रारंभ 2024-25

मायथोली माझी मराठी
तिच्यात मायेचा ओलाथा
वेगवेगळ्या शब्दालंकारात
घेते हृदयातील खोलाथा...
- कवी वि.वा.शिरवाडकर (कुसुमाग्रज)

मराठी विभाग

विभागीय संपादक

सहा.प्रा.डॉ. मंगला एस. चौधरी • सहा.प्रा. खेमराज डी. पाटील

आदिवासी जननायक क्रांतिवीर बिरसा मुंडा

सहा.प्रा. देवचंद पी. पाडवी
इतिहास विभाग

आदिवासी समाज क्रांतीचे जनक व एक स्वातंत्र्य सेनानी. बिरसा मुंडा त्यांचा जन्म झारखंडमधील उलिहातु या छोट्याशा खेड्यात वडील सुगना व आई करमी या दांपत्या पोटी झाला. जन्म गुरुवारी म्हणजे बिस्युतवार किंवा बृहस्पतिवार या दिवशी झाला, म्हणून त्यांचे नाव बिरसा ठेवण्यात आले. बिरसा यांच्या कुटुंबाची परिस्थिती हलाखीची होती. त्यामुळे बिरसा यांच्या जन्मानंतर सर्वकुटुंब उदरनिर्वाहासाठी बिरसांची आत्या दासकीर हिच्या आयुभातु या गावी गेले. बासरी वटुईला वाजविणे, नृत्य, नकला, चित्र रेखाटणे, आखाड्यात जाणे इत्यादी छंदही त्यांच्या अंगी होते.

बिरसांना शिक्षणाची आवड होती. सुरुवातीला ते आयुभातु जवळ सलगा गावी जयपाल नाग या आदिवासी व्यक्तीने चालविलेल्या आश्रमात जात. पुढे बिरसांचे मोठेभाऊ कानु यांनी त्यांना जर्मन ईसाई मिशन स्कूलमध्ये दाखल केले. (१८८६) तत्पूर्वी शाळेच्या अटी नुसार त्यांना ख्रिश्चन धर्म स्वीकारावा लागला. शाळेमध्ये जर्मन लुथेरियन मिशनचे अध्यक्ष फादर नोट्रोट यांनी भाषणा मध्ये मुंडा आदिवासींबद्दल ठग, चोर, बेइमान इत्यादी शब्दांचा वापर केला. तेव्हा बिरसा यांनी फादर नोट्रोट यांना खडसावून प्रत्युत्तर दिले. त्यामुळे बिरसा मुंडा यांना शाळेतून काढण्यात आले (१८९०).

पुढे त्यांनी शिक्षणासाठी अंगीकारलेल्या ख्रिश्चन धर्माचा त्याग केला. उदरनिर्वाहासाठी ते बांदगाव येथे वास्तव्यास होते. पुढे बिरसा यांनी आनंद पांडे या वैष्णव पंथीयांकडून धार्मिक शिक्षण घेतले. हे शिक्षण घेत असताना मुंडा जमातीच्या परंपरागत जीवन पद्धतीमध्ये, धर्मांमध्ये परिवर्तन व सुधारणा करण्याची आवश्यकता असल्याचे त्यांच्या लक्षात आले. हिंदू, ख्रिश्चन व मुंडा आदिवासी या धर्मातील चांगली तत्त्वे एकत्रित करून नव्या बिरसाईट (Birsaites) धर्माची स्थापना करून त्यांनी लोकसंघटन केले, तसेच मुंडा जमातीत एकता निर्माण केली. ईसाई धर्म हा विदेशी असल्यामुळे तो आपल्या पूर्वजांच्या परंपरेला कलंकित करणारा आहे, अशी लोकजागृती ते करू लागले. त्यामुळे ते भगवान बिरसा म्हणून ओळखले जाऊ लागले.

१८५७ च्या क्रांतीनंतर इंग्रजांनी छोटा नागपूर प्रदेशातील मुंडा आदिवासींच्या शेत जमिनी हिरावून घेतल्या होत्या. त्या परत मिळविण्यासाठी मुंडांचे प्रमुख ज्यांना सरदार म्हटले जात, त्यांनी इंग्रजांविरुद्ध संघर्ष सुरू केला. तो झंझरदारी लढाई म्हणून प्रसिद्ध झाला. या आंदोलनात्मक लढाईचा बिरसांच्या मनावर मोठा प्रभाव पडला होता. त्यांनी इंग्रजांच्या गुलामीत असलेल्या आदिवासी समाजाला मुक्त करण्यासाठी क्रांतिकारक चळवळीला सुरुवात केली. त्यामुळे अनेक मुंडा आदिवासींनी बिरसांबरोबर सरदार आंदोलनात सहभाग घेतला. बिरसांनी चालविलेले व्यापक आंदोलन दडपण्यासाठी इंग्रजांनी दोन नियम-अटी लागू केले : (१) गावा गावांत जेवढ्या आदिवासींच्या जमिनी आहेत, त्यांवर सरकारी वन-अधिकाऱ्यांचा अधिकार आहे. या नियमामुळे मुंडा लोकांचा जगण्याचा अधिकार हिरावला जाऊन समाजाचे नुकसान होणार होते. (२) इंग्रजांनी अनेक ठेकेदारांना दारूचे अड्डे चालविण्यासाठी परवाने दिले. अशिक्षित मुंडा आदिवासी नेहमी दारूच्या नशेत राहावा, त्यामुळे ते आंदोलनापासून अलिप्त राहतील, असा त्यांचा हेतू होता. बिरसांनी या नियमांना विरोध करत इंग्रजांविरुद्ध आवाज उठविला. आदिवासी बांधवांना शिक्षणाचे महत्त्व पटवून दिले.

१८९४ मध्ये आदिवासी भागात मोठ्या प्रमाणात दुष्काळ पडला. इंग्रजांकडून कोणतीही मदत मिळत नव्हती. उलट, इंग्रजांनी आदिवासींकडून जमीन महसूल ठरावीक तारखेलाच रोख स्वरूपात भरण्याची सक्ती केली. त्यामुळे

अनेक आदिवासींना आपल्या जमिनी सावकार व जमीनदार यांच्याकडे गहाण ठेवाव्या लागल्या. भरमसाठ व्याजदरांमुळे तारण जमिनी सोडवून घेणे आदिवासींना अशक्य बनले. जमीन मालकी असणारा आदिवासी भूमिहीन व वेठबिगार बनला. त्यामुळे बिरसांनी इंग्रजांविरुद्ध आदिवासी तरुण बांधवांचे संघटन केले. समाजबांधवांनी एकत्र येऊन धोकेबाज इंग्रजांना यमसदनी पाठवावे, त्यामुळे आपले राज्य येईल, असे बिरसा सांगत. त्यांच्या शब्दांमुळे मुंडांनी ठेकेदार व इंग्रजांच्या कामास जाणे बंद केले. इंग्रजांपेक्षा आपण बलाढ्य आहोत, असे सांगून ते समाजामध्ये नवचेतना निर्माण करीत. बिरसांनी स्वराज्याची घोषणा करून इंग्रज शासनापुढे सशक्त आव्हान निर्माण केले. त्यामुळे इंग्रज शासनाने बिरसांना बंदी करण्याचे ठरविले. ब्रिटिशांनी बिरसा व त्यांच्या सहकाऱ्यांना पकडले (२६ ऑगस्ट). बिरसांच्या अटकेमुळे पुन्हा आदिवासी समाजात इंग्रजांविरुद्ध असंतोष निर्माण झाला. अखेर दि. ३० नोव्हेंबर १८९७ रोजी बिरसांची सुटका झाली.

कैदेतून सुटल्यानंतर बिरसांनी सेवा दलाची स्थापना केली. गावोगावी गुप्त बैठका घेऊन मुंडा राज्य स्थापन करण्याच्या शपथा घेण्यात आल्या. त्यामध्ये सुमारे ५,००० आदिवासी सामील झाले. बिरसांनी कायद्याची लढाई सोडून २५ डिसेंबर १८९९ पासून इंग्रज अधिकारी, इंग्रजधार्जिणे ठेकेदार, जमीनदार, सावकार व ख्रिश्चन धर्मप्रसारक यांच्याविरोधात आक्रमक पवित्रा घेत प्राणघातक हल्ले करण्यास सुरुवात केली. सिंगभूम, चक्रधरपूर, रांची, खुंटी, कोरा, तामाड्या प्रदेशांतील पोलीस चौक्या जाळण्यात आल्या. या मुक्ती आंदोलनाला मुंडारी भाषेत उलगुलान असे म्हणतात. या आंदोलनात आदिवासींनी मोठ्या प्रमाणात सहभाग घेतला. पोलिसांच्या गोळीबारात व मुंडांच्या तिरकामठ्यांद्वारे हजारो पोलीस व मुंडा आदिवासी मारले गेले. अखेर बिरसांना शह देण्यासाठी इंग्रजांनी कूटनीतीचा वापर केला. बिरसा मुंडा यांना जो कोणी पकडून देईल, त्यासाठी इंग्रजांकडून ५०० रुपयांचे बक्षीस ठेवण्यात आले. पैशाच्या लालसेपोटी मनमारू व जवाई केला या गावातील काही युवकांनी बिरसा जंगलात असल्याची बातमी इंग्रजांना दिली. ३ फेब्रुवारी १९०० रोजी बिरसांना पकडण्यात आले.

पुढे रांची येथे कैदेत असताना इंग्रजांनी त्यांचा अतोनात छळ केला. तेथेच त्यांचे निधन झाले.

बिरसा मुंडा यांच्या आंदोलनाची ब्रिटिशांना गंभीरपणे दखल घ्यावी लागली. ब्रिटिशांनी छोटा नागपूर टेनन्सी ॲक्ट मंजूर करून आदिवासींचे जमिनीवरील हक्क मान्य केले (१९०२). आदिवासी-हक्क, स्त्री-स्वातंत्र्य, मानवी प्रतिष्ठा यांच्यासाठी लढा देणारा पहिला आदिवासी नेता म्हणून बिरसा मुंडा यांची ओळख आहे.

परीक्षा येताच...

सोनाली उमेश भिल
तृतीय वर्ष - बी.ए.

परीक्षा येताच वाटते...

आपली नौका वादळापुढे आहे
कसातरी अभ्यास करून
तिला डुबण्यापासून वाचवायचे आहे

परीक्षा येताच वाटते...

अभिमन्यु चक्रात फसलो आहे
काही वाचुनी पुस्तके
त्यातून बाहेर निघायचे आहे

परीक्षा येताच वाटते...

आयुष्यात मोठे संकट आलेले आहे
प्राण पणाला लावून
त्याला दूर सारायचे आहे

परीक्षा येताच वाटते...

तिसरे महायुद्ध सुरु आहे
अभ्यासाला बनवूनी तलवार
या युद्धाला जिंकायचे आहे

परीक्षा येताच वाटते...

नवीन प्रकाशज्योत दिसणार आहे
परीक्षेचा लागताच निकाल
पुढच्या वर्गात बसायला मिळणार
आहे.

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० - आव्हाने

सहा.प्रा. मंगला गोरख पाटील
(Foundation course)

केंद्रीय मंत्रिमंडळाने नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ला मंजूरी दिली. ज्याचा उद्देश भारतीय शिक्षण व्यवस्थेत शाळा ते महाविद्यालय स्तरापर्यंत अनेक बदल करण्याचा आहे. मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे नाव बदलून 'शिक्षण मंत्रालय' करण्यासही मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली आहे. मंत्रिमंडळाने मंजूर केलेले राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण हे स्वातंत्र्यानंतरची भारतातील शिक्षणाच्या चौकटीतील मोठी सुधारणा मानली जाते. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मधील मुख्य वैशिष्ट्य म्हणजे उच्च शिक्षणातील सध्याचे एकूण नोंदणी प्रमाण २६.३% आहे ते वाढवून सन २०३५ पर्यंत ते ५० टक्के पर्यंत नेण्याची, तसेच उच्च शिक्षणात पाच कोटी जागा नव्याने जाणार आहेत. तसेच भारतीय उच्च शिक्षण आयोग, वैद्यकीय आणि कायदेशीर शिक्षण वगळता संपूर्ण उच्च शिक्षणासाठी एकच छत्र म्हणून स्थापना केली जाईल.

महाविद्यालयीन अभ्यासक्रमात विद्यार्थ्यांनी जमा केलेल्या शैक्षणिक क्रेडिटला डिजिटल स्वरूपात सुरक्षित ठेवण्यासाठी Academic Bank of Credit (ABC) ची आवश्यकता असेल. जे संशोधक उच्च शिक्षण घेऊ इच्छितात, त्या विद्यार्थ्यांसाठी चार वर्षांचा पदवी अभ्यासक्रम ठेवण्यात आला आहे. चार वर्षांची पदवी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना एका वर्षात पदवीधर शिक्षण पूर्ण करून पीएचडी करिता प्रवेश घेता येणार आहे.

नवीन शैक्षणिक धोरणा पुढील आव्हाने :

- १) सन २०१७ - १८ मध्ये भारत सरकारने एकूण जीडीपी पैकी फक्त २.०७ % एवढा शिक्षणावर खर्च केला होता. कोरोना काळामध्ये तर शिक्षणासाठी राखीव असलेला पैसा दुसरीकडे वर्ग केला. नवीन शैक्षणिक धोरणामध्ये मात्र एकूण जीडीपीच्या सहा टक्के एवढा खर्च शिक्षणावर करण्याचे उद्दिष्ट आहे. परंतु ते आव्हानात्मक वाटते.
- २) नवीन शैक्षणिक धोरणामध्ये संशोधनावर भर देण्याचे लक्ष आहे परंतु एकूण शैक्षणिक खर्चापैकी संशोधनावर सन २०१७ १८ मध्ये केव्हा ०.७% एवढा खर्च करण्यात आला होता तेच प्रमाण चीनमध्ये २.००%, अमेरिकेमध्ये २.८% एवढे होते. या देशांच्या तुलनेत भारतातील संशोधनांमध्ये अजून मोठ्या प्रमाणात खर्चाची आवश्यकता आहे.
- ३) सन २०३५ पर्यंत एकूण पट नोंदणी ५०% पर्यंत नेण्याची लक्ष ठरविण्यात आले आहे. सध्या हे प्रमाण २६.३% एवढे आहे. देय मोठे असले तरी या शैक्षणिक धोरणामध्ये याद्या पर्यंत कसे जायचे याची योजना आखलेली दिसून येत नाही.
- ४) भारतामध्ये सध्या एक लाख लोकसंख्ये मागे संशोधन करणाऱ्यांची संख्या पंधरा व्यक्ती एवढीच आहे. यामध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ होण्याची आवश्यकता आहे.
- ५) UGC, AICTE, NCTE या संस्था ऐवजी एकाच नियंत्रण करणाऱ्या संस्थेची केंद्रीकरण करण्याचे सरकारचे लक्ष आहे परंतु या संस्थांची केंद्रीकरण होणे आव्हानात्मक आहे.
- ६) नवीन शैक्षणिक धोरणांमध्ये मुलांना स्थानिक मातृभाषेमध्ये शिक्षण देण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे. परंतु शहरी भागामध्ये एकाच शाळेत विविध राज्यातील मुले शिक्षण घेतात त्यांना कोणकोणत्या मातृभाषेतून शिक्षण

देणार आहेत, याची शंका आहे. यांच्या शिक्षणाचे माध्यम कोणते असेल तसेच इंग्रजी शाळा हे मातृभाषेचे धोरण स्वीकारतील का हे पाहणे आव्हानात्मक आहे.

- ७) नवीन शैक्षणिक धोरणाला प्रत्यक्षात राबविण्यासाठी राजकीय प्रभाव व शैक्षणिक संस्थांच्या इच्छाशक्तीची आवश्यकता आहे. ते हे धोरण कितपत यशस्वी करतात यावर धोरणाचे यश अपयश अवलंबून आहे.
- ८) महाविद्यालयीन अभ्यासक्रमामध्ये विद्यार्थी क्रेडिट बँक याबद्दल संभ्रमता आहे. किती विषय शिकवायचे आणि कोणते कौशल्य आधारित विषय निवडावेत हे स्पष्ट नाही. शिकविण्यासाठी पुरेसे प्राध्यापक नाहीत. सामंजस्य करार करण्यास संस्था सहजासहजी तयार होत नाहीत. विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष फिल्डवर्क करायचे आहे, त्याचे स्वरूप स्पष्ट नाही. नवीन इमारती उपलब्ध नाहीत, अशी विविध आव्हाने समोर आहेत.

गरीबीच्या पाऊल खुणा

मेघा सुरेश ठाकरे
तृतीय वर्ष - बी.ए.

गरीबी सरली तर
श्रीमंती आपलीशी वाटत नाही,
ऐश्वर्याची पहाट उजळली तरी
गरीबीतली सोच अजून जात नाही
झोपडीच्या खुणा आजही भासतात,
डोळ्याआड लपलेल्या असवांना
पाहून केविलवाण्या हसतात
म्हणतात मला, की गरीबीत होती
तुला भले काळाची उणीव
पण माणसामधला माणूस
ओळखण्याची खरी होती जाणीव
पुर्वी होती तुझ्याकडे नीती,
माणुसकी जिकणारी करारी छाती
आता उरल्यात नुसत्या बरगड्या
विसरु नकोस गरीबीनं दिलं तुला बळ
आता उठ पुन्हा एकदा गरीबांसाठी जळ
जळतांना भले तुझा हात थोडा हलका होईल
पण जाता-जाता जगाला लाखो हात होतील.

मन

राजनंदिनी मोहनलाल जाधव
तृतीय वर्ष - बी.ए.

मन हे असच असतं,
सुख आलं की हसत असतं
दुःख आलं की रडत असतं
मन हे असच असतं,
चांगली मैत्री भेटली तर निभावत असतं
नाहीतर वाटेवरच सोडत असतं
मन हे असच असतं,
आता इथे तर क्षणात ताजमहाल तर
क्षणात कुतुबमिणार पहात असतं
मन हे असच असतं,
संन्यास घेतल्यावरही जवळच दिसल्यावर
आतुनच विचलीत होत असतं
मन हे असच असतं,
पैशामागे धावत असतं
मदत करायची म्हटल्यावर मागे फिरत असतं
मन हे असच असतं,
नेहमी कोणत्या न कोणत्या
कारणासाठी झुरतच असतं
खरंच मन किती विचलित आणि चंचल असतं
म्हणूनच मनावर अनेकांचा ताबा नसतो...

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० - रचना आणि संधी

सहा.प्रा.योगेश नामदेव भुसारे
इतिहास विभाग

पार्श्वभूमी

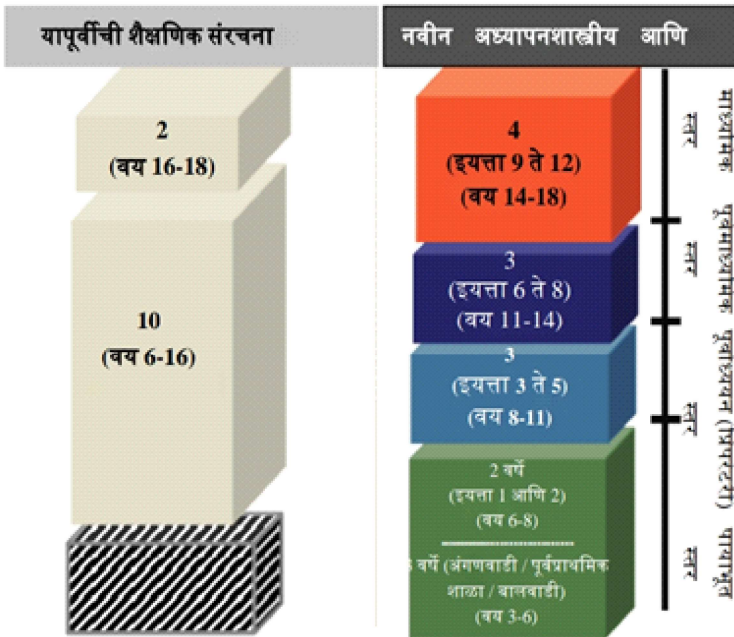
भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर नागरिकांच्या निरक्षरतेची समस्या दूर करण्यासाठी भारत सरकारने विविध कार्यक्रम आखले. त्यामध्ये भारताचे पहिले शिक्षणमंत्री मौलाना अबुल कलाम आझाद यांनी देशभरासाठी समान शैक्षणिक पद्धत आणून, विविध शिक्षण आयोग (डॉ.राधाकृष्णन आयोग) मुदलियार आयोग (माध्यमिक शिक्षण आयोग) आणि कोठारी आयोग हे आयोग प्रस्तावित केले. भारतीय स्वातंत्र्यानंतर पहिले राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९६८ मध्ये ठरवण्यात आले होते. त्यानंतर दुसरे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९८६ मध्ये लागू करण्यात आले. १९९२ मध्ये या धोरणात काही प्रमाणात बदल करण्यात आला. २००९ मध्ये मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम RTE Act २००९ संमत केला गेला, या कायद्याने प्रत्येक बालकाला प्राथमिक शिक्षणाचा अधिकार मिळाला. त्यानंतर नविन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण निश्चित करण्यासाठी अभ्यासगट स्थापन करण्यात आला.

त्यामध्ये सर्वप्रथम ३१ ऑक्टोबर २०१५ मध्ये टी. एस.आर सुब्रमण्यम ५ सदस्यीय समिती गठीत करण्यात आली होती. एस.आर सुब्रमण्यम हे माजी कॅबिनेट सचिव होते. यांच्या अध्यक्षतेखाली नविन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण निश्चित करण्या संदर्भात समिती गठित करण्यात आली होती. या समितीने २७ मे २०१६ रोजी आपला अहवाल सादर केला. त्यानंतर २४ जून २०१७ मध्ये डॉ. के. कस्तुरीरंगन यांच्या अध्यक्षतेखाली ९ सदस्यीय समिती स्थापन करण्यात आली. डॉ. कस्तुरीरंगन हे इस्रोचे माजी प्रमुख शास्त्रज्ञ आहेत. नवीन शैक्षणिक धोरणाचा मसुदा बनवण्याचे काम या समितीकडे होते. मानव संसाधन मंत्रालयाला मे २०१९ मध्ये अहवाल सादर केला. ३१ मे २०१९ मध्ये रमेश पोखरियाल आयोग नेमण्यात आला होता. त्यावेळी पोखरियाल हे मानव संसाधन मंत्री होते. हा अहवाल त्यांनी

अभ्यासून लोकांची मते मागवली होती. आणि जवळपास दोन लाख लोकांनी या नविन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण अहवालावर आपली मते नोंदवली होती.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची रचना :

शालेय शिक्षणाच्या सध्याच्या १०+२ संरचनेत प्रातिनिधिक आकृतीमध्ये दाखवल्याप्रमाणे आणि पुढे वर्णन केल्यानुसार बदल करून ३-१८ वयोगटाला समाविष्ट करणारी ५+३+३+४ अशी नवीन अध्यापनशास्त्राची आणि अभ्यासक्रमाची पुनर्रचना करणे हा या धोरणाचा उद्देश आहे.

विद्यार्थ्यांसाठी संधी :

- १) दर्जेदार शिक्षण: शालेय शिक्षणापासून तर उच्च शिक्षणापर्यंत शैक्षणिक दर्जा उंचावण्यावर या शैक्षणिक धोरणात भर दिल्यामुळे दर्जेदार शिक्षण मिळण्याची संधी निर्माण होते.
- २) बाल्यावस्थेत लाभ: बाल्यावस्थेतील प्रारंभिक शिक्षणाचा शालेय शिक्षणाच्या आकृतीबंध मध्ये समावेश केल्यामुळे बाल्यावस्थेपासून अतिशय उत्तम दर्जाचे शिक्षण मिळण्याची संधी निर्माण होते.
- ३) आवडीनुसार शिक्षण: अभ्यासक्रम निवडीच्या लवचिक धोरणामुळे या शैक्षणिक धोरणानुसार विद्यार्थी त्यांच्या आवडीनुसार व गरजेनुसार शिक्षण घेऊ शकतात.
- ४) तंत्रज्ञान कुशलता : पूर्व माध्यमिक स्तरावर कोडिंग व माध्यमिक स्तरावर आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स यासारखे विषय शिकवले जाणार असल्यामुळे विद्यार्थी तंत्रज्ञान कुशल बनविण्यास संधी मिळते.
- ५) रोजगारक्षम कौशल्य विकसन: प्रात्यक्षिक व अनुभवावर आधारित अध्ययन अध्यापनास प्रोत्साहन देण्याच्या धोरणामुळे रोजगारास सक्षम बनवणाऱ्या कौशल्यांचा विकास करण्याची संधी विद्यार्थ्यांना मिळते.
- ६) सोयीनुसार शिक्षण: ऑनलाइन किंवा ऑफलाइन यापैकी कोणत्याही माध्यमातून शिक्षण घेण्याची संधी विद्यार्थ्यांना निर्माण करून दिली जाते, त्यामुळे या धोरणाच्या माध्यमातून विद्यार्थी स्वतःच्या सोयीनुसार व वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकतात.
- ७) शिष्यवृत्ती : गुणवत्ता विकासासाठी व सर्वांना समान शैक्षणिक संधी निर्माण करण्यासाठी विविध शिष्यवृत्तीचे प्रयोजन या शैक्षणिक धोरणात करण्यात आले आहे त्यातून शैक्षणिक गुणवत्ता विकासाची संधी निर्माण होते.
- ८) बहुभाषिकत्व: मातृभाषेबरोबरच शालेय स्तरावर किंवा उच्च शिक्षणामध्ये परराष्ट्रीय भाषांचे शिक्षण घेण्याचे धोरण बहुभाषिक बनण्याची संधी निर्माण करते.

शिक्षकांसाठी संधी (Opportunities for teachers)

- १) गुणवंतास संधी : नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार शिक्षक पात्रता व निवड प्रक्रियेत गुणवत्तेवर अधिक भर दिल्याचे आढळून येते, त्यामुळे गुणवंत व्यक्तीस शैक्षणिक क्षेत्रात काम करण्याची संधी मिळते.
- २) रोजगाराची संधी : जास्तीत जास्त मुलांना शिक्षणाच्या प्रवाहात आणण्यासाठी नवीन शैक्षणिक संस्थांची उभारणी करणे या धोरणात अपेक्षित आहे. त्यामुळे शैक्षणिक क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर रोजगाराची संधी निर्माण होते.
- ३) व्यावसायिक विकासाची संधी: शिक्षण क्षेत्रात कार्यरत असणाऱ्या व्यक्तीने सातत्याने आपला व्यवसायिक विकास करत गेले पाहिजे हे या धोरणात अपेक्षित आहे. तसेच त्यास पूरक संधी सुद्धा या धोरणामध्ये अंतर्भूत करण्यात आल्या आहेत.
- ४) आंतरराष्ट्रीय स्तरावर काम करण्याची संधी: विविध शैक्षणिक विभागांची किंवा संस्थांची क्लबिंग करून शिक्षकांस राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर काम करण्याची संधी आहे.
- ५) नवोपक्रमास वाव: विविध अध्यापन पद्धती व तंत्रज्ञानाची साथ घेऊन शिक्षकास नवोपक्रम राबवण्यास व गुणवत्ता विकास करण्यास संधी निर्माण करून देण्यात आली आहे.
- ६) संशोधन व गुणवत्ता विकास: संशोधन कार्यास विविध माध्यमातून निधी उपलब्ध करण्याचा प्रयत्न या धोरणाच्या माध्यमातून केला जाणार असल्याचे लक्षात येते, त्यामुळे संशोधन व गुणवत्ता या दोन्ही कार्यात गतिमानता येते.

जागतिक तृणधान्य वर्ष २०२०

सहा.प्रा. रेणुका काशिनाथ पाटील

अर्थशास्त्र विभाग

मानवी आहारातील पोषक तत्वांच्या कमतरतेने निर्माण होणाऱ्या आरोग्य समस्या सोडवून सर्वसामान्यांना आरोग्यसंपन्न जीवन जगता यावे यासाठी शासनाने पौष्टिक तृणधान्याचा आहारात वापर वाढविण्याचा अभिनव कार्यक्रम हाती घेतला आहे. सुदृढ व आरोग्यदायी समाजासाठी पौष्टिक तृणधान्य ही काळाजी गरज असून त्यांचा आहारात नियमित वापर करण्याची आवश्यकता आहे.त्यासाठी पौष्टिक तृणधान्य पिकांच्या उत्पादनात वाढ होण्यासाठी तसेच त्यांचा आहारात वापर वाढविण्याकरीता आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष २०२३ साजरे करण्यात येत आहे. यासाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय कार्यकारणीत सदस्य सचिव म्हणून जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारीसह २४ विभागाच्या सदस्यांची समिती तयार करण्यात आली आहे. या समितीमार्फत महिनानिहाय वर्षभर कार्यक्रमाचे नियोजन करण्यात आले आहे. यामध्ये शास्त्रज्ञाव्दारे व्याख्याने, रॅली, महिला बचत गटांचे शिबीर, मार्गदर्शन कार्यशाळा, वकृत्व स्पर्धा, चित्रकला, भाषण इ. स्पर्धा व जनजागृतीपर कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

“पौष्टिक तृणधान्य दिवस”

वर्षारंभी मकर संक्रांत-भोगी या सणाला पौष्टिक तृणधान्ययुक्त पदार्थांचा आहारामध्ये वापर करण्याची परंपरा आहे. ही बाब लक्षात घेता शासनाने पौष्टिक तृणधान्याचे आहारातील महत्व अधोरेखित करण्यासाठी मकर संक्रांती-भोगी हा पौष्टिक तृणधान्य दिन म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला. त्याअनुषंगाने ह्या सणाला शेतात ताज्या पिकलेल्या पालेभाज्या व फळभाज्या वापरून बनवलेली भोगीची विशेष भाजी, तीळ लावलेली बाजरीच्या भाकरीचे सेवन करतात. ज्वारी, बाजरी, नाचणी ही प्रमुख तृणधान्ये तर राळा, वरई, कोद्रा, सावा व राजगिरा ही इतर लघु तृणधान्ये आपली पारंपरिक पिके आहेत. पुर्वीपासून आपल्या आहारात असलेल्या या तृणधान्यांचा वापर शहरीकरणाच्या व पाश्चात्य अनुकरणाच्या ओघात कमी होत गेल्याचे कटू सत्य तर पिडझा, बर्गर आदी जंकफुडचा अवास्तव उपयोग वाढल्याचे चित्र आपल्यासमोर आहे. परिणामी मधुमेह, उच्च रक्तदाब व लड्डुपणा असे विकार वाढत आहेत. याचे दुष्परिणाम पाश्चिमात्य देशांच्या लक्षात आले आहे, म्हणूनच कोरोनानंतर आरोग्यविषयक सजगता वाढून या देशांमध्ये पौष्टिक तृणधान्याची मागणी वाढल्याचा अहवाल आहे.भारताने इतर काही देशांच्या मदतीने तृणधान्याचे महत्व सर्व राष्ट्रांना समजावे म्हणून आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष हा ठराव संयुक्त राष्ट्र संघात मांडला. ७० देशांनी या ठरावाला अनुमोदन दिले. आणि महत्त्वाचे म्हणजे सर्व १९३ सदस्य राष्ट्रांनी भारताच्या या अभियानाला बहुमताने मंजूर करून दि. ३ मार्च २०२१ रोजी संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेत २०२३ हे वर्ष आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष म्हणून साजरे करण्याचे घोषित केले.

“तृणधान्यांचे पोषणमूल्य”

ज्वारी : रक्तातील सारखेची पातळी नियंत्रित करते. रक्ताभिसरण वाढवते. ज्वारी वजन कमी करण्यास मदत करते. हाडांच्या आरोग्यासाठी ज्वारी उपयुक्त ठरते. शरीरातील ऊर्जा पातळी सुधारते. तसेच हृदयाचे आरोग्यही ज्वारीमुळे सुधारते.

बाजरी : बाजरीमध्ये कॅल्शियम, विटामिन A, B व फॉस्फरस, लोह, मॅगनीज अधिक मात्रेत उपलब्ध असते. रक्तातील मेदाचे प्रमाण नियंत्रित, रक्तदाबावर नियंत्रण, हिमोग्लोबिन वाढवण्यासाठी व अॅनेमिया आजारावर मात करण्यासाठी बाजरी उपयुक्त आहे.

नाचणी : शक्तीवर्धक, पित्तशामक असल्याने नाचणी रक्त शुद्ध करण्यास उपयुक्त आहे. कॅल्शियम आणि लोह मुबलक असल्याने गरोदर माता व वयोवृद्ध व्यक्तींना हाडांसाठी व अॅनेमियावर नाचणीचे पदार्थ उपयोगी ठरतात. नाचणीमुळे लड्डुपणा कमी करणे, मधुमेही रुग्णांसाठी गुणकारी, यकृतातील चरबी कमी करण्यास मदत होते.

राळा : यामध्ये लोहाचे प्रमाण जास्त असल्याने मेंदूची कार्यक्षमता वाढवते. त्यातील अँटीऑक्सिडन्ट हा गुणधर्म रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवतो. मोड आलेले राळा खाल्ल्यास हाडांचा ठिसूळपणा कमी होऊन हाडे बळकट होतात. तसेच अर्धशिशू, निद्रानाश, कॉलरा, ताप यांच्या उपचार पद्धतीमध्ये राळ्याचा प्रामुख्याने वापर होतो.

वरई : नवजात शिशू, बालक आणि माता यांच्यासाठी उत्तम पोषकधान्य आहे. सदृढ आरोग्य व रोगप्रतिकार क्षमता वाढविण्यास वरई उपयुक्त आहे. वरई मधुमेह, हृदयरोग यासारख्या रोगांचा धोका कमी करते.

“तृणधान्य उत्पादनामुळे शेतकऱ्यांना लाभ”

तृणधान्य पिके ही कमी गुंतवणुकीत घेता येतात. इतर पिकांच्या तुलनेत या पिकांना पाणी कमी लागते तसेच ती वातावरणाचा ताण सहन करू शकतात. तृणधान्य पिकांची वेगाने वाढ होते. इतर पिकांच्या तुलनेत या पिकांबाबत कीड-रोग समस्या फारशा नाहीत. कमी क्षेत्रातही ही पिके यशस्वीरित्या घेतली जावू शकतात. स्वास्थ्य आहारासोबतच जनावरांना चाराही पुरवतात. कोरडवाहू क्षेत्रातील शेतकऱ्यांच्या शेती उत्पन्नास पौष्टिक तृणधान्य पिके पूरक आहेत. भविष्यातील कल पाहता सर्वसामान्य नागरिकांना आरोग्यासाठी तसेच शेतकरीवर्गाला आर्थिक उत्पन्न वाढीसाठी तृणधान्य पिके फायदेशीर ठरणार आहेत.

कुठे-कुठे शोधू मी त्याला

वैशाली सतिष महाजन
तृतीय वर्ष - बी.ए.

कल्पना आहे का तुम्हाला ?

मी शोधतेय तरी कुणाला ?

विचारा तुम्ही तुमच्या मनाला

भेटला तर सांगा पाहु मला

कुठे-कुठे शोधू मी त्याला

मित्र-मैत्रीणींच्या घोळक्यातही शोधले

आईच्या ममतेच्या नजरेतूनही शोधले

वडिलांच्या कर्तव्याच्या नजरेतूनही शोधले

तरी कसा आला नाही तो माझ्या नजरेला

कुठे-कुठे शोधू मी त्याला

भावाच्या बंधुत्वातूनही शोधले

बहिणीच्या प्रेमातूनही शोधले

त्यानंतर मी निसर्गाकडेही गेली

कुठे-कुठे नाही मी त्याला शोधले

मी फक्त त्याला शोधत आणि शोधतच राहिले

कसे आणि कुठे-कुठे शोधू मी त्याला

तेव्हा कुठेतरी मी भेटले त्याला

आणि तो भेटला मला

तेव्हा धीर झाला माझ्या धडपडणाऱ्या मनाला

आता सांगते मी तुम्हाला की,

मी शोधत होते माझ्या “आत्मविश्वासाला”

गुरुकुल ते मेकॉलेच्या कारकून

सहा.प्रा.डॉ. मंगला सखाराम चौधरी
मराठी विभाग

गुरुकुल पद्धतीकडून मेकॉलेच्या कारकून बनविणाऱ्या शिक्षण पद्धतीच्या मार्गाने आज आपण तीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतून प्रवास करीत २०२० च्या धोरणाच्या अंमलबजावणीच्या टप्प्यापर्यंत येऊन पोहोचलो आहोत. जे राष्ट्रीय शिक्षण धोरण १९६८ साली आले, ते कोठारी आयोगाच्या शिफारशींवर आधारित होते. त्यात वयाच्या १४व्या वर्षापर्यंत मोफत आणि सक्तीचे शिक्षण, शिक्षकांचे प्रशिक्षण आणि पात्रता, तीन भाषांचे सूत्र, सर्वांना शिक्षणाची समान संधी, १०+२+३ अशी संरचना होती. १९८६ चे धोरण राजीव गांधींनी लागू केले. महिला, अनुसूचित जाती-जमातींसह सर्वांना समान शिक्षणाची संधी प्रदान करणे, जिल्हा शिक्षण आणि प्रशिक्षण संस्था स्थापन करणे, देशभरात १०+२+३ पॅटर्नची तात्काळ अंमलबजावणी करणे, शाळांमधून अन्न आणि आरोग्यदायी वातावरणाची योग्य उपलब्धता करून देणे, मुक्त विद्यापीठ आणि दूरस्थ शिक्षण संस्था उघडणे, राष्ट्रीय महत्त्व असलेल्या संस्थांना सक्षम बनवण्यावर भर होता. १९८६ च्या राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात पी.व्ही. नरसिंह राव सरकारने १९९२ मध्ये बदल केले. नवोदय विद्यालयांमध्ये गुणवत्ता वाढीवर भर दिला. प्रत्येक राज्यात किमान एक मुक्त विद्यापीठ उघडण्याची तरतूद करण्यात आली.

'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०' मध्ये शाळाबाह्य मुलांना मुक्त शाळा प्रणालीद्वारे मुख्य प्रवाहात आणणे, पायाभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्रावर भर, सध्याची शिक्षण प्रणाली बदलून ३-८, ८-११, ११-१४ आणि १४-१८ वर्षे वयोगटातील नवीन ५+३+३+४ अभ्यासक्रम आणणे, व्यावसायिक शिक्षणावर भर देणे, विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी राष्ट्रीय मूल्यमापन केंद्र - 'पारख' ची निर्मिती करणे, सर्व अभ्यासक्रम आंतरविद्याशाखीय करणे असे काही महत्त्वाचे बदल घडून येणार आहेत.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०' मध्ये शाळाबाह्य मुलांना मुक्त शाळा प्रणालीद्वारे मुख्य प्रवाहात आणणे, पायाभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्रावर भर, सध्याची शिक्षण प्रणाली बदलून ३-८, ८-११, ११-१४ आणि १४-१८ वर्षे वयोगटातील नवीन ५+३+३+४ अभ्यासक्रम आणणे, व्यावसायिक शिक्षणावर भर देणे, विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी राष्ट्रीय मूल्यमापन केंद्र - पारखची निर्मिती करणे, सर्व अभ्यासक्रम आंतरविद्याशाखीय करणे असे काही महत्त्वाचे बदल घडून येणार आहेत. २०२२ पासून याची अंमलबजावणी होणार असल्याने येणाऱ्या काळात या धोरणाचे फायदे-तोटे लक्षात येतील.

शिक्षणव्यवस्थेमध्ये सकारात्मक बदल घडून आले.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० :

केंद्रीय मंत्रिमंडळाने नवीन 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (एनईपी) २०२० ला मंजूरी दिली आहे. भारतीय शिक्षण व्यवस्थेत शालेय शिक्षणापासून महाविद्यालयीन शिक्षणापर्यंत अनेक बदल केले गेले आहेत. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० चे उद्दिष्ट भारताला जागतिक ज्ञान महासत्ता बनवणे आहे. मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे नाव बदलून शिक्षण मंत्रालय करण्यासही मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली आहे. या शैक्षणिक धोरणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये अशी - २०३० पर्यंत

शालेय शिक्षणात १०० टक्के सकल नोंदणी गुणोत्तरासह (GER) पूर्वस्कूल ते माध्यमिक स्तरापर्यंत शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण करणे, हा महत्त्वाचा उद्देश या धोरणात आहे. २ कोटी शाळाबाह्य मुलांना मुक्त शाळा प्रणालीद्वारे मुख्य प्रवाहात आणणे, हाही उद्देश आहे. सध्याची १०+२+३ प्रणाली अनुक्रमे ३-८, ८-११, ११-१४ आणि १४-१८ वर्षे वयोगटातील नवीन ५+३+३+४ अभ्यासक्रम संरचनेद्वारे बदलली जाईल. ३-६ वर्षे वयोगट जागतिक स्तरावर मुलांच्या मानसिक क्षमतांच्या विकासासाठी महत्त्वाचा टप्पा म्हणून ओळखला जातो. या वयात आतापर्यंत नसलेला महत्त्वाचा भाग समाविष्ट होईल. तीन वर्षांच्या अंगणवाडी / पूर्व शालेय शिक्षणासह १२ वर्षांचे शालेय शिक्षण देखील असेल १०वी आणि १२वी बोर्डाच्या परीक्षा सोप्या करून सर्व विद्यार्थ्यांना दोनदा परीक्षा देण्याची परवानगी दिली जावी, अशी शिफारस त्यात आहे. विद्यार्थ्यांनी लक्षात ठेवलेल्या तथ्यांऐवजी त्यांच्या मुख्य कौशल्यांची चाचणी घेण्याची योजना आहे. नवीन मान्यता फ्रेमवर्क आणि सार्वजनिक आणि खाजगी दोन्ही शाळांचे नियमन करण्यासाठी स्वतंत्र प्राधिकरणासह, शाळा प्रशासनात बदल केले जाणार आहेत. पायाभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्रावर भर देण्याचे नियोजन आहे. शाळांमधील शैक्षणिक प्रवाह, अभ्यासक्रमेतर, व्यावसायिक प्रवाह यांच्यात कोणतेही कठोर वर्गीकरण असणार नाही, असे त्यात नमूद आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये व्यावसायिक शिक्षणावर भर देण्यात आला आहे. इयत्ता ६ दी पासून इंटरनॅशनलसह शिक्षण सुरु होणार आहे. किमान इयत्ता ५ पर्यंत मातृभाषा / प्रादेशिक भाषेत शिक्षण होईल. कोणत्याही विद्यार्थ्यांवर कोणतीही भाषा लादली जाणार नाही. ३६० डिग्री होलिस्टिक प्रोग्रेस कार्डसह मूल्यांकन सुधारणा, शिकण्याचे परिणाम प्राप्त करण्यासाठी विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीचा मागोवा घेतला जाईल, नॅशनल कौन्सिल ऑफ टीचर एज्युकेशन (NCTE) द्वारे नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंग (NCERT) सोबत सल्लामसलत करून शिक्षक शिक्षणासाठी एक नवीन आणि व्यापक राष्ट्रीय अभ्यासक्रम फ्रेमवर्क (NCFTE) २०२१ तयार केला जाईल.

या धोरणात पदवीसंदर्भात काही बदल सुचविण्यात आले आहेत. अध्यापनासाठी किमान पदवी पात्रता ४ वर्षांची एकात्मिक बी.एड. पदवी असेल. हे २०३० पर्यंत करण्याचे नियोजन आहे उच्च शिक्षणातील एकूण नोंदणी प्रमाण सध्या २६.३ टक्के आहे, ते २०३५ पर्यंत ५० टक्क्यांपर्यंत वाढवले जाईल, तसेच, उच्च शिक्षणात ५ कोटी जागा जोडल्या जाणार आहेत. लवचिक अभ्यासक्रमासह होलिस्टिक अंडरग्रॅजुएट शिक्षण ३ किंवा ४ वर्षांचे असू शकते आणि या कालावधीत एकापेक्षा जास्त एक्झिट पर्याय आणि योग्य प्रमाणीकरण मिळणार असल्याचे नमूद आहे. एम. फिल. अभ्यासक्रम बंद केले जातील. पदवी, पदव्युत्तर आणि पीएच.डी. स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रम आता आंतरविद्याशाखीय असतील. बहुविद्याशाखीय शिक्षण आणि संशोधन विद्यापीठे (MERUs), IITs, IIM च्या बरोबरीने, देशातील जागतिक दर्जाच्या सर्वोत्कृष्ट बहुविद्याशाखीय शिक्षणाचे मॉडेल म्हणून स्थापित केले जातील. नॅशनल रिसर्च फाऊंडेशन ही उच्च शिक्षणामध्ये मजबूत संशोधन संस्कृती वाढवण्यासाठी आणि संशोधन क्षमता निर्माण करण्यासाठी सर्वोच्च संस्था म्हणून तयार केली जाईल. भारतीय उच्च शिक्षण आयोग (HECI) वैद्यकीय आणि कायदेशीर शिक्षण वगळता संपूर्ण उच्च शिक्षणासाठी एकच छत्र म्हणून स्थापन केले जाईल. तसेच, HECI कडे खालील चार स्वतंत्र परिषदा असतील-

१. राष्ट्रीय उच्च शिक्षण नियानक परिषद (NHERC) नियमनासाठी,
२. सामान्य शिक्षण परिषद (GEC), मानक-सेटिंगसाठी,
३. उच्च शिक्षण अनुदान परिषद (HEGC) निधीसाठी,
४. राष्ट्रीय मान्यता परिषद (NAAC) मान्यता प्राप्त करण्यासाठी,

सर्व महाविद्यालयाची संलग्नता १५ वर्षात टप्पाटप्पाने बंद केली जाणार आहे आणि महाविद्यालयांना दर्जाबद्ध

स्वायत्तता देण्यासाठी टप्यानुसार यंत्रणा स्थापन केली जाणार आहे. कालांतराने, प्रत्येक महाविद्यालय एकतर स्वायत्त पदवी-अनुदान महाविद्यालय किंवा विद्यापीठाचे घटक महाविद्यालय म्हणून विकसित होणे अपेक्षित आहे. या शैक्षणिक धोरणात आणखी काही बदल सुचविले आहेत. एक स्वायत्त संस्था नॅशनल एज्युकेशनल टेक्नॉलॉजी फोरम (NETF) निर्माण केली जाईल, शिक्षण, मूल्यमापन, नियोजन, प्रशासन वाढविण्यासाठी तंत्रज्ञानाच्या वापरावर विचारांची मुक्त देवाणघेवाण करण्यासाठी एक व्यासपीठ प्रदान करण्यासाठी तयार केले जाईल. विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी राष्ट्रीय मूल्यमापन केंद्र 'पारख ची निर्मिती करण्यात येईल, यामुळे परदेशी विद्यापीठाना भारतात कॅम्पस उभारण्याचा मार्गही मोकळा झाला आहे. नॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर पाली, पर्शियन आणि प्राकृत, इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ ट्रान्सलेशन आणि इंटरप्रीटेशनची स्थापना केली जाईल. तसेच शिक्षण क्षेत्रातील सार्वजनिक गुंतवणूक वाढविण्याचीही योजना आहे.

स्त्री शिक्षण

सुशिला रविंद्र पाडवी
प्रथम वर्ष - बी.ए.

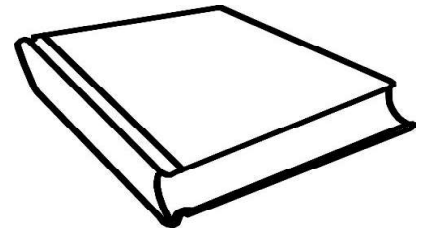
प्रसन्न मुद्रा स्मित हास्य,
नयनी भाव आनंदाचे !
उंच भरारी गगनी जाऊ,
सार्थक झाले अभ्यासाचे !!
प्रथम क्रमांक प्रगती पत्र,
महत्त्व कळले शिक्षणाचे !
शिक्षित झाली प्रत्येक कन्या,
कल्याण होईल समजाचे !!
प्रत्येक क्षेत्रात स्त्रीचा वाटा,
अहंकार खंडित पुरुषांचे !
किरण बेदी, कल्पना चावला,
कन्या रत्न महान भारताचे !!
कुठेच कमतरता नाही कशाची,
क्रिडा क्षेत्र, जगत विज्ञानाचे !
हिम्मत बांधून ताठ उभी ही,
चाणक्य बुद्धी राजनितीचे !!
चुल आणि मुल बाजूला ठेवून,
ओलांडून रेषा उंबरठ्याचे !
स्त्री जातीला सन्मान दिला,
आभार क्रांतीज्योती सावित्रीचे !!

शिक्षण

निकिता महारु मुसळदे
प्रथम वर्ष - बी.ए.

जगणं खुप सुंदर आहे,
जीवनाला अर्थ द्या
स्वप्न खुप मोठी आहे
उंच भरारीला पंख द्या
जीवनात संकटे खुप आहेत
मनात धैर्य राखू द्या
डोक्यात विचारांचा साठा आहे
मनात शांती राहु द्या
जीवनात दुःखाचे प्रसंग आहेत
ओठावर हास्य, चेहऱ्यावर तेज राहु द्या
जीवनात अपयशही आहे
यशस्वी होण्याची जिद्दही राहु द्या
शिक्षण अवघड आहे
मनात परिश्रम व ध्येयही राहु द्या...

लोकसहभागातून जलसिंचन

शब्दांकन : सहा.प्रा.खेमराज डी. पाटील
(मराठी विभाग)

०१ जुलै १९९८ रोजी धुळे जिल्ह्यातून विभाजित होऊन नंदुरबार स्वतंत्र जिल्हा म्हणून अस्तित्वात आला. आज देशभर स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव आपण साजरा करत असतांना आपल्या नंदुरबारने रौप्य महोत्सवी वर्षात पदार्पण केले आहे. जिल्हा निर्मितीला २५ वर्ष पूर्ण झाले असून देखील आजही आपला जिल्हा मुलभूत गरजांपासून वंचित आहे. आपल्या जिल्हाची ओळख आजही दुर्गम डोंगराळ भाग, अति मागासलेला, कुपोषणात राज्यात अव्वल असणारा जिल्हा, मानव विकास निर्देशांकात सर्वात शेवटच्या स्थानावर असलेला जिल्हा म्हणून करून देण्यात येते; तेव्हा प्रत्येक जिल्हावासीयांसाठी ही लाजिरवाणी बाब ठरते.

आपला जिल्हा गुजरात आणि मध्य प्रदेशाच्या सीमेलगत आहे. महाराष्ट्रातील दोन नंबरचे थंड हवेचे ठिकाण तोरणमाळ आपल्या जिल्ह्यात आहे. नंदुरबारच्या मिरचीचा ठसका देशभर पसरला आहे. इथल्या केळी-पपईला विदेशात मागणी आहे. एवढं सगळं असतांना देखील जिल्ह्यातील एक लाखापेक्षा जास्त कुटुंब स्थलांतरीत झालेली आहेत. तापी-गोमाई सारख्या नद्यांच्या लगत असलेली शेती सोडली तर आजही इथला अल्प भूधारक शेतकरी पाण्यासाठी झगडतांना दिसतो.

महाराष्ट्रातील ४४.१९ लाख हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली असून; एकूण ८०% क्षेत्र पावसावर अवलंबून आहे. नंदुरबार जिल्हाची सिंचन क्षेत्रातील अवस्थाही अधिक भयावह आहे. जिल्हा निर्मितीच्या वेळी जिल्ह्यातील सिंचन क्षेत्र ०७.३० % इतके होते आज पंचवीस वर्षांनंतर ते फक्त ११.००% इतके झालेले आहे; म्हणजेच फक्त ४.०० % वाढलेले आहे.

आपला जिल्हा जरी मागासलेला असेल तरी इथल्या सामाजिक संघटना, स्वयंसेवी संस्था मात्र लोक कल्याणकारी आहेत. प्रचंड आत्मविश्वास, कृतज्ञतेची जाणीव आणि लोक कल्याणाचा वसा घेतलेल्या या संस्थांनी लोकसहभागातून कामांची मांदियाळी उभी केलेली आहे.

दि आर्ट ऑफ लिव्हिंग, शहाद्यातील स्वयंसेवकांनी फक्त ३५ दिवसात उत्कृष्ट व गुणवत्ता पूर्ण कामे पूर्ण केली. कवळीथ वळण बंधान्यातील आणि कालव्यातील गाळ काढल्यामुळे बंधारा पूर्ण क्षमतेने (३० टीएमसी) भरून पाणी बंधान्याच्या कालव्यातून वाहू लागले. यामुळे अनेक छोटे-मोठे तलाव आणि नाले पुनरुज्जीवित झाले. कित्येक वर्षांपासून कुचकामी ठरलेला भेंडवा नालाही यामुळे पुनरुज्जीवित झाला. यामुळे एकूण ४८,००० एकर क्षेत्र सिंचना खाली आले. याबरोबरच सुसरी वळण बंधान्याच्या कालव्यांचा गाळ काढला. दुरुस्तीचे व नवीन गेट बसविण्याचे काम केले. यामुळे ४० वर्षात प्रथमच कालव्याचे पाणी शेवटपर्यंत पोहोचले. त्याचा लाभ ६,४४० एकर क्षेत्र सिंचनासाठी झाला. यासोबतच वडछील, कमरावद, सावखेडा, पुरुषोत्तमनगर येथील तलाव आणि नाल्यांच्या खोलीकरणाने सुमारे ५,००० एकर क्षेत्र सिंचनाखाली आणण्यास मदत झालेली आहे. दि आर्ट ऑफ लिव्हिंग, शहाद्याच्या एकूण कामांमुळे सुमारे ६०,००० एकरपेक्षा जास्त क्षेत्र सिंचनाखाली आलेले आहे.

कृषी

आर्ट ऑफ लिटिंग

वर्तमानपत्र - सकाळ, बुधवार, दि. १८ मे २०१६ (नंदुरबार टूडे, पान नं.१)

लोकसहभागातून 'नदी नागरती' आदर्श उपक्रम!

विशेषातून हे लोकांसह भागातून 'नदी नागरती' आदर्श उपक्रम हा सुरू झाला आहे. या उपक्रमाचा उद्देश म्हणजे नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे आणि नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे. या उपक्रमाचा उद्देश म्हणजे नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे आणि नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे.

आचार्य रामानुजामुळे विद्यार्थ्यांच्या मनात प्रेरणा पसरवण्याचे हे उपक्रम

Date: 12/6/2016, Lokmat, Hallo Nandurbar, Page No.2

लोकसहभागातून 'नदी नागरती' आदर्श उपक्रम

लोकमत

सुसरी वळण बंधारा पाटवारी : आर्ट ऑफ लिटिंगचा उपक्रम, रेतकन्यामध्ये समाधान वर्षानुवर्षापासून रखडलेले काम अखेर लोकसहभागातून

लोकसहभागातून 'नदी नागरती' आदर्श उपक्रम हा सुरू झाला आहे. या उपक्रमाचा उद्देश म्हणजे नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे आणि नदी कितीच वाढली तरी तिचे पाणी स्वच्छ राखणे.

जयनगर हे नंदुरबार जिल्ह्यातील शहादा तालुक्यातील एक छोटेसे गाव आहे. १५ वर्षापूर्वी बांधलेले छोटे धरण ज्याने जवळपासच्या पाच गावांच्या पाण्याची गरज भागवली होती; ते वाहून गेल्याने गावावर पाण्याचे संकट आले होते. गावांच्या विनंतीवरून नाम फाउंडेशनने पाच महिन्यांच्या अल्प कालावधीत एक धरण आणि दोन नाले गाळ काढला. या जलसंधारणाच्या उपक्रमाचा १५,९०० लोकसंख्येवर परिणाम झाला, ज्यामध्ये जयनगर, बोराले, धांद्रे, निंबोरे आणि कोंढावळ या पाच गावांसाठी पाणी उपलब्ध झाले. यामुळे जवळपास १,१२० हेक्टर जमीनीला सिंचनासाठी आधार मिळाला.

नमामी सातपुडा

नववर्षदिन विशेष

नमामी सातपुड्यातून शेती, वृक्षराजीला बळ

शेतीसाठी वाढत जाणाऱ्या माती बांधविण्याची मोहीम सुरू करण्यात आली आहे.

कृषी

लोकमत

पारंपारिक युवा कार्यवाया संस्थेच्या

पाणी टंचाई निवारण्यासाठी कुकळट पाड्यात श्रमदान

नाम फाउंडेशन

जयनगर

जयनगर हे शहादा तालुक्यातील नंदुरबार हे गाव आहे. जवळपास १५ वर्षापूर्वी बांधलेले छोटे धरण वाहून गेल्याने गावाला पाण्याचे संकट आले होते, ज्याने जवळपासच्या पाच गावांच्या पाण्याची गरज भागवली होती. गावांच्या विनंतीवरून, NAAM ने पाच महिन्यांच्या अल्प कालावधीत एक धरण आणि दोन नाले गाळ काढले. या जलसंधारणाच्या उपक्रमाचा १५,९०० लोकसंख्येवर परिणाम झाला, ज्यामध्ये पाच गावांसाठी पाणी उपलब्ध झाले, उदा. जयनगर, बोराले, धांद्रे, निंबोरे आणि कोंढावळ. ११२० हेक्टर जमिनीच्या सिंचनासाठी आधार.

लोकमत

अनरद येथे केतकी कंद लागवड मोहीम

शेतीसाठी वाढत जाणाऱ्या माती बांधविण्याची मोहीम सुरू करण्यात आली आहे.

कृषी

पाणी फाउंडेशन

दिव्य मराठी 23-Apr-2019 पृष्ठ Page 5

माझं नंदुरबार

दुष्काळाला कायमेव हद्दपार करण्यासाठी १७३ गावांमध्ये श्रमदानासाठी चढाओढ

दुष्काळाच्या काळात पाण्याची गरज जाणवते. शहादा तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये पाण्याची قلت जाणवते. पाणी फाउंडेशनच्या वतीने शहादा तालुक्यातील १७३ गावांमध्ये श्रमदानासाठी चढाओढ सुरू आहे. यातून पाण्याची उपलब्धता वाढवण्यासाठी काम केले जाई.

शहादा तालुक्यातील १७३ गावांमध्ये श्रमदानासाठी चढाओढ सुरू आहे. यातून पाण्याची उपलब्धता वाढवण्यासाठी काम केले जाई.

एकवटला गाव : रात्री बारापर्यंत लांबलेत गावकरी करतात श्रमदान

शहादा । प्रतिनिधी

एकवटला गाव : रात्री बारापर्यंत लांबलेत गावकरी करतात श्रमदान. गावकरी रात्री बारापर्यंत लांबलेत गावकरी करतात श्रमदान.

दुष्काळ मुक्तीसाठी जलजागर सुरू

शहादा तालुक्यातील १७३ गावांनी रात्री केले श्रमदान

दुष्काळाच्या काळात पाण्याची गरज जाणवते. शहादा तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये पाण्याची قلت जाणवते. पाणी फाउंडेशनच्या वतीने शहादा तालुक्यातील १७३ गावांमध्ये श्रमदानासाठी चढाओढ सुरू आहे.

पाणीदार गावासाठी विद्यार्थ्यांचे श्रमदान

शहादा । प्रतिनिधी

पाणीदार गावासाठी विद्यार्थ्यांचे श्रमदान. विद्यार्थ्यांनी गावांमध्ये श्रमदान करून पाण्याची उपलब्धता वाढवण्यासाठी काम केले जाई.

“नमामि सातपुडा मिशन” अंतर्गत आजवर एकूण वीस ठिकाणी अंदाजे १६,००० केतकी कंदांची लागवड लोकसहभागाने झालेली आहे. एक केतकी अंदाजे १-२ किलो माती व शेकडो लिटर पाणी दरवर्षी डोंगरावरून वाहून जाण्यापासून वाचविते. केतकी कंद विद्यार्थी आणि नागरिकांना प्रोत्साहित करून श्रमदानातून गोळा केले जातात. पैकी सात हजार कंद प्रा.डॉ.एच.एम.पाटील यांनी तोरणमाळहून वनमजुरांकडून हजारी दिडशे रुपये दराने घेतले आणि काही कंद स्वतः तोरणमाळ व मांडवी परिसरात जाऊन गोळा केले.

पाणी फाउंडेशनचे कार्य संपूर्ण देशाला परिचित आहे. आपल्या नंदुरबार जिल्ह्यात पाणीची टीम दुष्काळाला हद्दपार करण्यासाठी कंबर कसून कामाला लागलेली आहे. फाउंडेशनतर्फे ‘सत्यमेव जयते वाटर कप स्पर्धा’ आयोजित केली जाते. या स्पर्धेत नंदुरबार आणि शहादा तालुक्यातील तब्बल १७३ गावांनी सहभाग नोंदवला होता. श्रमदानासाठी एकत्रीत येऊन श्रमदान केले. अनेक विद्यार्थी, शासकीय अधिकारी, गावातील प्रतिष्ठित पदाधिकारी, महिला मंडळ, मजूर वर्ग सगळ्यांनी एकत्रित येऊन रात्री १२ वाजेपर्यंत श्रमदान करून दुष्काळ मुक्तीसाठी प्रयत्न केले.

कृषी

जल जंगल संवर्धन मिशन

लोकमत

म्हसावद मंडळात १५ वनराई बंधारे पाणी पातळी वाढवण्यात मदत मिळार

म्हसावद मंडळात १५ वनराई बंधारे पाणी पातळी वाढवण्यात मदत मिळार. यातून पाण्याची उपलब्धता वाढवण्यासाठी काम केले जाई.

- सुलवाडे, सुलतानपूर येथे पूर्ण झालेले काम.

- गंगोत्री फाउंडेशन मार्फत वनराई बंधारा बांधण्यासाठी कृषी विभागाला सिमेंट बॅगांची व्यवस्था

गंगोत्री फाउंडेशन, शहादा या स्वयंसेवी संस्थेच्या पुढाकाराने लोकसहभागातून जल-जंगल संवर्धन मिशन राबविण्यात आले होते. दिनांक 0२ सप्टेंबर ते 0२ ऑक्टोबर २0२३ या एक महिन्याच्या कालावधीत हे मिशन राबविण्यात आले. यामध्ये सुलवाडे, सुलतानपूर, वरूळ-कानडी, वडाळी, मनरद, करजई, अनरद, कुकावल, रायखेड इत्यादी ठिकाणी नालाखोलीकरण, गाळ काढणे, वनराई बंधारा बांधणे यांसारखी शाश्वत कामे झालेली आहेत. याच बरोबर म्हसावद मंडळात १५ वनराई बंधारे बांधण्यासाठी कृषी विभागाला फाउंडेशन तर्फे सिमेंट बॅगा उपलब्ध करून देण्यात आल्या. तसेच विविध प्रकारच्या रोपांचे वाटप करून "जल-जंगल संवर्धन" करण्याचा संदेश देण्यात आला.

कृषी

➤ जल - जंगल संवर्धन मिशन

➤ लोकसहभागातून कृषीविकास

- वरूळ-कानडी येथे लोकसहभागातून बंधारा बांधला.

- गंगोत्री फाउंडेशनतर्फे 1,111 वृक्षांचे वाटप

मित्रांनो कितीही नकारात्मक परिस्थिती असली तरी माणूस हा विकासाच्या दृष्टीने सतत पुढे झेपावतो; आणि चांगुलपणा, सत्य, समर्पण, निष्ठा, कृतज्ञता या गुणांना जिवंत ठेवत असतो. नंदुरबार जिल्ह्यातील अनेक स्वयंसेवी संस्था आपापल्या परीने जल - जंगल संवर्धनाचे कार्य निस्वार्थ वृत्तीने करत आहेत. या सगळ्यांच्या कार्याला शतशः प्रणाम...!

तृणधान्य वर्ष

कु. हिमांगी सुपडू चौधरी

द्वितीय वर्ष - बी.सी.ए.

तृणधान्ये :- तृण कुलातील (ग्रॅमिनी) वनस्पतींच्या पोषणक्षम बियांना तृणधान्य ही संज्ञा आहे. त्यांची लागवड मुख्यत्वेकरून त्यांच्या पिष्टमय बियांसाठी केली जाते. जगातील लागवडीखालील जमिनीपैकी सुमारे निम्मं क्षेत्र तृणधान्याखाली आहे. १९७० मध्ये जगात ७०.३८ कोटी हेक्टर क्षेत्र तृणधान्याखाली होते.

धान्य :- हा शब्द मुळाचा संस्कृत भाषेतील असून मूळ धातू धा-पोषण करणे यापासून उत्पन्न झाला आसावा.

“बृहदारण्यकोपनिषदात” दहा प्रकारची धान्ये आहेत. त्यात भात (तांदुळ), गहु, यव, तीथ, उडीद, मसूर यांचा समावेश आहे. भावप्रकाशात शाली, व्रीही, शूक, शिंबी व क्षुद्र असे धान्याचे पाच प्रकार नमूद केले आहेत.

सर्वात लोकप्रिय धान्य हे तांदुळ, मका आणि गहू हे पृथ्वीवरील सर्वात सामान्य धान्य आहे.

गहू :- गहू जगातील एकूण उत्पादनाच्या दृष्टीने हे सर्वात महत्त्वाचे तृणधान्य आहे. जगातील सुमारे निम्म्या लोकांच्या आहारात कमी जास्त प्रमाणात गव्हाचा वापर होतो.

भात (तांदुळ) :- हेही जगातील फार महत्त्वाचे तृणधान्य आहे. जगातील सुमारे ६०% लोकांच्या नेहमीच्या आहारात भाताचा समावेश होतो. त्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी ९३% क्षेत्र पूर्व आणि अग्नेय आशियातील देशात आहे.

मका :- गहू व भात यांच्याखालोखाल हे जगातील महत्त्वाचे तृणधान्य आहे. जगातील जवळजवळ सर्व देशात ते पिकविले जाते. सर्वात जास्त क्षेत्र अमेरिकेतील सयुक्त संस्थानात आहे. तृणधान्यात तेलाचा अंश फार अल्प प्रमाणात असतो. परंतु मक्यापासून पुरेशा व मोठ्या प्रमाणावर तेलाचे उत्पादन होते.

निसर्गाचा ठेवा

जयश्री विजय भिल

प्रथम वर्ष - बी.ए.

निसर्गाचा ठेवा जपायला हवा
वरदान तयाचे मानवाला हवा
निसर्गाची कृपा किती अनंत
कधी ठसेल हे मानवी मनात

निसर्ग उधळण करी मुक्तपणे
मानव ओरबाडे कृतघ्नपणे
मनापासून जतन करावे त्याचे

वृक्ष देती छाया, फळे, फुले
तृणवेली वायुसवे हर्षभरे डुले

निसर्गाची ही किमया न्यारी
मनाला वाटे समाधान भारी

पशु पक्षी करीत सर्वांचे मनोरंजन
जगण्यास मिळे उभारी छान
पर्जन्य देई धरेला तरारून

निसर्ग मानवास देई भरभरून
तरी मानवाची शमेना तहान
निसर्ग मानवाचा दोस्त खरा
त्याच्या संवर्धनाचा विचार करा

तृणधान्य वर्ष

वैशाली सुरेश चित्ते

प्रथम वर्ष बी.ए.

भारताने इतर काही देशांच्या मदतीने तृणधान्याचे महत्त्व सर्व राष्ट्रांना समजावे म्हणून आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष ठराव संयुक्त राष्ट्र संघात मांडला. ७० देशांनी या ठरावाला अनुमोदन दिले आणि महत्त्वाचे म्हणजे सर्व १९३ सदस्य राष्ट्रांनी भारताच्या या अभियानाला बहुमताने मंजूर करून दि.३ मार्च २०२१ रोजी संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेत २०२३ हे वर्ष आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष म्हणून साजरे करण्याचे घोषित केले.

तंतुमय पदार्थांची किमया न्यारी ।

पोटातील विकारांवर उपाय भारी ॥

मानवी आहारातील पोषक तत्वांच्या कमतरतेने निर्माण होणाऱ्या आरोग्य समस्या सोडवून सर्वसामान्यांना आरोग्य जीवन जगता यावे यासाठी शासनाने पौष्टिक तृणधान्याचा आहारात वापर वाढविण्याचा अभिनव कार्यक्रम हाती घेतला आहे. सुदृढ व आरोग्यदायी समाजासाठी पौष्टिक तृणधान्य ही काळाची गरज असून त्याची आहारात नियमित वापर करण्याची आवश्यकता आहे.

ज्वारी, बाजरी, नाचणी ही प्रमुख तृणधान्ये तर राळा, वाई, कोहा, यावा व राजगिरा ही इतर लघु तृणधान्ये आपली पारंपरिक पिके आहेत. पूर्वीपासून आपल्या आहारात असलेल्या या तृणधान्यांचा वापर शहरीकरणाचा व पाश्यात्य अनुकरणाचा ओघात कमी होत गेल्याचे कटू सत्य आहे. तर पिडझा, बर्गर आदि जंकफुडचा अवास्तव उपयोग वाढल्याचे चित्र आपल्यासमोर आहे.

तृणधान्य उत्पादनामुळे शेतकऱ्यांना लाभ :-

तृणधान्य पिके कमी गुंतवणुक करून घेता येतात. इतर पिकांच्या तुलनेत या पिकांना पाणी कमी लागते तसेच ती वातावरणाचा ताण सहन करू शकतात. तृणधान्य पिकांची वेगाने वाढ होते.

कविता - तृणधान्याची महती

*धकाधकीच्या जीवनात तब्येत राखाया साजरी,
खावी प्रत्येक ऋतुत, राळा, ज्वारी, बाजरी...!
तृणधान्य हे पौष्टिक, ऊर्जा देई शरीरास,
आणि थांबवी तात्काळ, होतया पेशींचा तो न्हास...!
राजगिरा आवर्जून खावा श्रावणात,
त्याने होई आपोआप वाढत्या चरबीवर मात...!
पितृपंधरवाड्यामध्ये खावी राळा नि भादली,
हलक्या अन्नामुळे दिसे तेज प्रगती साधली...!
तिळ संक्रांत काळात, उपयोगी ती बाजरी,
उष्ण शरीराची झीज, जाई होईन साजरी...!
ऑक्टोबर महिन्यात खावा, शिजवून भगर,
जड अन्नामुळे पोट रोगराईचे आगर...!
गोड ज्वारीचा हुरडा, बद्धकोष्ठता हटवी,*

शरीरात या नव्याने, नवी ऊर्जा साठवी...!
तृणधान्याची महती, चला सांगु साऱ्या जगा,
आठवा जुने ते दिवस, जरा भूतकाळ बघा...!
खावी सारी तृणधान्य, करा साऱ्या पाककला,
दीर्घ काळाचे आयुष्य, जगायचे तुला मला...!

तृणधान्य हे आपल्या जीवनातील महत्त्वाचा घटक आहे. तृणधान्य हे हलके असतात हे आपल्या शरीरासाठी खूप मोलाचे असते. बदलत्या जीवनशैलीत आणि खाण्यापिण्याच्या सवयींमुळे स्थूल व्यक्तींना व्होलग्रेन म्हणजेच तृणधान्य खाण्याचा सल्ला दिला जातो. प्रत्येक धान्याचे प्राथमिक रूप हे तृणधान्याचेच असते. शेतामध्ये पिकाची वाढ होत असतांना त्यात निर्माण झालेले बियाणे म्हणजेच तृणधान्य होय. तृणधान्यामध्ये तीन प्रकारच्या घटकांचा समावेश असतो. कोंडा म्हणजे तृणधान्याच्या सर्वात बाहेरील आवरण असते. यामध्ये अँटिऑक्सीडंटस्, जीवनसत्त्वे आणि तंतुमय घटक (फायबर) मुबलक प्रमाणात असते. यातील दुसरा घटक असलेल्या अंकुरापासून दुसरे पीक उगवू शकतो. या अंकुरामध्ये विविध जीवनसत्त्वे, खनिजे, प्रथिने आणि आरोग्यदायी चरबीचा समावेश असतो. तृणधान्यामध्ये अनेक प्रकारचे जीवनसत्त्वे असतात. ज्यामुळे आपले शरीर सृष्टीरित्या कार्य करीत असते. जसे तृणधान्यामध्ये असलेले लॅक्टिक अँसिड मोठ्या आतड्यातील चांगल्या जीवाणूंच्या वाढीस मदत करते. या जीवाणूमुळे शरीरातील पचनक्रिया सुधारते, पोषणाचे शोषण अधिक चांगल्या रीतीने होते आणि रोगप्रतिकारक शक्ती वाढते.

संयुक्त राष्ट्रसंघाने (UNO) सन २०२३ हे वर्ष तृणधान्य (Millets) वर्ष म्हणून जाहीर केलेले आहे. जागतिक पातळीवर जेव्हा असे काही जाहीर होते तेव्हा जगातील सर्व देशांतील सर्व घटकांनी त्या विषयावर विशेष कार्य करणे अपेक्षित असते. भारतातही शासनाच्या माध्यमातून याबाबत योग्य ती पावले उचलली जातीलच.

तृणधान्ये (Millets) म्हणजे अर्थातच गहु, ज्वारी, बाजरी, तांदुळ, नाचणी, मका इ. धान्य पिके शेतकरी व व्यापाऱ्यांच्या भाषेत भरड किंवा भुसार धान्ये. “Hunger and poverty runs together” भूक आणि दारिद्र्य एकत्र चालतात असे म्हटले जाते. पूर्वापार माणसाची भूक मुख्यत्वे धान्येच भागवीत आली आहेत. भारतापुरते बोलायचे तर गहु, तांदुळ, ज्वारी, बाजरी, नाचणी ही धान्ये भारतीयांचे मुख्य अन्न आहेत. भाकरी, पोळी, भात, पुरी, पराठा, पाव किंवा इतर स्वरूपात ती ग्रहण केली जातात.

ब्रिटीश कालावधीत भारतीय कृषिक्षेत्राकडे विशेषतः धान्यांच्या बाबतीत अक्षम्य दुर्लक्ष झाले. परिणामस्वरूप स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर भारताची अन्नधान्य परिस्थिती इतकी खालावली होती की, भारताला प्रदेशातून PL480 या सदराखाली गहु आयात करावा लागला. या आयात गव्हाबरोबर एका राजकीय पक्षाचे नाव असलेले एक प्रकारचे निरुपयोगी गवतही भारतात आले. त्याच्या अद्भुत प्रसारक्षमतेमुळे या निरुपयोगी गवताने जमिनी व्यापून आकल्या. त्यावर मात करण्यासाठी मग मोठा खर्च, मोहिम, मनुष्यबळ यांचा अनुत्पादक न्हास झाला. त्यानंतर झालेल्या हरितक्रांतीने धान्यांचे म्हणजे प्रामुख्याने गहु आणि तांदुळ यांचे उत्पादन वाढवले. हे उत्पादन मुख्यतः पंजाब व हरीयाणा या दोन प्रदेशांमध्ये वाढते. ते तेथील पाण्याच्या उपलब्धतेमुळे. फुड कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाच्या (FCI) खरेदीमुळे आणि किमान आधारभूत किंमतीमुळे (MSP). आज त्याच दोन राज्यांत अनाकलनीय आंदोलने सुरु असतात.

महाराष्ट्रापुरते बोलायचे तर, धान्यपिकांची जमीन कालौघात ऊस, कापूस, द्राक्षे या नगदी व पाणीदार पिकांनी मोठ्या प्रमाणात व्यापली. धान्यांच्या तुलनेत ऊसाचे पिक राक्षसीरित्या पाणी शोषण करते. राज्यात ऊस लागवडीखाली

१२ लाख हेक्टर जमीन आहे. १ हेक्टर ऊस ४८००० घनमीटर पाणी पितो. धान्यांमधील ७५% पाणी ऊस पितो. एवढ्या पाण्यात आठ हेक्टर ज्वारी भिजवता येईल. त्या ज्वारीचे उत्पन्न ऊसापेक्षाही जास्त असेल. भारत जेव्हा साखर निर्यात करतो तेव्हा त्याबरोबर पाणीही निर्यात करतो. भारतात जगाच्या १८% लोकसंख्या आणि ४% पाणी उपलब्ध आहे. म्हणजे भारत हा पाणीटंचाईचा प्रदेश आहे. शेतकऱ्यांच्या एकूण जमिनीपैकी जास्तीत जास्त १/४ जमिनीवर ऊस उत्पादनाला परवानगी घ्यावी. कारण साखरेहून धान्य जास्त आवश्यक आहे.

भारतात २ कोटी हेक्टर उपजाऊ जमीन पडीक आहे. करार शेतीला विरोध होत असतांना ही पडीक जमीन सरकारने करार शेतीद्वारे धान्य उत्पादनाखाली आणावी. त्याकरीता उद्योग समुह पाण्याचे नियोजन व करार शेती यासाठी योगदान देऊ शकतील. यासाठीही निती आयोगाने सहा वर्षांपूर्वीच कायद्यात बदल सुचविला आहे. धान्य उत्पादनाकरीता निविष्ठा, वाहतुक, बाजार इ. बाबींमध्ये शासनाने सुधारणा करून धान्ये उत्पादनासाठी प्रोत्साहनपर योजना सादर कराव्यात. विजेची व धरणांच्या पाण्याचे वितरण प्राधान्याने धान्यशेतीसाठी व्हावे. धान्य साठविण्यासाठी सुरक्षीत धान्य लागवण ही संकल्पना गावपातळीपर्यंत राबवावी. धान्य पिके विमा योजनेच्या अंमलबजावणीत विश्वासार्हता आणि सहजता नाही. कागदी घोडे नाचवतांना घोड्यांपेक्षा शेतकऱ्यांची दमछाक जास्त होते. साधारण ५००० कोटी रुपयांचे पीक विमा प्रिमीअम आणि १२०० कोटी रुपयांची भरपाई हे राज्यातील पीक विम्याचे वास्तव आहे.

संपूर्ण जगातच कोरोना महामारीच्या काळात बाकीची सर्व उद्योगक्षेत्रे बंद किंवा नकारात्मक प्रभावाखाली असतांना फक्त एकमेव कृषीक्षेत्राने जगरहाटी समर्थपणे सुरु ठेवली. ती सुद्धा उद्भवलेल्या टंचाईच्या परिस्थितीचा गैरफायदा न घेता. भारतात ७०% जनता कृषी आणि कृषी संबंधित क्षेत्रावर अवलंबून आहेत. सकल राष्ट्रीय उत्पादनात २३% वाटा कृषी क्षेत्राचा आहे. कोरोना महामारीच्या काळात सुद्धा कृषी उत्पादन वाढीचा वेग ३.४ % होता. असे असूनही राष्ट्रीय अर्थसंकल्पात मात्र कृषी क्षेत्राला तुटपुजी तरतुद केलेली असते. सर्वाधिक जनता अवलंबून असतांना सुद्धा कृषी करीता स्वतंत्र अर्थसंकल्पन होत नाही. बहुसंख्य लोकसंख्येवर सर्वाधिक प्रभाव टाकणाऱ्या शेती विषयासाठी हाताच्या बोटांवर मोजण्याइतकी ६०,००० विद्यार्थी क्षमतेची मोजकीच विद्यापीठे आणि महाविद्यालये उपलब्ध आहेत. त्या तुलनेत अभियांत्रिकी, वैद्यकीय, वाणिज्य, व्यवस्थापन इत्यादींसाठी वारेमाप शासकीय व खासगी विद्यापीठे, महाविद्यालये, शिक्षण संस्थेचे जाळे कार्यरत आहे. प्राथमिक शिक्षणापासून पदव्युत्तर पदवीपर्यंत शेती विषय अनिवार्य असला पाहिजे.

वीज, पाणी, अन्नपुरवठा हे सरकारी अखत्यारीतील मोठे विषय शेती आणि शेतकऱ्यांवर सरळ प्रभाव टाकतात. शासकीय उदासीनतेमुळे स्वस्त धान्य दुकानातील धान्य पुरवठ्याची गुणवत्ता इतकी खालावली आहे की ज्वारी आणि मका यांच्या स्वस्त धान्य दुकानांमधील विक्री बंद करण्याची नामुष्की ओढवली आहे. ISO चळवळीप्रमाणे तृणधान्य उत्पादन, गुणवत्ता व वितरण चळवळ राबविण्याची गरज आहे.

आला पाऊस पाऊस

माधुरी शरद चौधरी

प्रथम वर्ष - बी.ए.

आला पाऊस पाऊस
त्याच्या थेंबा थेंबात जगण्याची हौस,
शेतकऱ्याला हसणे देतो
क्षणभर येतो कणखर येतो
अश्रू सारे पुसुनी नेतो
झर झर येतो भर भर येतो

धरणी वरती सुगंध देतो
वाहत येतो धावत येतो
जीवनासाठी पाणी देतो

आला पाऊस पाऊस

त्याच्या थेंबा थेंबात जगण्याची हौस

आयुष्याला द्यावे उत्तर

गायत्री अशोक भोई
प्रथम वर्ष - बी.ए.

असे जगावे दुनियेमध्ये, आव्हानाचे लावून अत्तर
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर
नको गुलामी नक्षत्रांची, भिती आंधळी ताऱ्यांची
आयुष्याला भिडतांनाही, चैन करावी स्वप्नांची
असे दांडगी इच्छा ज्याची, मार्ग तयाला मिळती सत्तर
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर
पाय असावे जमिनीवरती, कवेत अंबर घेतांना
हसू असावे ओठांवरती, काळीज काढून देतांना
करून जावे असेही काही, दुनियेतुनी या जातांना
गहिवर यावा जगास साऱ्या, निरोप शेवटचा देतांना
स्वर कठोर त्या काळाचाही, क्षणभर व्हावा कातर कातर
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर

दमलेल्या बाबांची कहाणी

नेहा विकास पवार
प्रथम वर्ष - बी.सी.ए.

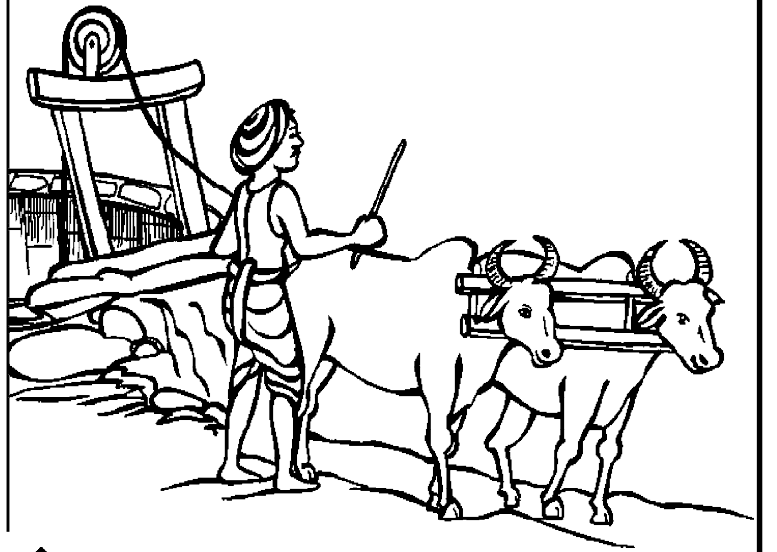
असा कसा बाबा देव लेकराला देतो ?
लवकर जातो आणि उशिरानं येतो...!
एका घरी राहूनिया मनामध्ये घोर,
तुला तुझ्या बाबा नाही मला माझी पोर...!
बालपण गेले सारे तुझे निसटून,
असे काय तुझ्या माझ्या ओंजळी मधून...!
जरी असे तुझ्या ओठी माझ्यासाठी हसे,
नजरेत तुझ्या काही अनोळखी दिसे...!
तुझ्या जगातून बाबा हरवेल का गं ?
मोठेपणी बाबा तुला आठवेल का गं ?
सासरीला जाता जाता उंबरठ्यामध्ये,
बाबासाठी येईल का पाणी डोळ्यांमध्ये... ?

शेतकरी कविता

प्रगती संजय चौधरी
प्रथम वर्ष - बी.ए.

संवेदनशील हृदयांनी ऐकावी शेतकऱ्याची कथा,
तळमळीचा आकांत त्याचा समजून घ्यावी व्यथा ।
मातीत राबून आम्हाला देतोय सोऱ्याचा घास,
बारा महिने गरीबी त्याला तेरा काळ तास ।
आतापर्यंत सोसलंय त्यानं अजून कुठवर सोसायचं,
कधी घ्यायची झेप त्यानं का मातीतच रुतुन बसायचं ।
कधी मिळायचं सुख त्यानं दुःख कधी सरायचं,
केविलवाणा प्रयत्न त्याचा पोट जगाचं भरायचं ।
तन मन धन दौलत मातीमध्ये पेरायचं,
कुणी ऐकायचं गाऱ्हाणं त्याचं दुःख कुणी हेरायचं ।
पेरणीनंतर आकाशाकडे लावून बसायची नजर,
कान लावायचे ढगांकडे कधी होईल गजर ।
पावसाचेही नखरे हजार पडला तर ठीक,
नाहीतर डोळ्यांसमोर जळतांना पाहायचं शिवारातलं पिक।
सरत जातो काळ त्याचं सरत नाहीत कष्ट,
सरत नाही त्याच्यावरचं संकट हे दुष्ट ।
शेतकऱ्याच्या भविष्याचे स्वप्न बघायला पाहिजे,
जगवायचा असेल देश तर पोशिंदा जगायला पाहिजे ।

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० महाविद्यालयीन अभ्यासक्रमातील बदल

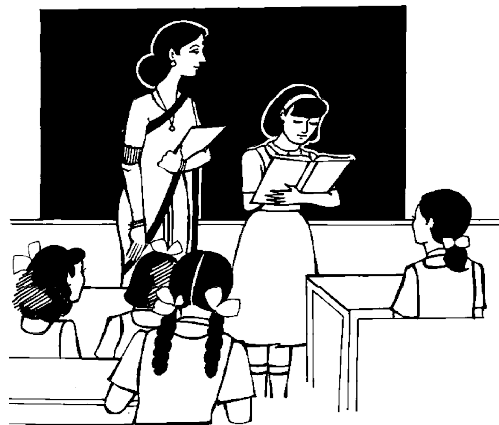
निलेश पंडीत पाटील

लिपिक

“पदवीच्या पहिल्या वर्षी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना क्रेडिट गुणांकन पद्धतीनुसार अभ्यासक्रम शिकवला जाणार. म्हणजेच प्रत्येक विषयाचे क्रेडिट निश्चित केले जाणार. तसेच यात एकसमानता आणली जाणार. म्हणजे राज्यातील सर्व विद्यापीठांच्या महाविद्यालयात विषयांचे क्रेडिट एकसमान असणार आहे. यासाठी विद्यापीठ स्तरावर काम सुरु आहे.” तसेच नवीन धोरणानुसार, पदवी अभ्यासक्रमात क्रेडिट गुणांकन पद्धती आणि विषय निवडीचे स्वातंत्र्य असणार आहे. त्याचबरोबर पदवी आणि पदव्युत्तर प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांला शिक्षणासाठी अनेक पर्याय उपलब्ध असतील.

चार वर्षांच्या पदवीचा पर्याय - दुसरा बदल येत्या शैक्षणिक वर्षापासून चार वर्षांच्या पदवी अभ्यासक्रमाचा पर्याय विद्यार्थ्यांना असेल. याला ऑनर्स पदवी असं म्हटलं जाईल. तीन वर्षांचा पदवी अभ्यासक्रम कायम राहिल. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार, शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून विद्यार्थ्यांना चार वर्षांची पदवी मिळवता येणार आहे. म्हणजे आर्ट्स, सायन्स आणि कॉमर्स हा तीन वर्षांचा पदवी अभ्यासक्रम आता चार वर्ष करता येणार आहे. यात विद्यार्थ्यांना त्यांनी निवडलेल्या एका विषयावर अधिक शिक्षण घेता येणार आहे.

मल्टिपल एन्ट्री आणि मल्टिपल एक्झीट - पदवी किंवा पदव्युत्तर शिक्षण सुरु असताना काही अटींसह विद्यार्थ्यांना मध्येच शिक्षण सोडून पुन्हा प्रवेश घेत आपलं शिक्षण पूर्ण करता येणार आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांना सात वर्षांची मुदत दिली जाणार आहे. यापूर्वी ही मुदत सहा वर्षांपर्यंत होती. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार, विद्यार्थ्यांना आपल्या इच्छेनुसार पदवी शिक्षणातून बाहेर पडता येईल आणि पुन्हा शिक्षण सुरुही करता येईल. म्हणजेच मल्टिपल एन्ट्री आणि मल्टिपल एक्झीटची सुविधा नव्या धोरणात दिली आहे. उदाहरणार्थ, समजा तुम्ही कॉलेजला प्रवेश घेतल्यानंतर प्रथम वर्षानंतर तुम्हाला काही कारणास्तव पुढील दोन वर्ष पूर्ण करता येत नाहीत किंवा नोकरी करावी लागत असेल तर अशा विद्यार्थ्यांना आपल्या पहिल्या वर्षांच्या दोन सेमिस्टर पूर्ण करून मध्येच ब्रेक घेता येईल आणि पुन्हा पदवीचं शिक्षण पूर्ण करता येईल. यासाठी विद्यार्थ्यांला पदवीचे तीन आणि पुन्हा

येण्यासाठी सात अशा एकूण सात वर्षांची मुदत दिली जाईल. परंतु यात काही अटी सुद्धा आहेत. विद्यार्थ्यांला प्रत्येक टप्प्यावर बाहेर पडताना १० क्रेडिटच्या दोन महिन्यांची इंटर्नशीप आणि स्कील कोर्स पूर्ण करावे लागतील. तसंच पहिल्या वर्षासाठी आवश्यक असलेले क्रेडिट मिळवावे लागतील. संबंधित विद्यार्थ्यांला शिक्षण पूर्ण करण्यासाठी इतर कोणत्याही विद्यापीठात प्रवेश घेण्याची मुभा असेल.

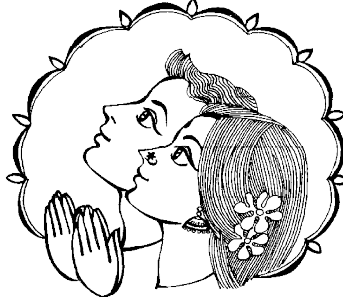
३ वर्षांच्या पदवी अभ्यासक्रमाचा क्रेडिट्सचा नियम चार वर्षांच्या अभ्यासक्रमासाठीही समान लागू असेल. चौथ्या वर्षी ८ सेमिस्टर पूर्ण केल्यानंतर संशोधन किंवा स्पेशलायझेशन पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना

ऑनर्स पदवी मिळेल. यासाठी किमान १६० आणि कमाल १७६ क्रेडिट्सची आवश्यकता असेल. विद्यार्थी चार वर्षांचा पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण करत असताना पहिल्या, दुसऱ्या, तिसऱ्या वर्षी सेमिस्टर पूर्ण करून बाहेर पडल्यावर विद्यार्थ्यांला पुन्हा त्याच ठिकाणी किंवा वेगळ्या उच्च शिक्षण संस्थेत पुन्हा प्रवेश घेण्याचा पर्याय असेल. चार वर्षांच्या बहुविद्याशाखीय पदवी अभ्यासक्रमाच्या रचनेसोबत कधीही प्रवेश घेण्याचा आणि बाहेर पडण्याच्या पर्यायांसह पाच वर्षांच्या एकात्मिक बहु-विद्याशाखीय पदव्युत्तर (मास्टर्स) अभ्यासक्रम पूर्ण करण्याचाही पर्याय असेल. ऑनर्स स्पेशलायझेशन पदवीसह चार वर्षांच्या बहुविद्याशाखीय पदवी कार्यक्रमात चौथ्या वर्षात प्रति सत्र किमान २० क्रेडिट्ससह इंटर्नशिप आणि मुख्य विषय अभ्यासक्रमात असतील. तसेच संशोधन पदवीसह चार वर्षांच्या बहुविद्याशाखीय पदवी अभ्यासक्रमात चौथ्या वर्षात किमान २० क्रेडिट्ससह संशोधन प्रकल्प, सेमिनार, प्रबंध आणि इंटर्नशिप असतील.

जीवनातील मैत्री

मयुरी सतीष महाजन
तृतीय वर्ष - बी.ए.

मला बनायचंय

पायल रमेश झिंगाभोई
तृतीय वर्ष - बी.ए.

तुझी न माझी मैत्री

अशी एक गाठ असावी

कुठल्याही मतभेदांना

तेथे वाट नसावी

मी आनंदीत असतांना

हास्य तुझं असावं

तु दुःखात असतांना

अश्रु माझे असावे.

मी एकाकी असतांना

सोबत तुझी असावी

तु मुक असतांना

शब्द माझे असावे

मी असेल जरी कुठे

आठवण तुझी असावी

तुझं मन असेल व्याकुळ

तर माझे मन विचलित असावे

असे हे मैत्रीचे नाते

सान्यांच्या नजरेत बिंबत असावे...

आई

वैभवी पाटील

प्रथम वर्ष - बी.ए.

तहानलेल्याचे पाणी तू...

भुकेलेल्याचे अन्न तू...

मायेचा अथांग सागर तू...

माझ्या जीवनाचा आधार तू...

आशेचा पहिला किरण तू...

सुंदर पाण्याचे धरण तू...

माझ्या जीवनाचा आधार तू...

माझ्या जगण्यातला श्वास तू...

जवळ नसतांना होणारा खराखुरा

भास तू...

माझ्यासाठी सर्वात खास तू...

माझ्या जीवनाचा आधार तू...

मला बनायचंय

तुझ्या वाटेवरची माती

तिला स्पर्श होती

तुझ्या कळत नकळत

मला बनायचंय

तुझ्या अंगणातील फुले

ज्याच्या गंधाने

गंधित होतील तुझे क्षण

मला बनायचंय

तुझी सावली

जी असते

सतत तुझ्याभोवती

मला बनायचंय

तुझा श्वास

जो असेल

सुखरूप तुझ्या हृदयाशी

निरोप

वैष्णवी सुरेश भोई

प्रथम वर्ष - बी.ए.

बाळ, चाललास रणा
घरा बांधीते तोरण
पंचप्राणांच्या ज्योतींनी
तुज करिते औक्षण

याच विक्रमी बाहुंनी
स्वतंत्रता राखायची
खांद्यावरी या विसावे
शांती उद्याच्या जगाची

म्हणुनिया माझ्या डोळा
नाही थेंबही दुःखाचा
मीही महाराष्ट्र कन्या
धर्म जाणते वीरांचा

नाही एकही हुंदका
मुखावाटे काढणार
मीच लावुनी ठेवीली
तुझ्या तलवारीला धार

अशुभाची सावली ही
नाही पडणार येथे
अरे मीही सांगते ना
जिजा-लक्ष्मींशी नाते

तुझ्या शस्त्रांना, अस्त्रांना
शक्ती देईल भवानी
शिवरायाचे स्वरूप
आठवावे रणांगणी

धन्य करी माझी कुस
येई विजयी होऊन,
पुन्हा माझिया हाताने
दुधभात भरवीन !

ब्लेझ पास्कल

हिमांगी सुपडू चौधरी

द्वितीय वर्ष - बी.सी.ए.

ब्लेझचा जन्म १९ जून १६२३ रोजी फ्रान्समधील क्लेरमॉन्ट येथे झाला. तो तीन वर्षांचा असतांना त्याची आई वारली. त्याचे वडील स्थानिक न्यायालयात न्यायाधीश होते. त्यांना गणित आणि शास्त्र या विषयात रस होता. त्यांच्याकडूनच ब्लेझने या विषयातील गतीचा वारसा मिळविला असे म्हणण्यास हरकत नाही. लहानपणापासूनच तो अतिशय बुद्धीमान होता. त्याच्या दोन बहिणीही अभ्यासात हुशार होत्या. ब्लेझच्या वडिलांनी दुसरे लग्न न करता मुलांच्या शिक्षणाकडे लक्ष केंद्रित करण्याचे ठरविले.

वयाच्या ११ व्या वर्षीच त्याने "कंप पावणाऱ्या वस्तूंपासून निर्माण होणारा ध्वनी" याविषयी एक छोटासा प्रबंधच लिहिला. त्यावर त्याच्या वडिलांची प्रतिक्रिया मात्र थोडीशी विचित्र होती. त्याच्या वडिलांनी त्याला गणित आणि शास्त्र या विषयांचा अभ्यासच करायला मनाई केली. का तर म्हणजे त्याचे लॅटिन व ग्रीक या भाषा विषयांकडे दुर्लक्ष होईल ! परंतु पुढच्याच वर्षी हा निर्णय त्यांना फिरवावा लागला. "त्रिकोणाच्या तिन्ही कोनांची बेरीज दोन काटकोनांइतकी असते." या प्रमेयाचा स्वतंत्र सिद्धांत ब्लेझने कोळशाच्या सहाय्याने भिंतीवर लिहून काढला होता. ते पाहून वडिलांनी त्याला युक्लिडच्या भूमितीचा अभ्यास करायला मोठ्या आनंदाने अनुमती दिली. इतकेच नव्हे तर मोठमोठ्या गणितज्ञांच्या आणि शास्त्रज्ञांच्या परिषदांत आणि बैठकांतही उपस्थित राहण्याची संधी उपलब्ध करून दिली.

वयाच्या १६ व्या वर्षी त्याने शंकाकृतीच्या आडव्या छेदाच्या गुणधर्माविषयी असलेले एक प्रमेय लिहिले. ते प्रमेय त्याच्या सिद्धतेसह त्याने त्या काळाचा प्रसिद्ध गणितज्ञ पिअर मेर्सेन याच्याकडे पाठवले. ते वाचून भल्या भल्या गणितज्ञांचाही विश्वास बसला नाही, की हे एका १६ वर्षांच्या कोवळ्या युवकाचे काम आहे.

वयाच्या १९ व्या वर्षी त्याने आपल्या वडिलांचे आकडेमोडीचे काम हलके व्हावे म्हणून एक यांत्रिक गणकयंत्र (Mechanical Calculator) तयार केले. ते आकाराने खूप मोठे तर होतेच, पण खूप महाग होते. अशी सुमारे पन्नास यंत्रे त्याने तयार केली. परंतु ती विकत घेणे ही सामान्य लोकांना परवडण्यासारखे नव्हते, त्यामुळे असे गणकयंत्र विकत घेणे हे श्रीमांतीचे लक्षण समजले जाऊ लागले.

प्रवाही पदार्थांचे गुणधर्म, वायुचा दाब, निर्वात पोकळी इ. विषयांच्या अभ्यासातील त्याचे योगदान विशेष आहे. त्याच्या सन्मानार्थ दाबाच्या एककाला "पास्कल" हे नाव देण्यात आले. प्रवाही पदार्थांच्या गुणधर्माविषयीचा पास्कलचा नियम सुप्रसिद्ध आहे.

त्याची प्रकृती प्रथमपासूनच तितकीशी चांगली नव्हती. वयाच्या ३९ व्या वर्षी म्हणजे १९ ऑगस्ट रोजी त्याचा अंत झाला. "देवा माझी साथ कधीही सोडू नकोस" हे त्याचे शेवटचे उद्गार.

शेतकऱ्यांचा त्याग

वैष्णवी छोदू पाटील
प्रथम वर्ष - बी.सी.ए.

शतकानुशतके शेतकऱ्यांनी आम्हाला अन्न दिले, परंतु क्षणभरही आम्ही त्यांचा विचार करत नसतो. आमच्या सुबक, तंदुरुस्त, मजबुत जगण्याचे रहस्य ? आपल्यासाठी अन्न किती सहज उपलब्ध होते. युगानुयुगे आमच्यासाठी शेतकऱ्यांनी घाम गाळला, जमिनीची नांगरणी केली, पण क्षणभरही विचार केला नाही की, आमच्यासाठी अन्न पिकवण्यासाठी कोण कष्ट घेतं ?

वर्षानुवर्षे, आपण पौष्टिक अन्न, उत्कृष्ट भाज्या, जीवनसत्त्वांनी भरलेले, क्षणभरही विचार करत नाही, या निरोगी भाज्यांना जबाबदार कोण ? शेवटचे दिवस, आपण फळांचे रस, गोड फळांचे सरबत, जॅम, खनिजांनी भरलेले पितो, क्षणभरही नाही, आपण चिंतन करतो, आपल्याला फायदेशीर खनिजे कोण पुरवत आहे ? आम्ही आमचे रोजचे अन्न आमच्या आरामशीर घरात खात असतांना, मोकळ्या शेतात शेतकऱ्यांचे हाल आठवतात का ? त्यांचे हात नेहमी सक्रिय असतात, बियाणे पेरतात, पिकांची कापणी करतात.

तळपत्या उन्हात आणि चिखलाच्या तलावात त्यांचे पाय फिरत आहेत. जेव्हा आपण पॉश रेस्टॉरंटस् आणि हॉटेल्समध्ये जेवायला बसतो, उच्च दर्जाच्या आणि खर्चाच्या भरणे जेवणाचा आस्वाद घेतो, तेव्हा आपल्याला कधी एवढ्या गरीब आणि थकलेल्या शेतकऱ्यांची आठवण येते का, की त्यांनाही पोटभर जेवण मिळायला हवं असं वाटतं? शतकानुशतके, गरीब शेतकऱ्यांनी तक्रार केली नाही त्यांनी कष्ट केले, त्रास सहन केला, सर्व सहन केले. ते आता शेतातून रस्त्यावर उतरले आहेत. आंदोलन करण्यासाठी, न्याय आणि समान मुलभूत हक्कांसाठी लढण्यासाठी. उच्च तंत्रज्ञान आणि इलेक्ट्रॉनिक्स प्रगतीसह, आपण एकविसाव्या शतकात पुढे जात आहोत.

आपण शांतता आणि मानवी मुल्यांच्या दिशेने प्रगती करूया. आपल्याला वाचवण्यासाठी बलीदान देणाऱ्या शेतकऱ्यांचे स्मरण करूया.

बुद्ध व त्यांचा धम्म

वृषाली संजय गायकवाड
तृतीय वर्ष - बी.सी.ए.

“बुद्ध” हे नाव नाही तर ज्ञानाची उपाधी आहे. बुद्ध या शब्दाचा अर्थ आहे आकाशाएवढा प्रचंड ज्ञानी आणि ही उपाधी गौतम बुद्धांनी स्वप्रयत्नांनी मिळवली आहे. अश्या या महात्म्याचा जन्म इ.स.पु.५६३. वैशाख महिन्याची पौर्णिमा म्हणजे १८ मे या दिवशी बुद्ध पौर्णिमा साजरी केली जाते. नेपाळ मधील लुंबिनी या ठिकाणी त्यांचा जन्म झाला. त्यांचा आईचे नाव महाराणी महामाया आणि वडील राजा शुद्धोधन असे होते.

गौतम बुद्ध एक राजाचे पुत्र होते. अशा या राजकुमाराचे नाव सिद्धार्थ असे ठेवण्यात आले. सिद्धार्थाच्या जन्मानंतर अवघ्या सातव्या दिवशीच त्यांची आई महामाया यांचे निधन झाले. आईची छाया हरवलेल्या सिद्धार्थाचा सांभाळ त्यांची मावशी व सावत्र आई महाप्रजापती गौतमी यांनी केला.

गौतम बुद्धांची अन्य नावे होती. शाक्यमुनी बुद्ध, सिद्धार्थ गौतम, सम्यक सम्मासंबुद्ध, संबुद्ध म्हणजे बुद्धत्व-संबोधी (ज्ञान) प्राप्त स्वतःवर विजय मिळवलेला आणि स्वतः उत्कर्ष करू शकणारा महाज्ञानी बुद्ध आणि सम्मासंबुद्ध म्हणजे बुद्धत्व-संबोधी (ज्ञान) प्राप्त असलेला, स्वतः सोबतच संपूर्ण जगाचा उत्कर्ष, उद्धार करू शकणारा महाज्ञानी बुद्ध. बौद्ध अनुयायी लोकं शाक्यमुनी गौतम बुद्धांना वर्तमानातील सर्वश्रेष्ठ बुद्ध म्हणजेच सम्मासंबुद्ध मानतात.

जगाच्या इतिहासातील महामानवांमध्ये तथागत बुद्ध हे सर्वश्रेष्ठ मानले जातात. बुद्धांच्या धम्माला “धर्माला वा तत्वज्ञानाला” “बौद्ध धर्म” किंवा “बुद्धिज्ञान” म्हणतात. तथागत बुद्धांच्या अनुयायात दोन भाग पडतात. एक बौद्ध भिक्खु-भिक्युनींची आणि दुसरा बौद्ध उपासक-उपासिकांचा बौद्ध धर्माच्या अनुयायांना “बौद्ध” किंवा “बुद्धिस्ट” म्हणतात.

शेतकरी

वैष्णवी छोटू पाटील

प्रथम वर्ष - बी.सी.ए.

शेत राखणीला शेतकरी
किती करशील राखण
दाणे दाणे टिपून पाखरे
भुरकन जातात उडून....

उभा दिस रानामधी
पोटा भाकर नाही
कधी येईल सोबती
नजर वाटेकडे जाई....

हाती घेऊन गोफ
किती फिरवशील हातात
थवा पाखरांचा सारा
पोट भरून जातात....

तुझे काबाडकष्ट
तुले देईन धन
नको विसरू बळीराजा
मातीतील पिवळं सोनं....

पीक काढणीला येईल
तुझे घर भरेल
उभ्या जगाचा पोशिंदा
आनंदाने राहिल....

शेतकरी

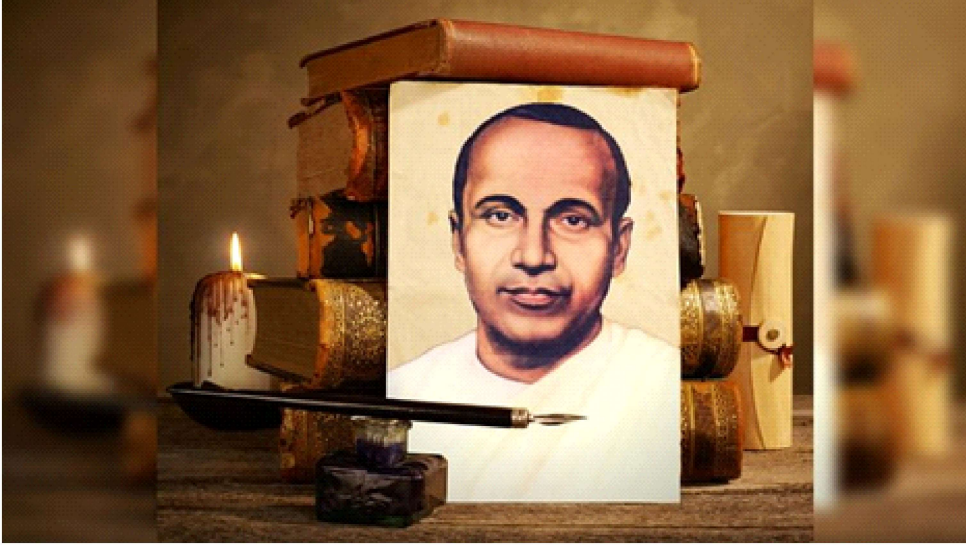
वैष्णवी छोटू पाटील

प्रथम वर्ष - बी.सी.ए.

तळपता सुर्य डोक्यावर घेऊनी
जेवतांना कांदा भाकर खाऊनी
तापलेल्या मातीला घामाने भिजवूनी
पिक निर्माण करतो तो शेतकरी
शरीरात असे काहीतरी जे ऊर्जा निर्माण करी
सगळे त्याला अन्नधान्य म्हणती जरी
ऊर्जा तोच निर्माण करी शेतकरी
शेतीसाठी हा कर्ज काढी
कर्जासाठी जाई सावकाराच्या दारी
निसर्गही कधी कधी कोपे भारी
धान्याची सर्व नासाडी करी
शासनही अशावेळी मदत न करी
मग शेतकरी आत्महत्या करी
कधीतरी मध्येच सरकारला जाग येई
मग एखाद्या पिकाला हमीभाव देई
आश्वासन असे जे कधी पूर्ण न होई
अशामुळे रोज शेतकऱ्यांच्या जीव जाई ।

“नारी ! तुम केवल श्रद्धा हो
विश्वास रजत नग पग तल में
पियुष - स्त्रोत-सी थहा करो
जीवन के सुंदर समतल में”

कविवर जयशंकर प्रसाद

हिन्दी विभाग

विभागीय संपादक
सहा.प्रा.डॉ. संतोष बी. तमखाने

शिक्षा नीति : २०२० : एक चिंतन

सहा.प्रा.डॉ. संतोष बी. तमखाने

हिन्दी विभाग

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के निर्देशन में मानव संसाधन विकास मंत्रालय (एम.एच.आर.डी.) द्वारा नई शिक्षा नीति पेश की गई। राष्ट्रीय शिक्षा नीति २०२० को केंद्रीय मंत्रिमंडल द्वारा मंजूरी मिलने के बाद २९ जुलाई, २०२० को लागू किया गया था। इस नीति को लागू करने के पीछे सरकार का यह प्राथमिक उद्देश्य था कि भारत में शिक्षा के मानक को वैश्विक स्तर तक उठाए, जिससे देश ज्ञान-आधारित क्षेत्रों में अग्रणी बन सके। यह लक्ष्य राष्ट्रीय शिक्षा नीति द्वारा शिक्षा के सार्वभौमिकरण द्वारा प्राप्त किया गया है। उस उद्देश्य के लिए, सरकार ने शिक्षा की गुणवत्ता में सुधार लाने और बच्चों को अच्छी शिक्षा प्राप्त करने में सक्षम बनाने के लक्ष्य के साथ, राष्ट्रीय शिक्षा नीति २०२३ के हिस्से के रूप में पूर्व शिक्षा नीति में विभिन्न संशोधन लागू किए हैं। भारत खुद को वैश्विक शक्ति के रूप में स्थापित करने के लिए अपनी शिक्षा प्रणाली में महत्वपूर्ण बदलाव करने की प्रक्रिया में है। हाल के संशोधनों को ३४ वर्षों की पिछली शैक्षिक नीतियों को बदलने के लिए लागू किया गया था। नई प्रणाली, जो अभी भी लागू होने की प्रक्रिया में है, ऑनलाइन सीखने, स्कूल के घंटों में वृद्धि और रटने की पारंपरिक पद्धति से हटकर ध्यान केंद्रित करती है। प्रस्तुत लेख में नई शिक्षा नीति के प्रमुख लाभ कौनसे हैं? आखिर नई शिक्षा नीति की जरूरत क्यों पड़ी? इसके अलावा इसके प्रमुख सिद्धांत, लाभ, नई शिक्षा नीति के साथ समस्याएँ क्या हैं, इसके तहत क्या-क्या बदलाव हुए तथा इसको प्रभावी बनाने के तरीकों के बारे में चर्चा की गई है।

नई शिक्षा नीति की आवश्यकता।

पिछली शिक्षा नीति जारी हुए तीन दशक से अधिक समय बीत चुका है। नई शिक्षा नीति, १९८६, और १९९२ में इसके संशोधन अपने समय के अनुकूल थे और वर्तमान नीति के लिए मार्गदर्शक के रूप में कार्य करते हैं। लेकिन इन नीतियों के बाद और विशेष रूप से १९९२ के बाद से, समाज, अर्थव्यवस्था, देश और दुनिया में बड़े बदलाव हुए हैं। इस संदर्भ में, हमारी शिक्षा प्रणाली को २१वीं सदी के लिए खुद को तैयार करने की जरूरत है। विशेषज्ञों का मानना है कि आज दुनिया भर में स्कूलों और कॉलेजों में दी जाने वाली अधिकांश शिक्षा और अर्जित कौशल अगले ३० वर्षों में उपयोगी नहीं होंगे। हम विकास के इसी पैमाने और गति से गुजर रहे हैं। हालाँकि भविष्य ऐसा ही दिखता है, हमारी शिक्षा प्रणाली पहुंच, गुणवत्ता और व्यावसायिकता की कमी की सदियों पुरानी समस्याओं से ग्रस्त है। हालाँकि हमने साक्षरता दर में उल्लेखनीय वृद्धि की है, लेकिन गांधी के सपनों की बुनियादी शिक्षा वास्तविकता से बहुत दूर है। ए.एस.ई.आर. की लगातार रिपोर्टें शिक्षा प्रणाली की दयनीय स्थिति को दर्शाती हैं। सीखने के खराब परिणाम, पाठ्यपुस्तक शिक्षण और वास्तविक जीवन के व्यवसायों के बीच अंतर, ग्रामीण-शहरी, निजी-सार्वजनिक शैक्षिक क्षेत्रों में भारी असंतुलन भी नई शिक्षा नीति के जन्म का कारण बनी। शिक्षाशास्त्र में उन मुद्दों को बार-बार उजागर किया गया है जो रटने, अत्यधिक और कभी-कभी घातक, अंकों और रैंकों की प्रतिस्पर्धा पर केंद्रित हैं। इंजीनियरिंग और प्रबंधन कॉलेजों के विकास और इन कॉलेजों के अधिकांश स्नातकों की स्थिति के उदाहरणों के माध्यम से यह देखा जा सकता है। सार्वभौमिक शिक्षा जैसी शैक्षिक योजनाओं के कार्यान्वयन का भी

एक मुद्दा है क्योंकि स्कूल छोड़ने की दर लगातार ऊंची बनी हुई है। इसका कारण औपचारिक शिक्षा की अनुपयोगिता की धारणा और इसे वास्तविक जीवन की अस्तित्वगत समस्याओं से जोड़ने और उपयोग करने में असमर्थता को माना जा सकता है। कुछ विकसित देशों में अपनाए गए अंतःविषय दृष्टिकोण की कमी विशेषज्ञों के लिए चिंता का एक प्रमुख कारण है। ऐसे ही मुद्दों की पृष्ठभूमि में नई शिक्षा नीति-२०२० आई है।

नई शिक्षा नीति के कुछ प्रमुख सिद्धांत निम्नलिखित इस प्रकार हैं:-

१. प्रत्येक बच्चे की क्षमता निर्धारित करें और उसका पोषण करना। २. बच्चों के पढ़ने और संख्यात्मक ज्ञान को बढ़ाना। ३. सीखने के लचीले अवसर प्रदान करना। ४. सार्वजनिक शिक्षा पर पैसा खर्च करना। ५. शिक्षा की गुणवत्ता में सुधार करना। ६. बच्चों को भारतीय संस्कृति से परिचित कराएं। ७. उत्कृष्ट शोध करना, सुशासन सिखाना और बच्चों को सशक्त बनाना। ८. शिक्षा नीति में पारदर्शिता लाना। ९. प्रौद्योगिकी के उपयोग पर जोर दें और मूल्यांकन करना। १०. अनेक भाषाएँ सीखना। ११. बच्चे की रचनात्मकता और तार्किक सोच में सुधार करना।

नई शिक्षा नीति २०२३ के अनुसार शिक्षा नीति में कुछ प्रमुख सुधार निम्नलिखित हैं :-

१. कला, विज्ञान, शैक्षणिक, व्यावसायिक, पाठ्यचर्या संबंधी और पाठ्येतर विषयों के बीच कोई स्पष्ट विभाजन नहीं होगा। २. मूलभूत पठन और संख्यात्मकता को प्राथमिकता दी जाएगी। ३. १०+२ संरचना को ५+३+३+४ मॉडल से बदल दिया गया है। ४. किसी भी राज्य में पढ़ने वाले छात्रों पर कोई राज्य भाषा नहीं थोपी जाएगी। ५. छात्रों को दो बार बोर्ड परीक्षा देने की अनुमति है। ६. सरकार शिक्षा पर देश की जीडीपी का १.७% के बजाय ६% खर्च करेगी। ७. लिंग समावेशन हेतु पूर्ण रूप से कोष स्थापित किया जायेगा। ८. सरकार यह सुनिश्चित करने के लिए हर संभव प्रयास करेगी कि प्रतिभाशाली युवाओं को उपयुक्त शिक्षा मिले। ९. स्नातक पाठ्यक्रम चार साल तक चलेगा। १०. शिक्षक पद के लिए आवेदन करने के लिए ४ साल का इंटीग्रेटेड B.Ed. कोर्स जरूरी होगा। ११. एच ई आई में प्रवेश के लिए एक सामान्य प्रवेश परीक्षा लागू की जाएगी। १२. मास्टर ऑफ फिलॉसफी कार्यक्रम को शैक्षणिक प्रणाली से बाहर कर दिया जाएगा। १३. माध्यमिक विद्यालय में, छात्र कला और शिल्प, व्यावसायिक पाठ्यक्रम और शारीरिक शिक्षा जैसे विभिन्न विषयों में से चयन करने में सक्षम होंगे। १४. PARAKH (प्रदर्शन मूल्यांकन, समीक्षा और समग्र विकास के लिए ज्ञान का विश्लेषण) संगठन बोर्ड परीक्षाओं के लिए मानकों को परिभाषित करेगा। १५. सरकार भारतीय साहित्य और अन्य शास्त्रीय भाषाओं को शैक्षिक पाठ्यक्रम का हिस्सा बनाएगी। १६. प्रत्येक शैक्षणिक वर्ष के बजाय, छात्रों की परीक्षा केवल कक्षा २, ५ और ८ में आयोजित की जाएगी।

५+३+३+४ मॉडल

नई शिक्षा नीति २०२३ में १०+२ संरचना को ५+३+३+४ संरचना के साथ बदलना सबसे आकर्षक परिवर्तन है। लंबे समय से, १०+२ का उपयोग हमारी शैक्षिक प्रणाली में किया जाता रहा है। परिणामस्वरूप, उस संरचना में पूर्ण बदलाव बच्चों के लिए हतप्रभ कर देने वाला हो सकता है। हम ५+३+३+४ संरचना का अर्थ समझाने का प्रयास करेंगे और यह पुरानी १०+२ संरचना से कैसे भिन्न है।

प्रशासन ने नई शैक्षणिक और परिपत्र संरचना के तहत छात्र शिक्षा को चार खंडों में विभाजित किया है। माध्यमिक, मध्य, प्रारंभिक और मूलभूत चार खंड हैं। स्कूली शिक्षा के ये चार चरण छात्रों के पूरे स्कूल करियर के दौरान उनके शैक्षिक विकास के महत्वपूर्ण घटक होंगे। छात्र शिक्षा के इन चार चरणों को निम्नलिखित प्रकार से विभाजित

किया जाएगा। फाउंडेशन स्टेज बच्चों की शिक्षा का पहला कदम है। इस प्रोग्राम में छात्रों को ५ साल तक तैयार किया जाएगा। इन पांच वर्षों में आंगनवाड़ी/प्री-प्राइमरी/बालवाटिका के तीन वर्ष के साथ-साथ पहली और दूसरी कक्षा भी शामिल होगी। शिक्षा का दूसरा चरण भी तीन वर्षों का होगा। तीसरी, चौथी और पाँचवीं कक्षा मध्यवर्ती और माध्यमिक चरणों के लिए आधार तैयार करेगी। शिक्षा का तीसरा चरण मिडिल स्कूल होगा। यह कक्षा ६वीं से ८वीं तक के विद्यार्थियों के लिए है। ये तीन वर्ष विद्यार्थियों को उनकी शिक्षा के अंतिम भाग, माध्यमिक विद्यालय के लिए तैयार करेंगे। माध्यमिक चरण छात्रों के स्कूली जीवन का अंतिम भाग होगा; छात्रों को अपनी माध्यमिक शिक्षा पूरी करने के लिए कक्षा ९वीं से कक्षा १२वीं तक दो साल के बजाय चार साल का समय मिलेगा।

नई शिक्षा नीति के प्रमुख लाभ निम्नलिखित हैं-

१. रचनात्मक वर्षों के महत्व को पहचानना २. ३ साल की उम्र से शुरू होने वाली स्कूली शिक्षा के लिए ५+३+३+४ मॉडल को अपनाने में, नीति बच्चे के भविष्य को आकार देने में ३ से ८ साल की उम्र के प्रारंभिक वर्षों की प्रधानता को पहचानती है। ४. बहु-विषयक दृष्टिकोण ५. नई नीति में स्कूली शिक्षा का एक अन्य प्रमुख पहलू हाई स्कूल में कला, वाणिज्य और विज्ञान धाराओं के सख्त विभाजन को तोड़ना है। यह उच्च शिक्षा में बहु-विषयक दृष्टिकोण की नींव रख सकता है। ६. शिक्षा और कौशल का संगम ७. योजना का एक और प्रशंसनीय पहलू इंटरनशिप के साथ व्यावसायिक पाठ्यक्रमों की शुरुआत है। यह समाज के कमजोर वर्गों को अपने बच्चों को स्कूल भेजने के लिए प्रेरित कर सकता है। साथ ही, इससे कौशल भारत मिशन के लक्ष्य को साकार करने में मदद मिलेगी। ८. शिक्षा को अधिक समावेशी बनाना ९. एन ई पी १८ वर्ष की आयु तक के सभी बच्चों के लिए शिक्षा के अधिकार (आर. टी. ई.) के विस्तार का प्रस्ताव करता है। इसके अलावा, यह नीति उच्च शिक्षा में सकल नामांकन बढ़ाने के लिए ऑनलाइन शिक्षाशास्त्र और सीखने के तरीकों की विशाल क्षमता का लाभ उठाने में मदद करती है। १०. हल्की लेकिन कड़ी निगरानी ११. नीति के अनुसार, समय-समय पर निरीक्षण के बावजूद, पारदर्शिता, गुणवत्ता मानकों को बनाए रखना और एक अनुकूल सार्वजनिक धारणा संस्थानों के लिए २४x७ प्रयास बन जाएगी, जिससे उनके मानक में सर्वांगीण सुधार होगा। १२. नीति में शिक्षा के लिए एक सुपर-नियामक स्थापित करने का भी प्रयास किया गया है जो भारत में उच्च शिक्षा के मानक-निर्धारण, वित्त पोषण, मान्यता और विनियमन के लिए जिम्मेदार होगा। १३. विदेशी विश्वविद्यालयों को अनुमति १४. इस नीति से अंतर्राष्ट्रीय परिप्रेक्ष्य और नवाचार का समावेश होगा, जो भारतीय शिक्षा प्रणाली को अधिक कुशल और प्रतिस्पर्धी बनाएगा। १५. हिंदी बनाम अंग्रेजी बहस का समाप्त होना १६. सबसे महत्वपूर्ण बात यह है कि एन ई पी, एक बार और सभी के लिए, हिंदी बनाम अंग्रेजी भाषा की तीखी बहस को खत्म कर देती है; इसके बजाय, यह कम से कम ग्रेड ५ तक मातृभाषा, स्थानीय भाषा या क्षेत्रीय भाषा को शिक्षा का माध्यम बनाने पर जोर देता है, जिसे शिक्षण का सबसे अच्छा माध्यम माना जाता है।

नई शिक्षा नीति के साथ निम्न समस्याएं भी आई हैं :-

१. स्पष्टता की कमी: कार्यान्वयन समयरेखा, वित्त पोषण और जवाबदेही जैसे कई क्षेत्रों में स्पष्टता और विशिष्टता की कमी के लिए नीति की आलोचना की गई है। २. डिजिटल लर्निंग पर अत्यधिक जोर: डिजिटल लर्निंग पर अत्यधिक जोर देने के लिए इस नीति की आलोचना की गई है, जो सभी छात्रों, विशेषकर वंचित पृष्ठभूमि के लोगों के लिए सुलभ नहीं हो सकती है। ३. शिक्षा का व्यावसायीकरण: विदेशी विश्वविद्यालयों को भारत में परिसर

स्थापित करने की अनुमति देकर और निजी क्षेत्र को शिक्षा में बड़ी भूमिका निभाने के लिए प्रोत्साहित करके शिक्षा के व्यावसायीकरण को बढ़ावा देने के लिए इस नीति की आलोचना की गई है। ४. **भाषा नीति:** इस नीति की इसकी भाषा नीति के लिए आलोचना की गई है, जो ग्रेड ५ तक शिक्षा के माध्यम के रूप में मातृभाषा या क्षेत्रीय भाषा के उपयोग का प्रस्ताव करती है। क्षेत्रीय भाषा नहीं बोलने वाले छात्रों को संभावित रूप से बाहर करने के लिए इसकी आलोचना की गई है। ५. **सत्ता का केंद्रीकरण:** उच्च शिक्षा के लिए एक केंद्रीकृत नियामक निकाय की स्थापना और विश्वविद्यालयों के लिए स्वायत्तता में कमी के साथ, सत्ता के केंद्रीकरण के लिए इस नीति की आलोचना की गई है। ६. **शिक्षक प्रशिक्षण पर फोकस की कमी:** शिक्षक प्रशिक्षण पर ध्यान न देने के कारण इस नीति की आलोचना की गई है, जो शिक्षा की गुणवत्ता में सुधार के लिए आवश्यक है।

को भी बढ़ा सकती है। इस प्रकार, राज्य को शिक्षा के सार्वभौमिकरण के लिए डिजिटल उपकरणों तक पहुंच में आ रही असमानताओं को दूर करने की आवश्यकता है।

संक्षेप में कहा जा सकता है कि, राष्ट्रीय शिक्षा नीति (एन.ई.पी.) एक महत्वपूर्ण दस्तावेज है जो भारत में शिक्षा के विकास के रोडमैप की रूपरेखा तैयार करता है। यह ज्ञान-आधारित समाज के निर्माण की दिशा में एक महत्वपूर्ण कदम है जो २१वीं सदी की चुनौतियों का सामना करने में सक्षम है। इसका लक्ष्य गुणवत्तापूर्ण शिक्षा तक समान पहुंच प्रदान करके, नवाचार को बढ़ावा देना और समग्र विकास को बढ़ावा देकर शिक्षा प्रणाली को बदलना है। नीति एक शिक्षार्थी-केंद्रित दृष्टिकोण की आवश्यकता पर जोर देती है जो महत्वपूर्ण सोच, रचनात्मकता और समस्या-समाधान पर केंद्रित है। यह अंतःविषय शिक्षा, बहुभाषावाद और व्यावसायिक शिक्षा को मुख्यधारा के पाठ्यक्रम में एकीकरण को बढ़ावा देने का भी प्रयास करता है। नई शिक्षा नीति की एक लचीली और समावेशी शिक्षा प्रणाली की दृष्टि जो जीवन भर सीखने में सक्षम बनाती है, प्रशंसनीय है। हालाँकि, नीति की सफलता इसके प्रभावी कार्यान्वयन पर निर्भर करेगी, जिसके लिए पर्याप्त धन, बुनियादी ढाँचे और कुशल शिक्षकों की आवश्यकता होगी। कुल मिलाकर, इस नीति में भारत में शिक्षा क्षेत्र में क्रांति लाने और इसे बदलती दुनिया की जरूरतों के लिए अधिक प्रासंगिक और उत्तरदायी बनाने की क्षमता है। यह एक साहसिक और दूरदर्शी दस्तावेज है जो शिक्षा को सामाजिक गतिशीलता के साधन से बेहतर और अधिक न्यायपूर्ण समाज के निर्माण के साधन में बदलने का प्रयास कर सकते हैं।

चंद्रयान-३

निकिता सदाशिव कुवर

प्रथम वर्ष - बी.ए.

लहरा दिया तिरंगा

अनजान भूमी पर ।

मनवा लिया लोहा अपना

दुनिया कि धुरी पर ।

किया ना जा सखा अबतक

करके दिखा दिया वे अबतक ।

पहुँच गया भारत

चंद्रमा की दक्षिणी ध्रुवी पर ।

फटे थे पन्ने तो इतिहास के

हमारी कुछ गलती पर

लगा दिया चंद्रमुकुट

भारत मा के शीर्ष पर ।

बनारसी हुआ गदगद

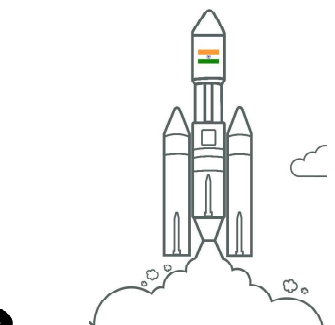
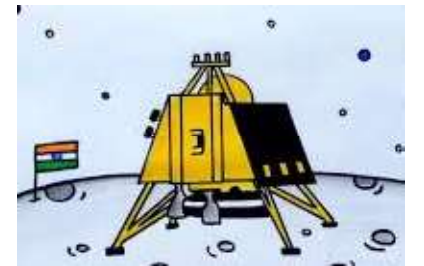
इस स्वर्णिम इतिहास पर ।

उम्मीद तुटी थी

हौसला साथ था ।

चाँद पर जाने का

ये एक सफल प्रयास था ।

राष्ट्रीय बौद्धिक संपदा अधिकार

#(IPR) Intellectual Property Rights

संकलन - हिमांगी सुपडू चौधरी

द्वितीय वर्ष - बी.एस.ए.

राष्ट्रीय बौद्धिक संपदा अधिकार (IPR) नीती के कार्यान्वयन के बाद से देश के IPR परिस्थितिकी तंत्र में महत्वपूर्ण बदलाव देखे गए हैं। हालाँकि ऐसा लगता है कि देश का पेटेंट संबंधी प्रतिष्ठान यह प्रदर्शित करने में काफी समय दे रहा है कि यह पेटेंट अनुकूल होने की तुलना में अधिक पेटेंट करने वाले के अनुकूल है।

IPR में संरचनात्मक और विधायी परिवर्तनों के अनुसार, वर्ष 2021 में बौद्धिक संपदा अपीलीय बोर्ड (IPAB) का विघटन हुआ था और मुद्रों को हल करने के लिए दिल्ली उच्च न्यायालय में समर्पित IP डिवीजन स्थापित किये गए थे।

राष्ट्रीय IPR नीति :

● परिचय : वाणिज्य मंत्रालय के तहत उद्योग और आंतरिक व्यापार संवर्धन विभाग (DPIIT) ने वर्ष 2016 में राष्ट्रीय बौद्धिक संपदा अधिकार IPR नीती को अपनाया।

नीति का मुख्य लक्ष्य क्रिएटिव इंडिया, इनोवेटिव इंडिया है।

DPIIT भारत में IPR विकास के लिए नोडल विभाग है तथा DPIIT के तहत IPR संवर्धन और प्रबंधन सेल (CIPAM) की नीतियों को लागू करने के लिए एकल बिंदु है।

● उद्देश्य : OIPR जागरूकता : समाज के सभी वर्गों के बीच IPR के आर्थिक, सामाजिक और सांस्कृतिक लाभों के बारे में सार्वजनिक जागरूकता पैदा करने के लिए आऊटरीच एवं संवर्धन महत्वपूर्ण है।

बौद्धिक संपदा का सृजन : IPR सृजन को प्रोत्साहित करना।

IPR का व्यावसायीकरण : व्यावसायीकरण के माध्यम से IPR के लिये मूल्य प्राप्त करना।

बौद्धिक संपदा अधिकार :

● परिचय : व्यक्तियों को उनके बौद्धिक सृजन के परिप्रेक्ष्य में प्रदान किये जाने वाले अधिकार ही बौद्धिक संपदा अधिकार कहलाते हैं। वे आमतौर पर निर्माता को एक निश्चित अवधि के लिये अपनी रचना के उपयोग पर एक विशेष अधिकार देते हैं।

● बौद्धिक संपदा अधिकारों के प्रकार :

कॉपीराइट : साहित्यिक और कलात्मक कार्यों (जैसे किताबें और अन्य लेखन, संगीत रचनाएँ, पेंटिंग, मुर्तिकला, कंप्यूटर प्रोग्राम और फिल्में) के लेखकों के अधिकारों को लेखन की मृत्यु के बाद कम से कम 50 वर्ष की अवधि के लिये कॉपीराइट द्वारा संरक्षित किया जाता है।

औद्योगिक संपदा : विशेष रूप से ट्रेडमार्क और भौगोलिक संकेतों में विशिष्ट चिन्हों का संरक्षण :

- ट्रेडमार्क - भौगोलिक संकेतक

निष्कर्ष :

● निवेश आकर्षित करने के लिये सिर्फ IPR केंद्रित माहौल को बढ़ावा देना ही काफी नहीं है। IPR का प्रचार राष्ट्रीय हित और सार्वजनिक स्वास्थ्य दायित्वों के साथ संतुलित होना चाहिए। "मेक इन इंडिया" को "आत्मनिर्भर भारत" से समझौता किये बिना प्राथमिकता दी जानी चाहिए।

मैं जल बोल रहा हूँ

भाग्यश्री दिपक पाटील

प्रथम वर्ष - बी.ए.

जल हूँ मैं जल हूँ
हर अवस्था में मिल जाता हूँ
समुद्र में खारा कहलाता हूँ
नदी तालाबों में मीठा हूँ ।

बाष्प बनकर मैं बादल बनाता
सूखी धरती पर वर्षा कर हरयाली वहाँ लाता
हर प्यासे की प्यास बुझाता
खाना बनाने के काम आता
मेरे बिना ना जीवन होगा
मेरे बिना ना कोई जी सकता ।

मैं बोझ नहीं हूँ

संकलन-पायल हेमराज राठोड

प्रथम वर्ष - बी.ए.

शाम हो गई अभी तो घुमने चलो न पापा
चलते चलते थक गई कंधे पे बिठा लो न पापा,
अंधेरे से डर लगता सीने से लगा लो न पापा
मम्मी तो सो गई आप ही थपकी देकर सुलाओ न पापा ।
स्कूल तो पुरी हो गई अब कॉलेज जाने दो न पापा,
पाल पोस कर बडा किया अब डोली में बिठा ही दिया तो
आंसु तो बहाओ न पापा ।
आपकी मुस्कुराहट अच्छी हैं एक बार मुस्कुराओं न पापा,
आप ने मेरी हर बात मानी एक बात और मान जाओ न पापा
इस धरती पर बोझ नहीं मैं दुनिया को समझाओ न पापा ।

शिक्षा

दिपाली पांडुरंग शिरसाठ

प्रथम वर्ष - बी.ए.

जीवन का आधार है शिक्षा ।
खुशहाली का भण्डार है शिक्षा ॥
जीवन में नई ज्योति जगाती ।
सपने सारे पूरा कर दिखाती ॥
हर राह आसान बनाती शिक्षा ।
नैतिक जीवन सिखाती शिक्षा ॥
राह आसान नहीं है इसकी ।
इसकी धैर्य, कर्म पहचान है इसकी ॥
अनगडों को गढ़ती है शिक्षा ।
पत्थर को मूर्त बनाती शिक्षा ॥
सरस्वती का भण्डार है निराला ।
इसकी पाकर बन मतवाली ॥
जीवन को सुदृढ बनाती शिक्षा ।
माँ की दुआ से पलती है शिक्षा ॥

कोशिश कर...

आम्रपाली अधिकार जावरे

प्रथम वर्ष - बी.ए.

कोशिश कर हल निकलेगा,
आज नहीं तो कल निकलेगा ।
अर्जुन सा लक्ष्य रख, निशाना लगा,
मरुस्थल से भी फिर, जल निकलेगा ।
मेहनत कर, पौधों को पानी दे,
बंजर में भी फिर, फल निकलेगा ।
ताकत जुटा, हिम्मत को आग दे,
फौलाद का भी, बल निकलेगा ।
सोनें में उम्मीदों को, जिंदा रख,
समंदर से भी, गंगा जल निकलेगा ।
कोशिशें जा र रख, कुछ कर गुजरने की,
जो कुछ थमा-थमा हैं, चल निकलेगा ।
कोशिश कर, हल निकलेगा,
आज नहीं तो, कल निकलेगा ।

किसान

प्राची पाटील

प्रथम वर्ष - बी.ए.

वो किसान जो अन्नदाता कहलाता है,
फिर क्या स्वयं ही वो भूका मर जाता है ।
सोने के फसलों के खातीर
वो वर्षा को आतुर
राह ताकता अम्बुल की
मल्हार गीत वो गाता है
वो हरियाले स्वप्न सजाता है ।
वो किसान जो अन्नदाता कहलाता है,
फिर क्या स्वयं ही वो भूका मर जाता है ।
है वो स्वप्निल बिजो को बोता
रहता प्रहरी दिनरात बना
रक्ती भर को वो न सोता
देखता जो अपनो लहलहाती फसले
उसकी जो जैसे जीवन मिल जाता
वो किसान जो अन्नदाता कहलाता है,
फिर क्या स्वयं ही वो भूका मर जाता है ।

मेरी पहचान है

पुजा सुरेश मुसळदे

प्रथम वर्ष - बी.ए.

इस देश से ही मेरी पहचान है,
यही मेरा दिल यही मेरी जान है,
है यह मेरा भारत जो कि महान है,
यहाँ रहती हर कौम रहते पठान है ।
हां यह मेरा हिंदुस्थान हैं
लडते है सुबह एक होते हर शाम है,
उगती हर फसल उगते यहाँ धान हैं,
तभी तो मेरा भारत देश महान है ।
हां यह मेरा हिंदुस्थान हैं,
कोई आँख उठा कर देखें भी तो कैसे
इसकी रक्षा में खडा हर नौजवान हैं ।
हां यह मेरा हिंदुस्थान है ।
भारत सिर का ताज है,
हमको इसपर नाज है
उत्तर में रखवाली करता
पर्वतराज विराट है
गंगा-यमुना माँ के जैसी पवित्र इनके घाट हैं ।

पेड

नेहा मोहनलाल जाधव

प्रथम वर्ष - बी.ए.

धरती की बस यही पुकार,
पेड लगाओ बारम्बार ।
आओ मिलकर कसम खाए,
अपनी धरती हरित बनाए ।
धरती पर हरियाली हो,
जीवन की मुस्कान है ।
पेड धरती की शान है,
जीवन की मुस्कान है ।
पेड पौधों को पानी दे,
जीवन की यही निशानी दे ।
आओ पेड लगाए हम,
पेड लगाकर जग महकाकर ।
जीवन सुखी बनाए हम,
आओ पेड लगाए हम ।

भ्रष्टाचार...

नंदिनी दिलीप ठाकरे

प्रथम वर्ष - बी.ए.

एक-दो, एक-दो भ्रष्टाचार को फेक दो ।
जब से आया ये दुनियाँ मे भ्रष्टाचार,
तब से लोग कर रहे है खूब दूराचार,
इसकी छाया बन रही है सर्वव्यापी
पर परमात्मा के प्रति यह है पापी ।
है नेता भ्रष्टाचारी, तो है दुनियाँ दूराचारी,
है भगवान पकडो बैया और पार करो नैयो ।
लागों भ्रष्टाचार को मारो ऐसे गोले,
ताकि हर बच्चा सिर्फ यही बोले ;
एक-दो, एक-दो भ्रष्टाचार को फेक दो ।

शिक्षक

मोगाश्री सुनिल नाईक
प्रथम वर्ष - बी.ए.

रोज सुबह मिलते है इनसे,
कया हमको करना है ये बतलाते है ।
ले के तस्वीरें इन्सानों की,
सही गलत का भेद हमें ये बतलाते है ।
कभी डांट कर तो कभी प्यार से,
कितना कुछ हमको ये समझाते हैं ।
है भविष्य देश का जिन में,
उनका सबका भविष्य ये बनाते हैं ।
हैं रंग कई इस जीवन में,
रंगों की दुनिया से पहचान ये करवाते हैं ।
खो ना जाये हम भीड़ में कही
हमको हम से ही ये मिलवाते हैं ।
हार- हार के फिर लड़ना ही जीत है सच्ची,
ऐसा एहसास ये हमको करवाते है ।
कोशिश करते रहना हर पल,
जीवन का अर्थ हमें ये बतलाते हैं ।
देते है नेक मंजिल भी हमें,
राह भी बेहतर हमे ये दिखलाते हैं ।
देते है ज्ञान जीवन का,
काम यही सब है इनका,
ये शिक्षक कहलाते है,
ये शिक्षक कहलाते है ।

उडान

वर्षारानी संजु भिल
प्रथम वर्ष - बी.ए.

तु कुछ कर अल, तु कुछ बन अलग
तभी तो नाम कमाएगा ।
सपनों का है यहाँ ऊँचा आसमान,
तु कुछ सोच अलग इस दुनिया से,
भरना है तुझको लंबी उडान
तभी तू ऊँचा बन पाएगा ।
माना राहों पे आएंगी मुश्किलें हजार,
तू संघर्ष कर, तू आगे बढ,
तभी तो सपना साकार कर पाएगा ।
तू कुछ कर अलग, तू कुछ बन अलग,
तभी तो नाम कमाएगा ।
पंख होंगे तेरे भी मजबुत
जब तू सपनों में साहस भर पाएगा,
तू गिर, तू हजार बार गिर, फिरस से उठ खडा हो,
तभी तो सपनों मे उडान भर पाएगा ।
तू संघर्ष कर, तू आगे बढ,
तभी तो नाम कमाएगा ।
जीवन में सफलता मिलेगी तुझे भी,
तू कुछ कर अलग, तू कुछ बन अलग,
तभी तो नाम कमाएगा ।

प्रकृति का संदेश

गायत्री श्रावण अटक
प्रथम वर्ष - बी.ए.

चिड़ियों से उडना सीखा
तितली से इठलाना ।
भँवरों की गुंजन से सीखा
राग मधुरतम गाना ।
तेज लिया सूरज से हमने
चाँद से शीतल छाया ।
टिम-टिम करते तारों की,
हम समझ गए सब माया ।
सागर ने सिखलाई हमको,
गहरी सोच की धारा ।
गगनचुम्बी पर्वत से सीखा,
हो ऊँचा लक्ष्य हमारा ।
समय की टिक-टिक ने समझाया,
सदा ही चलते रहना ।
मुश्किल कितनी आना पड़े,
पर कभी न धीरज खोना ।
प्रकृति के कण-कण में है,
सुंदर संदेशा समाया ।
ईश्वर ने इसके द्वारा ज्यो
अपना रूप दिखाया ।

रंग दुनिया ने दिखाया है

जयश्री जगदीश महाजन
प्रथम वर्ष - बी.ए.

रंग दुनिया ने दिखाया है निराला देखूँ
है अँधेरे में उजाला तो उजाला देखूँ
आईना रख दे मेरे सामने आखिर में भी
कैसा लगता है तेरा चाहने वाला देखूँ
कल तलक वो जो मेरे सर की कसम खाता था,
आज सर उस ने मेरा कैसे उछाला देखूँ
मुझी से माजी मेरा कल रात सिमट कर बोला,
किस तरह मैं ने यहाँ खुद को सँभाला देखूँ
जिस के आँगन से खुले थे मेरे सारे रास्ते,
उस हवेली पे भला कैसे मैं ताला देखूँ

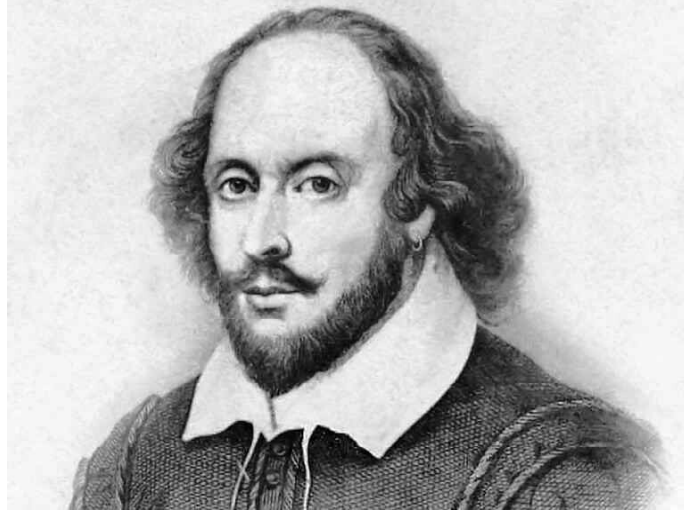
पिता

वैभवी पाटील
प्रथम वर्ष - बी.ए.

A Father writes in his diary -
मेरे हाथ की बाकी उंगलीयाँ उस उंगली से जलती है,
जिस उंगली को पकडकर मेरी बेटी चलती है ।
Father says that -
मेरा बेटा तब तक मेरा है,
जब तक उस को पत्नी नहीं मिल जाती ।
मेरी बेटी तक तक मेरी है,
तब तक मेरी जिंदगी खत्म नहीं हो जाती ।
बड़े बेफिक्र, बेपरवाह, बेखौफ होकर चलते हैं,
बच्चे जब पिता की उँगली पकडकर चलते हैं ।
बड़े नसीब वाले होते हैं वह,
जिनके सर पर पिता का हाथ होता है ।
उनकी सारी जिद पूरी हो जाती है,
क्योंकि उनके साथ पिता होता है ।
इस मतलबी दुनियाँ में, वो हमारी शान है,
हर जिन्दा शख्स वजूद की,
उसका पिता ही पहली पहचान है ।

“All the world’s a stage,
And all the men and women merely players;
They have their exits and their entrances;
And one man in his time plays many parts,
His acts being seven ages.”

William Shakespeare

English Section

Department Editor,
Asst. Prof. Kiran J. Mali

Place of English Language in New Education Policy 2020

Asst.Prof. Kiran Jagannath Mali
English Department

The NEP 2020 is the third education policy formulated by the Indian Government to raise the education standards in India after a gap of 34 years. The stated aim of the policy is to instill a “deep-rooted pride” in being an Indian, not only in thought but also in spirit, intellect and deeds. This committee of nine eminent academicians and scientists was headed by Dr. Kasturirangan, who headed ISRO for nearly a decade. The New Education Policy 2020 that supports the Three-Language Policy was first incorporated in the National Education Policy in 1968 by the Indira Gandhi’s government to bring uniformity in the teaching system in the country. As is an evident by the fact that Hindi was the general medium of instruction in the north while regional languages and English was the medium of instruction in other parts. Subsequently, it led to chaos and generated difficulties for interstate communication. The three-language formula sought to serve three functions namely, accommodating group identity, affirming national unity, and increasing administrative efficiency. In Hindi speaking states, English, Hindi and an advanced Indian language. In non-Hindi speaking states, Hindi should be studied along with the regional language and English. In 1968, the three-language formula was implemented across the country, barring Tamil Nadu that adopted a two-language policy. Incidentally, the NPE 1986 did not recommend any change in the 1968 policy on the three-language formula. The NEP 2020 has emphasized on the use of mother language as the medium of instruction till class five while recommending its continuance till class eight and beyond. The NEP recommends that all students will learn 3 languages in their school under the formula. At least two of the three languages should be native to India. For example, if a student from Nashik is learning Marathi and English, he or she will have to choose another Indian language. However, education will remain a state subject and so will be its implementation. The NEP 2020 proposes an early implementation of the 3 -language formula to promote multi-lingualism. The NEP 2020 promotes the use of Indian languages as the medium of instruction in schools as it maintains that teaching in mother tongue will help the child to improve their cognitive language.”. Many pedagogical studies show that after basic education and acquiring communication skills in mother language, it becomes easier for the children to transfer these skills in learning a new language. The main advantage of choosing regional language or mother tongue is that it will reduce dropouts and ensure education to every child across different sections of the society. Simultaneously, it will provide a positive classroom environment and enhance the student’s confidence and self-esteem. We cannot however, undermine the importance of English language. English provides access to global knowledge and is used as a link language in our country. As long as education is imparted in mother tongue without impairing the child’s grasp of a language, it is a workable solution. English should be allowed to exist side by side because it can give a child global access. When we take a glance of NEP 2020, it seems as if the teaching of English has been overlooked but this is not so. The NEP has given the schools the flexibility to decide in which language to teach the children. It does not prevent the child to learn English whether from the beginning or later. English is the most spoken non-native language in India, after Hindi so the practical need to learn it, cannot be overlooked. In India, English has been taught as EFL (English as a foreign Language),

ESL (English as a Second Language) apart from EAP (English as an Additional Language). Now where the NEP 2020 needs to put all the thrust is how to make English language Teaching student centric and activity based for better results. English language teaching methodology in most of the so called English medium schools across the country is at a sub-standard level what to say about the schools where the medium of instruction is regional language or mother tongue. To understand better we need to throw some light on the current scenario of how language is taught in schools and how poorly equipped a child is so far as language acquisition is concerned. resulting in sub-standard learning. Such schools follow a teacher centered approach which causes students' passivity and need to rote memorization. In such schools English is taught using Grammar- Translation Method or Bilingual Method which enables the students to write grammatically correct sentences but fails to help them in using English in day-to-day conversation. It is an established fact that any language can be mastered through conversational extempore with equal focus on grammatical foundations. The combination of both helps students to develop a grasp on language. Seventy five percent of students when enroll themselves for UG or PG courses, the foremost problem that they encounter is in an understanding the lectures delivered by the faculty members as well as keeping pace with what is being taught in class. They fail to interpret the lesson and the subject itself as it is taught in English. Other difficulties which the students face with respect to English language proficiency are reading comprehension, taking down notes, communicating verbally and writing assignments. One finds it difficult to participate in an educational activities such as debates, academic projects, elocutions, etc. which require communicative competence. Students with convent education background steal the march over the vernacular medium students and private schools where poor quality of education is imparted. As a result, these students are understood to have been depressed and felt marginalized by their own peer group members on various occasions. In India, all coveted colleges that run programmes such as BCA, MBA, MCA etc. focus on exposing the students to business scenarios in the international sphere by inviting guest faculty from the industry as well as management colleges or people from IT industries. Here discomfort with English language becomes a deterrent since it requires good English language skills to express personal opinion on a particular topic or questions. The language barrier further influences one's interactions with the faculty members. Students might come too shy to approach the faculty and discuss the problem areas to come up with solutions. The issue becomes more serious when they have to write examination of core subjects in their respective discipline in English. Significant numbers of intelligent students drop out of technical courses, or become disheartened when they are unable to comprehend the lessons taught in English in the classroom. The pressure to possess level-headed knowledge and fluency in English language skills at UG level make many students feel depressed and ostracized. These students feel anxious and nervous while trying to prove themselves academically credible to their parents and peers. Many brilliant students from vernacular medium schools are found lagging in job interviews. They lack confidence due to low self-esteem. They do not know how to express themselves in a self-assured way, hence many of them remain unemployed. English is not just another subject, but it is a significant tool through which one can prosper in life academically and professionally. It is, therefore, important to bring reforms in the English Language Teaching methodology. The NEP 2020 poses a thrilling challenge to all the language teachers to develop innovative methods to make the students acquire speaking and writing skills in the languages they learn. Especially so in the case of English Language since it is a foreign language and the students choosing to learn English aspire for interaction with the western world in future. Certain measures

Intellectual Property

Asst.Prof. Kavita N.Chaudhari
B.C.A.Department

Intellectual property is the property that a person acquires due to the intellectuality and diligence of a person, as well as the creativity of a person. As Intellectual property benefits everyone.

Similarly, the society should also benefit from his talents; But it is an equally important that this property will not be stolen by placing it with in the frame work of the law. Talents in a person (eg. drawing, singing, scientific research etc.) once presented are easily subject to the Talents in due to technological advancement. E.g., copying CDs, impersonating someone else's research, etc. In this way other persons can't take advantage of the intellectual property of others.

Intellectual property is an important and protecting its rights is also an equally important. The efforts of the World Intellectual Property Organization and the World Trade Organization resulted in various intellectual property rights laws. It includes the laws of ownership rights (patent), trade marks (trademark), tradenames (tradenam), publishing rights (copyright) etc.

At the same time, in order for the manufacturers to identify their products easily to the customers, they are seen using specific marks, imprints, titles, emblems (logos) for their goods or services.

The passage of Intellectual property rights laws in under developed countries led to increased investment in the country's research and development (R&D) sector, and the Multilateral Treaty on Patent Cooperation Treaty, 1978 (The Patent Cooperation Treaty is a multilateral treaty, 1978).

This gives the member country control over its own inventions. This does not make it necessary to fulfill other conditions. Saves filing of separate application, cost of documents, lawyer fees, time etc. Pharmaceutical companies benefit greatly from this. Compared to other companies, pharmaceutical companies typically spend Rs. 3 crores to 10 crores can be spent. Therefore, pharmaceutical companies need more copyright protection laws than other manufacturing companies. For that, the government keeps the Property Rights Act intact for 5 years.

The World Intellectual Property Organization came into existence in 1970 in Stockholm. The objectives are to follow the intellectual property law in cooperation with all countries, to establish new agreements, and to use it for the economic, social and cultural development of the participating countries. An integration agreement was signed between Wipro and WTO in 1996.

The International Trade Organization was established in 1995. It aims to provide service sector and

developing countries access to international trade. Due to this, the intellectual activity and research spirit in man has increased and it is a sign of development.

LDCs have particularly benefited from the ratification of the Cooperative Agreement on Property Rights in 2002. For example, the agricultural property rights agreement curbed the export of agricultural commodities and started processing the agricultural commodities

domestically to convert the agricultural commodities into final products.

Intellectual property rights have a great contribution in the industrial sector. Proprietary rights, publishing rights, trademarks etc. material helps individuals and organizations to protect industrial designs, trade secrets, internal information, demand forecasts all in a personal or private form.

Designs Act 1911, Publication Rights 1957, Trade Marks 1958, Proprietary Rights 1970, Trade Names etc. are related to industrial sector. Along with agricultural and industrial sectors, those working in the fields of literature, music, film, crafts etc. have been blessed with publishing rights.

Place of English Language in New Education Policy 2020

contd....

if followed judiciously while designing the curriculum, will definitely overcome the shortcomings of previous education policy and help the NEP2020 achieve its objectives. In the first place, it is better to teach English as a second language or make the medium of instruction from pre-school, because then, students would not have to spend more time on language than subjects after Class 5. In terms of language learning skills, children reach 50 per cent capacity by age 4 and another 30 percent by 8. As English is the Lingua Franca of the world, proficiency will help children in many ways. Classroom language learning should be linked with language activities outside the classroom. Language teaching should be activity driven such as role play, group discussion, information gap activity voicing one's opinion newspaper reading etc. which will provide enough opportunities to the students to use language. New tools of language learning, like videos, apps, video games, teaching aids, phones, TV, in addition to post-Covid online teaching, will play a huge role in language learning. A teacher functions as a facilitator of a child's learning that helps the child to construct knowledge. Hence, we can understand what role a language plays as a medium and tool of communication. It is the duty of the teacher to teach language in such a way that students are able to enhance their competence in English language. The teacher assumes different roles; he has to talk, explain, narrates, ask questions, illustrate, encourage and motivate and all these imply an appropriate and context specific use of language. So, it can be said that the teacher's language proficiency and communication skills become imperative in school education, besides a sound knowledge base, pedagogical and other professional capabilities. This calls for well trained and competent teachers.

What is Virtual Reality and Augmented Reality

Asst.Prof.Ravindra G. Khedkar
Department BCA

We spend a lot of time looking at screens these days. Computers, smartphones, and televisions have all become a big part of our lives; they're how we get a lot of our news, use social media, watch movies, and much more. **Virtual reality (VR)** and **augmented reality (AR)** are two technologies that are changing the way we use screens, creating new and exciting interactive experiences.

Virtual reality uses a headset to place you in a **computer-generated world** that you can explore. **Augmented reality**, on the other hand, is a bit different. Instead of transporting you to a virtual world, it **takes digital images and layers them on the real world around you** through the use of either a clear visor or smartphone.

With virtual reality, you could explore an underwater environment. With augmented reality, you could see fish swimming through the world around you.

Virtual reality

Virtual reality immerses you in a virtual world through the use of a **headset** with some type of screen displaying a virtual environment. These headsets also use a technology called **head tracking**, which allows you to look around the environment by **physically moving your head**. The display will follow whichever direction you move, giving you a 360-degree view of the virtual environment.

Types of VR devices

At the moment, there are two major types of headsets. Both have their pros and cons, which you'll want to consider if you're looking to purchase one.

The first type has a **screen built in to the headset**. These devices connect to a computer and require a pretty powerful system to operate smoothly. They have great graphics and perform well, but they're also **pretty expensive**. A few popular examples of these include the **Oculus Rift**, the **Vive**, and the **PlayStation VR**, which connects to the PlayStation 4 game console.

Some of these devices come with **handheld controllers** that track your hands' movements as well, providing for a more interactive experience.

The other type of headset **houses your phone and uses its screen as the display**. These don't require a computer and run completely off of apps on your smartphone. The graphics and performance levels on these headsets aren't quite as good as those with a built-in screen, but they do tend to be **much cheaper**. Some popular examples include **Google Cardboard** and the **Gear VR**.

Augmented reality

Augmented reality allows you to **see the world around you with digital images layered on top of it**. There are currently a couple of AR headsets available, including the **Microsoft**

HoloLens and the **Magic Leap**. However, they are currently more expensive than VR headsets, and are marketed primarily to businesses.

Augmented reality can also be used on devices like **smart phones** and **laptops** without the use of a headset. There are a variety of apps that use AR, including some that allow you to **translate text using your camera, identify stars** in the sky, and even **see how your garden would look with different plants**. You may have even previously used AR without realizing it, while playing a game like **Pokemon Go** or using **filters on Snapchat**.

Both VR and AR technologies are growing at a pretty rapid pace. Many experts predict that they'll continue to become more and more popular in the near future. As technology becomes more advanced, it'll be exciting to see how they'll be applied to both business and everyday life!

Computer

Asst.Prof.Kavita Undya Gulale

Department BCA

In the realm of bytes and complex code,
Where programming languages form the abode,
Lies the computer, a BCA student's delight,
A canvas for logic, innovation takes flight.

For the BCA mind, it's a powerful tool,
Where algorithms dance and databases rule.
With syntax and functions, it speaks in lines,
Creating solutions, design that shines.

From C to Java, Python to SQL,
The computer's domain, a vast, deep well.
It compiles and executes, bringing to life,
Applications and systems, free from strife.

In labs and lectures, its role profound,
Aiding the student, knowledge unbound.
Debugging errors, crafting the code,
The computer assists, along the academic road.

Networks and security, it's their terrain,
Exploring realms where data will reign.
Cyber world' intricacies they understand,
Thanks to the computer, a guiding hand.

So, here's to the computer, BCA's muse,
Fuelling ambitions, never to confuse.
For students who delve into its domain,
A partner in success, a digital terrain.

Navigating the Cybersecurity Landscape: Safeguarding the Digital Frontier

Asst. Prof. Neha Sachin Patil
BCA Department

In our increasingly interconnected world, cybersecurity stands as the bulwark against digital threats. This article explores the key aspects of cybersecurity, highlighting its importance, challenges, and strategies for effective defence.

The Crucial Role of Cybersecurity :

· Overview:

Cybersecurity is the practice of protecting computer systems, networks, and data from unauthorized access, attacks, and damage. As our reliance on technology grows, so do the threats that jeopardize the integrity and confidentiality of sensitive information.

· Importance:

1. **Data Protection:** Cybersecurity safeguards sensitive data, preventing unauthorized access and data breaches. This is crucial in protecting individuals, organizations, and governments from financial losses and reputational damage.
2. **National Security:** With critical infrastructure relying on interconnected systems, cybersecurity is vital for national security. Attacks on power grids, communication networks, or financial systems can have far-reaching consequences.
3. **Privacy Preservation:** Cybersecurity plays a pivotal role in preserving user privacy by thwarting attempts to compromise personal information. This is especially pertinent in an era of widespread online activities.

· Challenges:

1. **Sophisticated Threats:** Cybercriminals continually refine their tactics, utilizing advanced techniques such as ransomware, phishing, and zero-day exploits. Keeping up with these evolving threats is a perpetual challenge.
2. **Insider Threats:** Malicious actions or negligence from within an organization pose a significant risk. Balancing trust with the need for stringent internal security measures is an ongoing challenge.
3. **Resource Constraints:** Many organizations, especially smaller ones, face resource constraints in terms of both personnel and technology. This can hinder the implementation of robust cybersecurity measures.

Strategies for Effective Cybersecurity

1. Risk Assessment:

Conduct regular risk assessments to identify vulnerabilities and prioritize security measures based on potential impact.

2. Education and Training:

Invest in cybersecurity education and training for employees to create a culture of awareness and accountability.

3. Multi-Factor Authentication (MFA):

Implement MFA to add an extra layer of protection against unauthorized access, even if passwords are compromised.

4. Regular Updates and Patching:

Keep software and systems up to date to address known vulnerabilities and minimize the risk of exploitation.

5. Incident Response Plan:

Develop and regularly update an incident response plan to mitigate the impact of a cybersecurity incident.

Looking Ahead: Cybersecurity in the Future

As technology continues to advance, the landscape of cybersecurity will evolve. The integration of artificial intelligence and machine learning into security systems holds promise for more proactive threat detection and response.

However, the human element remains crucial. Building a cybersecurity-aware culture, fostering collaboration, and staying vigilant against emerging threats will be paramount in securing our digital future.

Conclusion

Cybersecurity is not just a technological challenge; it's a societal imperative. By understanding its importance, addressing ongoing challenges, and implementing effective strategies, we can collectively fortify the digital frontier against malicious actors, ensuring a secure and resilient digital landscape for generations to come.

The Secret of Success

Sonali Umesh Bhil

F.Y.B.A.

"What is the secret of success"
asked the sphinx...

"Push", said the button

"Never be led", said the pencil

"Take pains", said the windows

"Always keep cool", said the ice

"Be up-to-date", said the barrel

"Make light of everything", said the fire

"Do a driving business", said the
hammer

"Be sharp in all your dealings", said the
knife

"Find a good thing and stick to it", said
the glue

My Parents

Nandini Sunil Patil

F.Y.B.C.A.

You are both special in every way,
Encouraging me more and more each passing
day,
You both are the reason,
Why I am so strong.
With you two at the help not a thing could go
wrong,
You have both helped me through many trails &
tribulations.
You have made things better in every situation,
Thank you both for always being there,
And showing me that you truly care.
Words could never explain how
I feel about you,
But I hope you know that I truly love you too...!

Roll of Disciplines and Vocations in Building Developed Nation

Prof. Dr. Kailas Ratilal Chavhan
Head Department of Economics

Author Note : Dedicated to Academic Building of Cultural, Devotional and Economical Heritage at Prakashteerth Currently Known as Prakasha, Taluka Shahada District Nandurbar.

A study of Academic Building of Cultural, Devotional and Economical Heritage at Prakashteerth Currently Known as Prakasha, Taluka Shahada District Nandurbar.

Kanhadesh or the land of Krishna, according to the original story, Khandesh is given the meaning of Khandavan in Mahabharata, Khind means the way going through the mountain that is Khandesh. Krishna and Balarama was learn at Avanti (Ujjain) spent a period of 64 days in Guru Sandipani's ashram, Krishna learned 14 Chauda Vidya and 64 Chausashta Kala for cultured development at Kanhadesh and used Sarang Dhanushya at Sarangkhedha. Khandavvan-Khanddesh-Kanhades-Kanhades-Kandesh Tapi-Panjra-Kan River basin is explored. Prakashtirtha is constantly worshiped in the entire golden green wood Sun temple at present this place known as Prakasha. Vishwakarma Children Gujar Carpenters are the builders of that temple and the flag of religion. Dhed Gujri language is a mixture of Gujarati, Marathi, Nemadi, and Hindustani. Gurav is a Shiva worshipper and plays the Hute, Sanai, Shankh and Shing (Horn) with great skill in marriages. Also, singers or poets do poetry. Pushpadanta poet Prakasha Shivastotra Composition and Sing such lines are written in history. His memorial is the Pushpadanteshwara Temple. The tourism department of the Maharashtra government has declared the Horse Festival horse yatra at Sarangkhedha as a tourist destination. Nandibull, Nandirath is famous for bullock cart, horse riding and horse buying and selling. Dutt-Sarangkheda, Mandana-Shakambhari, Katharde Digar-Malhar Yatra, Kartik, Astamba (Ashwatthama) Rishi Mountain- Shikhar Yatra, Toranmal Guru Gorakshanath and Bardipada-Mahashivratri Yahamogi Yatra are in Nandurbar district. Kanubai's Rot is celebrated enthusiastically in Khandesh. It is also the festival of ancestors as well as study in various areas. On the second day of Makar Sankranti or on the second day of Akshaya Trito, the program of installing Veer, Vaddakkhin or Vadjakhan is celebrated in a traditional way. Way of Worship is a part of protection, but some traditional bad habits may ignore. 'Kathi Rajwadi Holi' is very famous. Outdoor wedding is a community wedding celebration. The theatre presentation was spectacular, the drumming turn and the music alternately. Literature is a sacred handwriting act and presents it as an enlightenment and entertainment. Hutatma Smarak, Swatantra Sangram Memorial are located at Nandurbar and Shahada respectively. Kurta-Sadra-Dhottar or recently T-shirt-pant necking method has been followed. Married women wear sarees, gold ornaments in the neck and Holycottonthread mangalsutra made of black glass beads, while gold or glass bangles in the hands. The houses are of Wooden roofs or cement concrete. A study of Academic Building of Cultural, Devotional and Economical Heritage at Prakashteerth Currently Known as Prakasha by exploring various historical views.

Key words: tourist places, speeches, writings, poetry, singing, travel, festivals, costumes, gold-silver and glass jewelry, Kanubai-rot, Gurugorakshanath-Bhakar, Malhar-bhandara, Dutt-Tula, Naman, bhajan, kirtan, tamasha, bhagat and danakhya, freedom fighters and hutatma memorial, nalid-lalitsav.

Introduction: The author has studied cultural heritage with a view to study folklore, folk culture and folk heritage from a socio-economic point of view. Khandavvan-Khanddesh-Kanhades-Kanhades-Kandesh is the area of the Tapi-Panjra-Kan river. Prakash Tirtha was memorial place of the heritage,

present day light is being worshipped continuously in the entire golden green wood sun temple here. Vishwakarma descendants Gujar Carpenters are the builders of that temple and the flag bearer. Dhed Gujri language means Gujarati, Marathi, Agriculturists in the Ramayana period, Rasik in the Mahabharata period, Devagiri in the Chalukya-Vartak-Yadav period, Khandesh during the Mughal period, Malwa of the Marathas and Holkars, Mumbai province-Khandesh province in the British India period, part of the former Dhule district and the present existenceThe cultural heritage of Nandurbar district has been effectively preserved. Festivals, language-pronunciation, ethics, writing-singing, reading-statement, salutation-bhajan, folk drama- folk literature, food, clothing-jewelry, residential shelter, occupation, forest produce-river fish- dry and horticultural farming- high and medium living, people's saving attitude and unmatched interest of education are the diversity of the abyss.

Review of Literature : Shastri P. R., Dakshina Kashi Prakasha, also has some important references available in his book. Chavan K.R., Entrepreneur The magazine had knowledge of the excavation and the then industry at Prakasha. The writings made by the Vishwakarmavanshi traditional legend writer by listening are important here. Various daily newspapers like Maharashtra Times, Lokmat, Loksatta, Divya Marathi, Sakal as well as the information available on the Internet i.e. Internet have taken the basis. The researcher has compiled the information by visiting direct sites. The government has taken the basis of records in the office.

Research Methodology: Historical research methodology is studied. The writing is done in a descriptive manner. People culture is studied by visiting direct sites.

West Kanhadesh Dialect Language:

Dhed Gujari language is a curious blend of Gujarati, Marathi, Nemadi, and Hindustani. However, from its wordplay it seems to be a contrast between modern Gujaratis. However, Marathi and Hindi, this dialect is spoken by many old Prakrit languages, Magadhi, Saurashtra, Shourseni, Lati, Maharashtri, Paisachi, and Apabhramsa or Bhakha are of origin. It is a fully spoken language, except for some children's songs and songs recorded by the bhatas in Khandesh. It inserts the English cerebral 'l' and instead the palatal semivalve y 'y' ; Thus black is called kaya, not black. Analogy; Marathi and Gujarati are in the form of more common grammar1 (1).

The difference between clerk and writer as a noun is that a clerk is one who works professionally with registration, accounts, records, accounts, letters, etc.; A writer is a person who writes or produces literary work2(2)

Where the writer is an agent or broker is a bookkeeper, there Gumasta, Gumasta is working under his hands. Only according to the then rule, no broker or agent, nor should the factor be under his owner, and outsiders treat him with great respect. Usually this writer is a Brahmin by caste, he keeps accounts. In addition to small gifts on the occasion of marriage, He is getting a turban or other clothes during Diwali (October-November)3. (3)

The poet is describing the poet as he repeats poetry with great affinity and gesture, and he is constantly prepared, ready and a musical reformer in it.(4) They built houses in certain villages and they still are today. Recently, from the collapsed state of their business, many farms have started labor and trade and have developed.(5) In the past, Nandurbar i.e. Dhulia Library in West Khandesh area was built in 1871 AD at the joint expense of the municipality and Shet Hanumantram Shevakdas, a wealthy banker.i.e. Rich Sawkar (6) During the time of the silk highway, the light shrine will be used to harvest wool in this area and remove it from it. Sand to glass. A clay factory used to make khapra existed at Prakashirtha. The research journey I took proved after one that this is the land of Krishna in the shape of Go, Gopa, Gof, Goul, Gond, Gopal, Sling, Gophal and Gomukh shape. Kanha's father Nandaraja established the capital village Nandadurbar in its apabhramsha NandurbRa happened. Yamuna and Tapi are the Sun Girls. Krishna practiced all his childhood in the water sports of Yamuna and the fighting skills of youth on the Tapi Shore Sarang bow, and at this place he created his Ajinkya

Chaturanga army. The base of these soldiers is today's Sarangkhedha site. The shape of the Tapi River is arched at Sarangkhedha, shown in Figure 3. Tapi Mahatmya According to the description of Tapi Mahatmya as described in the book written by Prof. Dr. Pushkar Ramesh Shastri in Dakshina Kashi Prakasha

*Vyasa Kriti Sanskrit | She Guruprasad Keli Prakrit |
Solanki Kulotpanna Luknath | Vyasechha Tripta Kari ||*

From the origin of the Tapi River to the meeting of the sea, 108 pilgrimage centers are described⁷(7). Logically, the basis of language-dialect language research is that this entire Tapi locality gets the name of many states in Prakasha Teerth Kshetra according to the name of the villages. These village deities represent different regions. Kumbhmela is the religion of scholars The conference or the karma-religion-affection conference or convention of the cultural inventions of various experiments was of such a nature. The yatra was a cultural energy that created the festival. Prakashtirtha is constantly worshiped in the entire golden green wood sun temple at present-day Prakasha. Vishwakarma descendants are the builders of that temple and the flag of religion. This is also mentioned in the legend of the Vishwakarma family⁸(8). Also revealed from excavations and surveys. The Sahastra Lingam is the first to be built at Verul. The then lost Saraswati River Kathi is built at Rudramahal. Also, the Tapi River Kathi is constructed at Prakashtirtha. The description of the simple lane is found at Balaghat in the Anglo-made treatise of the Central Provinces⁹(9). Perhaps the people migrating from here must have come to Shahada to dry the lake, because even today the custom in this area is to say, the water of Balaghat is drunk. According to the author, by self-discovery imagination, today's Shahada is Sadhugram, Bhada is Bhadra means Sajjangram, KalasKalsadi with a wadi, Wardha is a place reminiscent of Vardhishnu Vishnu, Padadalde means the reserved place for the footsteps, the wooden murti Murlimanohara has stunned the footsteps here with its Murli. This is the only village surrounded by moats in Sultanpur Pargana. This is a village that has never been invaded. The place where Aai Bhawan is located is the three khores situated in Kanheri, Susri and Gomai, the village Shivar is Trikhore to Tikhore. Swayambhu Cashman Hanuman is an idol with magnetic waves. The vertical container of the Gomai River at Pinga is a group in the continuum of the riverbed. Well, the Wood Nir with a Tree MarketKatharda famous for the soil, village of Palas trees to Palsawade, village of Korit trees to Korit, Vajjali Mal-Ranam of the tree is the Vyjayantimala of God, Dhurkheda with cow-dust, Village of Sawlya Deva- Sawalde, ShashidevDe, Sarangkhedha of Sarang Dhanush, Continuous Kush means part of the river that grows rice This Kushnad means Pusnad, is the Kushroopi/Sal-like combination of the natural Sarang River. The village of the mountains is Dongargaon, the village Anand-Andhra of Andhravasis, the village of Warul, the village of Kannadi, the village of Kannadi, the village of Manavasiyan, Kandesh became its Apabhramsha Khandesh. Various types of glass have been found in the Satavahana period in the south. 10(10).

4Vedas 1. Rigveda 2. Samaveda 3. Yajurveda 4. Atharvaveda. **4. Upaveda** (Abode of Knowledge) 1. Economics: Ancient texts on politics, economic policy, and military strategy. 2. Dhanurveda: Shastra of Dhanurvedya 3. Gandharvaveda: A treatise covering performing arts, theatre, dance and music. 4. Ayurveda: The word Ayurveda includes the words Ayus, Which means "longevity" and Veda means "related to knowledge" or "science". Therefore, Ayurveda is the science of life. **6 Vedanga** 1. Education: It aims to teach the phonetic and phonetic science of Sanskrit, the accurate pronunciation of Vedic hymns and mantras. 2. Kalpa: Vidhi Kala 3. Grammar: The Sanskrit grammar tradition of grammar. 4. Nirukta: The art of etymology, especially of ambiguous words. Difficult or rare in it Dictionary dictionaries of Yadic words contain concise rules (formulas) to deduce the meaning of complementary words. 5. Chhanda: Study of Vedic Meter in Classical Sanskrit

Poetry.6.Astrology: System of Astrology, traditionally consists of three branches:1. Theory: Traditional Indian Astronomy 2A. Code 2B. Medini Astrology: Predict important events based on the analysis of astrological dynamics in a country's horoscope of common transition events such as wars, earthquakes, political events, economic status, elections, etc.; Matters related to Vastu Shastra, Animals, Signs, Omens etc.3.Hora: Predictive Astrology Based on Analysis of Horoscope and the moment the question is asked¹¹(11).A poet named Pushpadanta composed and sang the stotra of Lord Shiva at Prakasha, his memory is the Pushpadanteshwara temple here(12).

Yatra: Ekmukhi Dutt Sarangkhedda Yatra Chetak Festival and Ashwakala

The Maharashtra government has given tourism status.The horse especially remembers the warrior who defeated the enemies and made Karanjayi. The temple of Karanjayi Mata is in the area of Karjai-Bupkari and Damarkhedda-Prakasha in Shad taluka, horse farming is world famous here, this Ashwapati Kshatriya family Maharana Pratap and Chhatrapati Shivaji Maharaj remember the horses that were the vehicles of their journey during the period. The then horse farmers still come here for horse sales and to buy rich, rich, lords and horsemen as well as horse riders.' The 'Ashwakala' pavilion is a special attraction for tourists with various feats of horses and about forty to fifty thousand tourists visit the yatra every day. From the point of view of zoological studies, the display of 25 horses of different real species is also in a different way. Tourists should be introduced to various horse species from all over the world, there is also a photo exhibition here to make the tourists get complete information about horses. Photographs taken by the world's most famous horse photographers can be seen here. Tapi Barrage Cost Picturesque Saddle of the River At 'Chetak Village', tourists from India and abroad visit the festival. Tourists can stay with family in the state-of-the-art air-conditioned accommodation and accommodation. The locality also has a star-rated restaurant and food facility with various facilities for the entertainment of women and young children. Tapi River has facilities for boating, speed boating, paramotoring, parasailing, etc.¹³(13).

Fair and Tourism : Attractions of Travellers in Shakambari Yatra in Mandana – Indian Chocolate Red Godshev Fair and Tourism is attractions of Travellers in Shakambari Yatra in Mandana – Indian Chocolate Red Godshev. The festival of Shri Ashtabhuja Shakambari Devi, the goddess of vegetable farmers, is celebrated with great enthusiasm. Vegetarian vegetable suppliers taste Indian chocolate sweetshave and sweetness with agricultural implements in the festival. Since the border areas of Madhya Pradesh are located, tribals bring family members. Passengers purchase worldly items. Also were the purchase of spices, utensils, toys, cosmetics. Due to state-of-the-art technology and quick photos, there is a large haunt of taking photos. Raghuvir Khedkar, Kantabai Satarkar, Anjali Nashikkar, Bhikabhima Sangvi were the renowned folk drama presented by Tamasha Mandal. This Indian chocolate Goddhod-Lalelal Godshave is prepared from besanpeeth, khawa, maida and pure molasses¹⁴ (14).

Fair and Tourism: Tourist Attractions at Kaharde Digar – Bara Gaadi Langad

The Yatra at Mandane is about 370 years old, while the Yatra at Katharde Digar is a tradition of about 350 years. Both these journeys are counted as important journeys of Mana. Paush Shuddha Purnimela Kaharde Digar Taluka Khanderao Maharaj Yatra Festival takes place at Shahada. The temple of Khanderao Maharaj is filled with a floor to create confusion. The main reason for the visit of the devotees is the village of the court of Jahagiri here and Khanderao Darbar is a spiritual form. Thousands of Relatives The witness tied the car to the room of a devotee and dragged to a height of one foot.

Yelkot This Sohala crosses the witness of many devotees and the enthusiastic presence of the pilgrims of Panchkroshi. This week-long travel festival has many shops such as children-toys, -

world-useful utensils for the married-world-useful utensils, agricultural implements-for farmers-for farmers-for community tour sports- upward circular rearing, various entertainment tools¹⁵(15) .

Cultural foods: Since wheat is being produced in Nandurbar district, sweet shave as well as traditional green-wheat ombi veins, ravya and tupa's white spread wati shaped ladoo, green carry bafla in ambat food, turi varan and wheat flour roasted on the vista, modern time whey and delight, turat- amla syrup and betel nut, turat- mango roasted cocoy, bitter-carrot vegetable, salt-roasted wet turi legs, Chickpea bonds, Bhuingung beans, Tarkhat-Jhanjhani Patowada vegetable, Jhanjhani rope etc. are famous.

Conclusion:

From the above practice, it can be concluded that this locality of Prakash has existed as a continuous industry since ancient times. The occupation of most people here is farming. The work of studying, producing and disseminating art and education is going on continuously. Despite different languages, castes, customs, food items, living standards, people here live in unity. Festivals, festivals, journeys are constantly coming together through various mediums. In different ways, the boom of businesses was through the system.

Bibliography:

Reference References:-

1. https://gazetteers.maharashtra.gov.in/cultural.maharashtra.gov.in/english/gazetteer/Khandesh%20District/population_intro.html#2
2. <https://wikidiff.com/writer/clerk>
3. https://gazetteers.maharashtra.gov.in/cultural.maharashtra.gov.in/english/gazetteer/Khandesh%20District/capitals_capitalists.html#2
4. https://gazetteers.maharashtra.gov.in/cultural.maharashtra.gov.in/english/gazetteer/Khandesh%20District/sub_division.html#13
5. https://gazetteers.maharashtra.gov.in/cultural.maharashtra.gov.in/english/gazetteer/Khandesh%20District/population_intro.html#3
6. <https://gazetteers.maharashtra.gov.in/cultural.maharashtra.gov.in/english/gazetteer/Khandesh%20District/Instruction.html#8>
7. Shastri P. R., Dakshin Kashi Prakasha, Aparant Prakashan, Pune 2022
8. Vishwakarmavanshi traditional legend written by the author by listening.
9. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Monuments_of_National_Importance_in_Madhya_Pradesh/East
10. Chavan C.R., Entrepreneur (Monthly), Maharashtra Entrepreneurship Development Centre, Aurangabad, Vol-24, Issue-6, June 2014
11. <https://www.sanskritimagazine.com/india/64-kalas-arts-and-14-vidyas-techniques-of-ancient-india/>
12. https://marathi.webdunia.com/article/hinduism-marathi/shiva-mahimna-stotra-with-meaning-122042600078_1.html
13. Maharashtra Times, Daily Newspaper, 6th December 2022, Sarangkheda Yatra Begins 22nd, <https://maharashtratimes.com/maharashtra/dhule/sarangkheda-yatra-start-from-22ndth-December-2018-in-nandurbar/articleshow/67109670.CMS>
14. Lokmat, Daily Newspaper, Friday 24 March 2023, Crowd of passengers for shopping in Mandana Yatra, <https://www.lokmat.com/nandurbar/crowd-pilgrims-shopping-mandna-yatra/-nandurbar-news-psl98>
15. <https://publicmirrornews.com/28396>

Culture of India

Rajeshri Dilip Thakare
F.Y.B.A.

India has its culture
Displayed in customs and traditions
India is known for it's unique
Festivals and celebrations.
India has specialized Arts
From Taj Mahal at Agra
And India Gate at india's Heart
The Beauty of Indian culture
Whether Folk or Tribal Art
Even the well paintings and sculpture
Has its own learning Embarked.
An Expression of culture
In its dignified dance
And its melodious music
You should listen's if you get a chance
The clothing in India
Differs with its geographical base
Every ornament with its traditional Wear
Has its own amazing grace.
India has its unity
Whenever there's a need
Sharing at times of crises
It's value gown indeed.

Lokmanya Tilak

Manjula Rajesing Pawara
F.Y.B.A.

Lokmanya Tilak was a great freedom fighter of the Indian freedom struggle. He was also called as Bal Gangadhar Tilak.

Lokmanya Tilak was born on 23rd July 1855 in Ratnagiri, Maharashtra. His father's name was Gangadhar and mother's name was Parvatibai. During his childhood Lokmanya Tilak was a brilliant student.

He strongly believed that, Independence is the need and the priority of every India. The famous slogan "Swarajya is my birthright and I shall have it !" was given by Bal Gangadhar Tilak. He was also called as the father of Indian unrest.

Lokmanya Tilak started newspapers like Kesari and Maratha. He also gathered people by organizing festivals like Ganeshotsav. and Shivjayanti. He wrote many books on Indian history Culture and Hinduism.

Such a great freedom fighter passed away in 1st August 1920.

Culture of India

Indra Husa Padvi
F.Y.B.A.

If you wish to see,
see the greatness of Bose and Nehru
If you wish to hear
hear the speeches of Gandhi and Martin King
If you wish to speak, speak the truth
If you wish to be brave,
be like Rani Laxmibai and Azad
Love the beauty of nature

My Friend

Kavyani Bhika Mahajan
F.Y.B.A.

Hamari Dosti Hamesha Yaad Ayegi,
Kabhi Chehre Pe Hansi, Kabhi Aansu Layegi,
Bhulna Bhi Chahoge Toh, Kaise Bhuloge,
Hamari Koi Bat Toh Hogi,
To Hamesha Yaad Ayegi...!
"My Best Friend"

Education

Puja Alkari Ganesh
F.Y.B.C.A.

You want to be in a gang,
And shoot up everything with a bang,
You say they'll have your back,
But an education is what you lack,
Education is the key to life,
And not getting stabbed with a knife,
Education will lead you to great heights,
And not to everyday fights,
Education will help you excel.

Not lead you to a county jail,
You won't find yourself doing ten,
In any county pen,
Or being charged with first degree murder,
In a court of order,
And as your family wail,
You're getting life without bail,
Be in a gang and stay there for keeps,
You'll find yourself underground six feet deep,
So instead of being laid to rest,
Get an education and be the best...!

New Education Policy

Rajnandani Bhatu Patil
F.Y.B.C.A.

In the realm of knowledge, a policy a new,
Education involves, a vibrant hue. Innovation
blooms, like a garden in spring, A poem unfolds,
the new policies sing.

Equity and access, pillars strong, learning
pathways for throng. Curriculum weaves a diverse
thread, Empowering minds, where potential is
bred.

Digital landscapes, a virtual stage, Inclusion marks
this educational age, skill development, a compass
to guide, empowering students, side by side.

Teachers, the architects of wisdom's door,
Nurturing mind to seek, explore. Assessment fair,
a measure just, unleashing talents, in every thrust.

This policy symphony, a melody profound,
Resonates change, on education's ground. A
journey embarked, with dreams in flights, Towards
a futures where knowledge ignites.

Life Is Precious

Harshada Shenu Bhoi
F.Y.B.A.

The gracefulness of a butterfly,
How gentle, and fragile they seem.
Gently fluttering on a calm summers day
Floating like, a dream,
But sadly, Their time is over,
Hardly before, It's begun
So enjoy, your special moments,
Like a butterfly, in the sun.

Dreams

Neha Sanjay Wadile
F.Y.B.A.

Hold fast to dreams,
For if dreams die
Life is a broken - winged bird
That is cannot fly
Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow

Green Guardian

Krutika Gajanan Bhoi
F.Y.B.C.A.

In the land of vibrant colors and rich diversity,
A movement began for a cleaner legacy,
With brooms in hand and determination in our hearts,
We set out to transform our streets and parts.

From the bustling cities to the peaceful countryside,
We joined hands, side by side.
Cleaning up every nook and cranny,
Making our nation shine, oh so fancy !

No more litter on the ground,
No more garbage to be found,
We recycle, reuse & reduce,
For a cleaner India, we choose !

So Let's keep our surroundings neat,
And make cleanliness a daily feat,
Together we can make a different you see,
A clean India, where we all live happily !

Friends

Sonali Umesh Bhil
F.Y.B.A.

Friendship is the
hardest thing in the world to explain,
It's not something you,
learn in school,
But if you haven't
learned the meaning of
friendship you
really haven't learned anything.

Make It Green

Maya Bansilal Jadhav
F.Y.B.A.

Lives are crying because its not clean,
Earth is dying because its not green.

Earth is our dear mother, don't pollute it,
She gives us food & shelter, just salute.
With global warming its in danger,
Lets save it by becoming a strong.

With dying trees & animals it's in sorrow,
Make green today & green tomorrow.
With melting snow, one day it will sink,
How can we save it, just think.

Trees are precious preserve them,
Woter is a treasure resrve it.
Grow more trees, make mother Earth Green,
Reduce pollution & make her a Queen.

Krishna

Amrapali Jaware
F.Y.B.A.

At last I find a meaning of soul's birth,
Into this universe terrible and sweet,
I who have fell the hungry heart of earth,
Aspirng beyond heaven to Krishna's feel.

I have seen the beauty of immortal eyes,
And heard the passion of the Lover's fluite,
And known a deathles ecstasy's surprise,
And sorrow in my heart for ever mute.

Nearer and nearer now the music draws,
Life shudders with a strange felicity,
All nature is a wide enamoured pause,
Hoping her lord to touch, to clasp to be.

For this one moment lived to ages past,
The world now throbs fulfilled in me at last.

Environment of India

Dipali Kailas Bhoi

F.Y.B.A.

India has some of the World's most biodiverse ecozones desert. High at mountains, highlands, Tropical and Temperature forests. Swamplands, plains, Grasslands, areas surrounding rivers and an Island Archipelago, It hosts three biodiverse hotspots : the Western Ghats, the Himalayas and the Indo-Burma region.

In 1992 around 7,43,534 km² of land in the country was under forests and 92 % of that belonged to the Government. Only 22.7 % was forested compared to the recommended 33%. By the National forest policy resolution (1952). Majority of it are broad leaved deciduous trees which comprise one sixth and one-tenth teak. Coniferous types are found in the Northern high altitude regions and comprise pines, junipers and deodars.

There are 350 species of Mammals, 375 reptiles, 130 amphibians, 20,000 insects, 19000 fish and 1200 species of birds in India.

The Asiatic Lion, Bengal Tiger, and Leopard are the main predators; The country has the most species of cats than any other. Elephants the Indian Rhinoceros and eight species of Deer are also found.

There are over 17000 species of flowering plants in India. which account for 6% of the total plant species in the World. India comprises 7% of world's flora. Wide range of climatic conditions in India gave rise to rich variety of flore.

Indian covers more than 45,000 species of Flora, out of which several are endemic to the region.

India is divided into eight main floristic regions : North-Western Himalayas, Eastern Himalayas, Assam, Indus plain, Ganga plain, The Deccan, The Malabar and The Andamans.

Krishna, My Love, Lord

Amrapali Jaware

F.Y.B.A.

My heart is a sanctum to my love lord,
I am his humble son living in him,
His flute singing in a beautiful chord,
His seraphic eyes, place of stellar swim,
My mind dwells in his cosmic realm of truth,
His beauty instills pious rays in me,
His idol itself glistens light of soothe,
He stealed my heart as he did with ghee.

As my despondent heart cries out so loud
for unwanted pleasures and fruits for acts,
His gifted verses asked why am I proud,
While Krishna is reason for they acts,
I am a toy in game of almighty
To perform selfless action, my duty

Article - "The Silent Symphony of Grass Grains through the Seasons"

Harshala Rohidas Nizare
F.Y.B.C.A.

In the topestry of nature, the humble grass grains whispers it's story through the rhythm of the changing seasons. From the tender shoots of spring to the golden harvest of autumn, each year unveils a silent symphony that celebrates life, growth and the enduring cycles of existence join me on a journey through the grass grain year where every blade tells a tale.

Spring's Ballet of Green Elegance :-

As winter's frost gives way to the gentle caress of spring, the grass grains awaken, unfurling their vibrant green blades. In this season of rebirth, the meadows transform into a ballet of elegance, as the grass gracefully sways to the melody of a new found warmth. It's a reminder that life, too is a perpetual dance of renewal and hope.

Summer's Resilient Resonance :-

Under the intense gaze of the summer Sun, the grass grains stand resilient, their blades shimmering like golden threads. Amidst the heat, they symbolize ensurance and preserverance, reminding us that strength often lies in simplicity. Summer, with it's a time of gratutude vibrant hues, mirrors the lenacity of the grass grains that thrive evern in adversity.

Autumn's Harvest Hymn :-

As the days grow shorter and the air crisps with the arrival of autumn, the grass grains how in a final ode to the passing year. The fields transform into a sea of amber, and the rhythmic rustle of the drying blades enchoes a harest hymn. It's a time of gratitude, where we reap what the grass grain sowed throughout the seasons.

Story of girls

Nandini Sunil Patil
F.Y.B.C.A.

Born as a girl, I feel so lucky,
With soft and silky hair,
Girls feel very happy,
When they see great and
cute pink teddy bears.

Girls are very sincere,
And particular about work,
They do everything perfectly
And they face
every problem fearlessly

Our nation is developing,
But the thinking of people
Isn't changing

If a girl child is born in a family the
people kill her very brutally

Why do people kill her ?
Doesn't she have the rights
to live ? Why is she killed ?
What type of harn does
she give ?

After our marriage,
We have to leave our parents,
And settle in a new family,
The feeling is as if a stone
is kept on your chest,
And you are writing and
crying and cannot rest.

The story of a girl does not end,
There are many other
problems is in her life,
But she handles all problems
without letting the others
know about it,
She is really one of the
best God's gift.

Whispers of the Grass Grain Year

Harshala Rohidas Nizare

F.Y.B.C.A.

In spring's embrace, they rise with glee,
The grass grains dance, a verdant sea whispers
of life in every blade, In this symphony, secrets
laid.

Summer's heat, a golden glow, grass
grains stand, a resilient show. Amidst the blaze,
they proudly sway, a testament to life's fervent
play.

Autumn's song, a harvest hymn, golden
fields in the twilight dim. The grass bows low, a
grateful sing, as seasons weave a lullaby.

Winter's hush, a quiet reprieve, grass
grains slumber, in forsty eve. Beneath the snow,
dreams take flight, a promise of the returning
light.

The grass grain year, a tale untold, In
every whisper, a story unfold. Through seasons
embrace, a timeless art, a dance of life from
the very start.

New Education Policy

Manasvi Kishor Patil

F.Y.B.C.A.

In the realm of education, a change is under
way,
India's new policy, here to brighten our day !
with skills and knowledge, it aims to empower,
making learning fun, every single hour !

No more rote memorization, it's time to explore,
Critical thinking and creativity, let them soar !
Digital education, a world at our fingertips,
connecting students and teachers with virtual
trips!

Say goodbye to heavy bags, the load is now light,
A cirriculum that's balanced, feels just right !
vocational training, where talents can bloom,
preparing students for the future, no more
gloom!

So let's celebrate this policy, filled with cheer,
educations involving, it's crystal clear ! with
laguther and learning, hand in hand, the new
education policy, a step that's grand !

The Will To Win

Batul Murtaza Bohari

F.Y.B.C.A.

If you want a thing bad enough,
to go out and fight for it,
work day and night for it,
give up your time and your peace
and your sleep for it

If all that you dream and
scheme is about it and life
seems useless and worthless without it

If you gladly sweat for, fret for and plan
for it and lose all your terror of the
oposition for it.

If you simply go after that thing that you want
with all of you capacity, strength and sagacity,
faith, hope and confidence and stern
pertinacity.

If neither cold or proverty, famished
or gaunt or sickness or pain of body
and brain can keep you away from
the thing that you want,

If dagged and grain you besiege and beset it,
with the help of GOD you'll get it !

The farmers who sacrificed to save us

Vaishnavi Chhotu Patil
F.Y.B.C.A.

For centuries, farmers have fed us, but,
Not for a moment, we think about them !
The secret of our fine, fit, robust living ?
How food is readily made available to us !
For ages, farmers have sweated for us;
Furrowing and ploughing the land, but,
Not for a moment, do we think,
Who takes the effort to grow food for us ?
For years on end, we eat nutritious food,
Fabulous vegetables, full of vitamins,
Not for a moment, do we reflect,
Who is responsible for these healthy veggies ?
For days on end, we drink fruit juices,
Sweet fruit syrups, jams-full of minerls Not for a
moment, do we reflect, Who is providing us
beneficial minerals ? While we eat our daily food in
our comfortable homes,
Do we remember the plight of farmers in the open
fields?
Their hands always active, sowing seeds, harvesting
crops,
Their feet moving in blazing sun and muddy pools !
When we sit to dine in posh restaurants and hotels,
To enjoy sumptuous meals of high standard and
expense,
Do we ever rember the farmers, so poor and worn
out,
Or think that they too, deserve a full meal ?
For centuries, the poor farmers have not complained,
They have toiled, sunffered borne it all with out a
grumble!
They have now stepped out of the fields into the roads,
To protest, to fight for justice and equal fundamental
rights!
As we move along the twenty first century, with high
technology and electronic advancement,
Let us also progress towards peace and human values,
Let us remember the farmers who sacrificed, to sava
us !

A Heart of A Mother and Father

Vaibhavi Patil
F.Y.B.C.A.

A mother's heart is the key,
It is the key to success,
A mother's heart is a crayon
That colour's your life like a rainbow
A mother's heart is a song
That puts rhythm in your soul
A mother's heart is a bracelet
That illuminates your dreams
A mother's heart is a book
That enlightens your mind.
A father's heart is a pillow
That you can rest on
A father's heart is a pill
That cures your illness
A father's heart is a tissue
That wipes you tears
A father's heart is muscles
That nudges you up
A father's heart is love
That you fall in love with.

College Life

Rani Suresh Paradhi
F.Y.B.A.

College inspired me
to think differently,
It's like no other
time in your life.

Education is the most
powerful weapon,
Which you can use to
change the world.

Lunar Overture : Chandrayaan's Symphony

Nandini Vinod Chavhan

F.Y.B.C.A.

In the vastness of the cosmic domain,
Where dreams of exploration sought to region.
A celestial endeavour, a tale to proclaim,
Let me weave a verse on Chandrayaan.

In the moonlight canvans of the night sky,
India's become of hope took to fly,
Chandrayaan, the chariot, brave and high,
Embarking on a quest to touch the sky.

With eager hearts and steadfast might,
A journey began, a radiant light,
Crafted by minds that dared to aspire,
Chandrayaan aimed to reach higher & higher.

Through the celestial dance of Earth & Moon,
Chandrayaan sailed, like a silent boon,
Through craters and valleys, its eyes did trace,
The secrets hidden on the moon's serene face.

In its arms, instruments of wonder were held,
To study the moon, a tale to unfold
Mapping the surface with diligent care,
Unveiling mysteries in the lunar air.

On the lunar surface, it gently landed,
A testament to mankind's enternal spark,
A beacon of progress, a symbol of might,
Guiding us to reach for the lunar light.

O Chandrayaan, your mission subline,
Inspiring hearts, transcending time,
with each discovery, a new chapter write,
Revealing the wonders that the moon does emit.

As we gaze upon your celestial flight,
We see the beauty in the darkest night,

A reminder that dreams can truly ignite,
When we venture forth, underdred by fright.

So let us cherish Chandrayaan's grant quest,
An ode to the human spirit's zest,
May its legacy forever shine,
Inspiring us to explore and define.

Peace of Mind

Kanchan Shriganesh Solanki

F.Y.B.C.A.

In the chaos of life's relentless grind,
A precious treasure we often find,
Peace of mind, a tranquil retreat,
A sanctuary where warrior deplete.

It whispers softly amidst the noise,
A soothing balm for the soul's poise,
A gentle calm that eases the strife,
Bringing serenity to our busy life.

It blooms within, like a tranquil stream,
Reflecting the beauty of a peaceful dream,
With every breath, it gently flows,
Embracing our hearts, where solace grows.

In moments of stillness, it takes its hold,
A refuge from the world's stories untold
A respite from worriers that weigh us down
Where tranquility & contentment abound

So seek it out, my dear friend,
In the simple joys that life does send,
Find peace of mind, a treasure so rare
And let it fill your heart with tender care.

Life

Mamta Bhaskar Pawar

F.Y.B.C.A.

O traveler on this path, go ahead,
Why do you stop searching for your destination?
Just think it over once,
Find out what your destination is
O traveler on this path, go ahead
Everyone will stop you,
Everyone will interrupt you
You don't do this, you don't do that,
We will tell you But
don't you wait for a moment
See that path to your destination,
Just go on go on go on go on
If your legs get tired,
If your mind sits down
may there be bright sunshine
On the head,
may there be plenty of rain on the
way be it day, night, cold or rainy
Be it a river,
An ocean or mountain in front
Don't be afraid to see them
O traveler on this path, please do not stop
Difficulties will come,
Memories of loved once will haunt you
Wherever you get closer to the floor,
They will increase a lot
But you leave them and turn your
back and continue on your path
One day you will reach
your destination
Just don't stop remembering me
O traveler on this path go ahead.

Study Time Management

Himangi Supadu
Chaudhari

S.Y.B.C.A.

Abstract :

Time management is very important and it may actually affect individual's overall performance and achievements. Student's nowadays always commented that they do not have enough time to complete all the tasks assigned to them. In addition, a university environment's flexibility and freedom can derail students who have not mastered time management skills. Therefore, the aim of this study is to determine the relationship between the time management and academic achievement of the student's. The factor analysis result showed three main factor associated with time management which can be classified as time planning, time attitudes and time wasting. The result also indicated that gender and races of students show no significant differences in time management behaviours. While year of study and faculty of students reveal the significant differences in the time management behaviours.

Meanwhile, all the time management behaviours are significantly positively related to academic achievement of students although the relationship is weak. Time planning is the most significant correlated predictor.

"There is no such thing as,
time management; there is only
self-study management"

Importance of Teachers

Vaishali Satish Mahajan

T.Y.B.A.

India is one of the biggest country in the world. As far as culture is concerned Indian people are mostly tradition & cultural. We student's respect our culture because it is our honour also.

We know about The Ramayan & The Mahabharata. These are mysterious things in the world. If we see through these a scriptures there is the student like Arjuna & his guru named Dronacharya. In those times they were called Guru & Shishya. Dronacharya was one of the best teacher of that time. He gave knowledge about life to Arjuna.

Today teacher is the most important part in our life. Teacher is not only a man but also a good friend. It is right to say a friend is need is a friend indeed. Some times students make mistake, that trouble in their life. At that time teachers show the right way. I remember a day when I entered into the class for the 1st time at that time I saw a teacher who stood on front side of the black board. I didn't know about him but he talked to me very sweetly a teacher is not only teach his own subject but also give us an idea, how to live in the world. Teacher gives us knowledge about our daily life problems. We know our first teacher is our mother, yes our first teacher is mother. Mother not only gives us birth. But also teach to take the first step & shows the way of the life. As we grow we all depends in our daily life on some people who gives us good thoughts to handle every job.

They always give us the perfect direction about our life success. It is impossible to live in the world without teachers. Teachers are not only in school or colleges. But also in our daily life some people also become our teachers by their good suggestions. Every successful person in India or in the world respects obeys his teachers like, Mahatma Gandhi & Dr. A.P.J.Abdul Kalam. If we want a development of our country. It depends on teacher who has an ability to makes engineers & doctors.

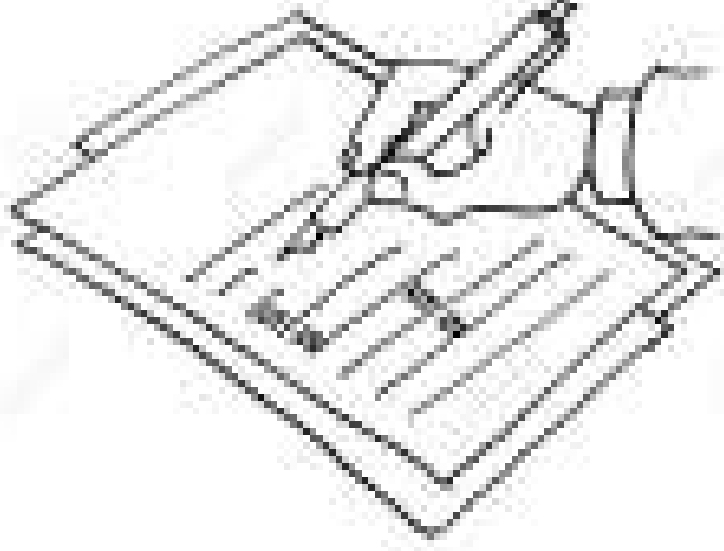
So in our life Teachers have lot of important thats why we are.

"Guru Bramha Gurur Vishnu
Gurur Devo Maheshvara
Guru Sakshat Param Bramha
Tasmai Shree Guruve Namaha...!"

Friendship Poem

Nandini Anil Rawtale
F.Y.B.A.

Oh what a joy it is
to have a friend like you
for giving me strength
the way you do
for lifting me up
when I'm feeling down
and putting a smile on my face
when I'm wearing a frown
Thanks for being there
and helping me grow
your friendship means a lot
this I'd like you to know...!

अहवाल विभाग

अर्थशास्त्र विभाग

सहा.प्रा.डॉ.कैलास आर.चव्हाण
(अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख)

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये अर्थशास्त्र विभागात विविध शैक्षणिक कृती कार्यक्रम घेण्यात आले.

एच.डी.एफ.सी.बँक क्षेत्र भेट, शहादा तालुका नव मतदार नोंदणी स्वीप मतदान जनजागृती इत्यादी कार्यक्रमात सहभाग नोंदविलेला आहे.

महाविद्यालयाचे मतदान जनजागृतीसाठी महाविद्यालय प्रतिनिधी म्हणून अदिती गुलाबसिंग पावरा या विद्यार्थिनीने काम पाहिले.

आय.पी.एस. अंजली शर्मा यांच्या हस्ते मतदार जनजागृती संदर्भात प्रशस्तीपत्र अदिती गुलाबसिंग पावरा आणि डॉ. कैलास रतिलाल चव्हाण यांना प्राप्त झाले. प्राध्यापक काकासो. जालिंदर अनपट यांना चंद्राई बिग बिलियन, मल्टीपपज फाउंडेशन धुळे यांच्यातर्फे क्रांतीसुर्य महात्मा ज्योतिबा फुले शिक्षण गौरव पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे.

अर्थशास्त्र विभागाच्या विद्यार्थिनींनी ए.आय. फॉर ऑल या परीक्षेचे प्रमाणपत्र मिळविलेले आहे.

शैक्षणिक अनुभवांचा थेट अभ्यास करता यावा याकरिता क्षेत्रभेट यांचे नियोजन केलेले आहे. विद्यार्थिनींना अर्थशास्त्राच्या विविध शाखांचा अभ्यास करताना या क्षेत्रभेटीचा उपयोग झालेला आहे.

कैरी लोणचे निर्मिती, पापड निर्मिती क्षेत्रभेट विद्यार्थिनींनी केलेली आहे. ए.पी.एम.सी कृषी उत्पन्न बाजार समिती येथे कृषी मालाचे शेतीमालाचे खरेदी विक्री व्यवहारांचे निरीक्षण केले. क्षेत्रभेट केली.

कोरडवाहू शेती आणि शाश्वत विकास, बँकिंग क्षेत्रातील डिजिटल करन्सी आणि ई-कॉमर्स असे नाविन्यपूर्ण उपक्रम अर्थशास्त्र विभागाने केलेले आहे.

माननीय प्राध्यापक डॉ. आर. के. शिंदे, माननीय प्राध्यापक डॉ. एस. बी. ढाके आणि अर्थशास्त्राचे लेखक व अर्थशास्त्रज्ञ मा. डॉ. अशोक खाचणे यांच्या अनमोल मार्गदर्शनातून लेखक विद्यार्थिनींच्या भेटीला महाविद्यालयात आलेले आहेत. विद्यार्थिनींना अर्थशास्त्राचे मार्गदर्शन केलेले आहे.

उद्योजकता विकास एच.डी.एफ.सी. बँक मॅनेजर राम पवार यांनी उत्कृष्टपणे मार्गदर्शन केले. त्याबरोबरच अर्थशास्त्र विभागाच्या विद्यार्थिनींनी व प्राध्यापकांनी महाविद्यालयाच्या इतर विभागाच्या कार्यक्रमात उपस्थिती, आयोजन, सूत्रसंचालन उत्कृष्टपणे हाताळले.

महाविद्यालय व विद्यापीठ स्तरावर विविध कार्यक्रमात बौद्धिक सांस्कृतिक आणि शैक्षणिक कार्यक्रमात चुणूक दाखवत कौतुकास्पद कामगिरी व यश संपादन केले आहे यामध्ये प्रामुख्याने अविष्कार २०२४ यामध्ये विद्यार्थिनींनी केलेली कामगिरी महत्त्वाची आहे.

अर्थशास्त्र विभागाचा परीक्षा निकाल सतत सरासरी शेकडा ७० पेक्षा जास्त ठेवण्यात विद्यार्थ्यांनी पुन्हा सक्षम ठरल्या आहेत. यावर्षीचा अर्थशास्त्र विभागाचा परीक्षा निकाल बीए भाग एकचा निकाल १०० टक्के लागलेला आहे. बीए भाग २ चा निकाल ७५ टक्के एवढा लागलेला असून बीए भाग ३ चा निकाल ८८ टक्के लागलेला आहे.

केंद्रीय व राज्य अर्थसंकल्प सादरीकरण नियमित करण्यात आले असून चालू वर्षी अंतरिम अर्थसंकल्प असल्याने अर्थशास्त्र विभागाच्या वतीने चालू वर्षातील अंतरिम अर्थसंकल्पाचे वाचन करण्यात आले.

राजकीय मतदान सामाजिक स्वयंसेवा वैचारिक सावित्रीबाई फुले शैक्षणिक यश संपादन सांस्कृतिक कला प्रदर्शन नाविन्यपूर्ण संशोधन प्रकल्प अध्यात्मिक योग प्राण ध्यानधारणा आणि पारंपारिक वेशभूषा यामध्ये विद्यार्थिनींनी सतत अग्रेसर कार्य केलेले आहे.

अर्थशास्त्र विभागाच्या प्राध्यापकांनी अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला असून अभ्यासावर आधारित नियोजित कार्यक्रमांची लगबग सुरु आहे. परीक्षेत चांगले यश मिळावे याकरिता अभ्यासाचे रिविजन सुरु असून प्रश्नपत्रिका संच सोडविलेले आहेत. वरिष्ठांचा स्नेह आणि आमच्या सर्वच पालकांचे विशेष असे आभार.

मराठी विभाग

सहा.प्रा.डॉ. मंगला एस.चौधरी
(मराठी विभाग प्रमुख)

श.ता. एज्यु. सोसायटी अँड को. ऑप. एज्युकेशन सोसायटी लिमिटेड संचलित, एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संलग्नित, सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय शहादा येथे २०२३-२४ या वर्षात विद्यार्थिनींच्या साहित्यिक गुणांना वाव मिळावा यासाठी मराठी विभागातर्फे विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

दिनांक १६ ऑक्टोबर रोजी डॉक्टर ए.पी.जे. अब्दुल कलाम यांच्या जयंतीनिमित्त वाचन प्रेरणा दिवस साजरा करण्यात आला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य मा. डॉ. आय. जे. पाटील सर उपस्थित होते. वाचन प्रेरणा दिवसानिमित्त विद्यार्थ्यांनी वाचलेल्या पुस्तकांच्या सारांश सर्वासमोर मांडला. दि. २७.१०.२०२३ रोजी मराठी विभागातर्फे ग्रंथालय भेट हा कार्यक्रम राबविण्यात आला प्रथम वर्ष, द्वितीय वर्ष आणि तृतीय वर्षातील विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयाला भेट दिली. ग्रंथालयात कथा, कादंबरी नाटक यांचा पुस्तक परिचय करून देण्यात आला. नियतकालिक, मासिक, पाक्षिक यातील भेद सांगून रॅक वरील मासिकांची नियतकालिकांची ओळख करून देण्यात आली. प्रा. खेमराज पाटील यांनी नियतकालिकांची आणि वेगवेगळ्या पुस्तकांची ओळख करून दिली.

दि. २७ फेब्रुवारी रोजी तात्यासाहेब वि. वा. शिरवाडकर उर्फ कवी कुसुमाग्रज यांच्या जयंतीनिमित्त मराठी राजभाषा गौरव दिवसाचा कार्यक्रम घेण्यात आला. त्यानिमित्त विद्यार्थ्यांनी कुसुमाग्रजांच्या निवडक कवितांचे वाचन केले. सोनाली भिल, राजनंदिनी जाधव, प्रियंका पवार, नेहा जाधव, प्रगती पाटील, आम्रपाली जावरे, शितल माळी, भाग्यश्री महाजन, रीना माळी, ऋतू बर्डे, ऋतुजा महाले या विद्यार्थिनींनी काव्यवाचन केले. दिनांक ११-३-२०२३ रोजी महाविद्यालयात विद्यापीठाचे मराठी विभाग प्रमुख प्रा.डॉ. सुनील रामटेके सर यांनी स्त्रियांचे साहित्य या विषयावर विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. आय. जे. पाटील उपस्थित होते.

बी.सी.ए. विभाग

सहा.प्रा.रविंद्र खेडकर
(बी.सी.ए.विभाग प्रमुख)

एप्रिल २०२३ मध्ये झालेल्या विद्यापीठ परीक्षेत बी.सी.ए.प्रथम वर्षाच्या एकूण ५५ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी एकूण ५३ पास झाल्या आहेत तर २ विद्यार्थिनी ATKT आलेल्या आहेत.

महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ९३.३६% इतका लागला असून महाविद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थिनी खालीलप्रमाणे -

1) Sonawane Rohini Yogesh	87.70%	A+ Grade	First
2) Soni Karuna Nitin	87.70%.	A+ Grade	First
3) Borse Chandani Vasant	81.70%	A+ Grade	Second
4) Mahajan Rupali Pitambar	80.10%	A+ Grade	Third.

बी.सी.ए.द्वितीय वर्षाच्या एकूण १८ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी एकूण २ पास झाल्या आहेत तर १४ विद्यार्थिनी ATKT आलेल्या आहेत व २ विद्यार्थिनी नापास झालेल्या आहेत.

महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ११.११% इतका लागला असून महाविद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थिनी खालील प्रमाणे -

1) Savale Samriddhi Yogesh	57.00%	B+ Grade	First
2) Naik Rinku Daryavsing	54.80%	B Grade	Second

बी.सी.ए.तृतीय वर्षाच्या एकूण २४ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी एकूण १३ पास झाल्या आहेत. तर ७ विद्यार्थिनी ATKT आलेल्या आहेत व २ विद्यार्थिनी नापास झालेल्या आहेत.

महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ५४.१६% इतका लागला असून महाविद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थिनी खालीलप्रमाणे.

1) Patil Nandini Chunilal	75.50%	A+ Grade	First
2) Shahed Batul Arif	73.60%	A+ Grade	Second
3) Mahale Harshada Dhanlal	73.20%	A+ Grade	Third

सर्व यशस्वी विद्यार्थिनींचे महाविद्यालयाकडून हार्दिक- हार्दिक अभिनंदन.

प्रवेश समिती अहवाल

सहा.प्रा.डॉ. संतोष बी. तमखाने
(प्रवेश समिती प्रमुख)

या शैक्षणिक वर्षी १४ जून २०२३-२४ पासून आपले महाविद्यालय कार्यान्वित झाले. दि. १९-०६-२०२३ रोजी मा.प्राचार्य डॉ. आय. जे. पाटील व महाविद्यालयाचे NAAC समन्वयक प्रा.डॉ. कैलास चव्हाण, प्रवेश समिती प्रमुख प्रा. डॉ.संतोष तमखाने व प्रवेश समितीतील अन्य सदस्य यांच्या अधिपत्याखाली शैक्षणिक कामकाज व प्रवेशासंबंधी सभा आयोजित करण्यात आली होती. या सभेत स्थापन केलेल्या समितीतील कला शाखेचे व बी.सी.ए. शाखेचे प्राध्यापक उपस्थित होते.तसेच महाविद्यालयाच्या अध्यापनाच्या दृष्टीने असणाऱ्या विविध सुविधा संबंधी पी.पी.टी. तयार करून दिवाळी नंतर बारावीच्या विद्यार्थिनींना शाळेत जाऊन दाखवावी असे नियोजन करण्यात आले.

नेहमी प्रमाणे या शैक्षणिक वर्षात ही विद्यार्थिनींचे प्रवेशा संबंधी आयोजन करण्यात आले. आपले महाविद्यालय हे महिलांचे असून एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संलग्नित आहे. ही जाणीव शहादा परिसरातल्या खेड्यापाड्यांवर जाऊन प्राध्यापकांनी लोकांमध्ये निर्माण केली. तसेच प्रवेशासंबंधी सखोल माहिती दिली.

आपल्या या सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयात दर वर्षी जून महिन्यात विद्यार्थिनींना प्रवेश दिला जातो. मराठी, इतिहास, अर्थशास्त्र हे विषय विशेष स्तरावर शिकवले जातात. तर हिंदी, इंग्रजी, एफ.सी., राज्यशास्त्र हे विषय सामान्य स्तरावर शिकविले जातात. सध्या महाविद्यालयात कला शाखा, बी.सी.ए. शाखा अशा दोन शाखांमध्ये विद्यार्थिनींना प्रवेश दिला जातो.

या शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये बी.ए. शाखेतील बी.ए. भाग-१ मधून एस.सी.= २०, एस.टी.=४०, एन.टी.=११, ओ.बी.सी.=३२, एस.बी.सी.=०५, आणि ओपन=०५असे एकूण= ११३ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला.

बी.ए. भाग-२ मधून एस.सी.=०५, एस.टी.=२९, एन.टी.=०७, ओ.बी.सी.=२०, एस.बी.सी.=०४, आणि ओपन=०६ असे एकूण=७१ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला. बी.ए. भाग-३ मधून एस.सी.= ०६, एस.टी.=२०, एन.टी.=०५, ओ.बी.सी.=१३, एस.बी.सी.=०६, आणि ओपन=०५ असे एकूण= ५५ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला.

तसेच बी.सी.ए. शाखेतील बी.सी.ए. भाग-१ मधून एस.सी.=०३, एस.टी.= ०३, एन.टी.=०२, ओ.बी.सी.=४२, एस.बी.सी.= ०२, आणि ओपन =१३ असे एकूण= ६९ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला. बी.सी.ए. भाग-२ मधून एस.सी.= ०८, एस.टी.=०३, एन.टी.=०३ ओ.बी.सी.=२६, एस.बी.सी.=००, आणि ओपन=११ असे एकूण=५१ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला. तर बी.सी.ए. भाग-३ मधून एस.सी.=०३, एस.टी.=०८, एन.टी.=०२, ओ.बी.सी.=०५, एस.बी.सी.=००, आणि ओपन=०० असे एकूण= १७ विद्यार्थिनींनी प्रवेश घेतला. या शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयात बी.ए. व बी.सी.ए. मिळून एकूण= ३७६ विद्यार्थिनी उच्च शिक्षणाचा लाभ घेत आहेत.

प्रवेशित विद्यार्थिनींचा सुप्त कला गुणांचा विकास व्हावा या साठी महाविद्यालयात सांस्कृतिक विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, क्रीडा विभाग, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र कार्यान्वित आहेत. महाविद्यालयात विद्यापीठाच्या व शासकीय धोरणानुसार विद्यार्थिनींना शिष्यवृत्ती व फी सवलत मिळत असते.

मेंटॉर-मेंटी समिती अहवाल

सहा.प्रा.डॉ. संतोष बी. तमखाने
(मेंटॉरमेंटी समिती प्रमुख)

आमच्या श.ता.एज्युकेशनल अँड को.ऑप. एज्युकेशन सोसायटी संचलित व एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संलग्नित सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयात सुरवातीपासूनच मेंटॉरमेंटी समिती कार्यरत आहे. या समितीद्वारे महाविद्यालयातील प्रवेशित विद्यार्थिनींची काळजीघेतली जाते. मेंटॉरमेंटी समिती च्या माध्यमातून विद्यार्थिनींचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये या साठी थेट विद्यार्थ्यांशी संपर्क केला जातो. महाविद्यालयात शिक्षण घेणारे विद्यार्थिनी या दुर्गम डोंगराळ, आदिवासी भागातून प्रवेशित असल्याने त्यांना अद्यावत महाविद्यालयातील राबविले जाणारे विविध कार्यक्रम, उपक्रम यांची माहिती व ज्ञान या समिती द्वारे दिले जाते. त्यासाठी महाविद्यालयातील प्राध्यापक वृंद यांना समान पातळीवर बी.ए. व बी.सी.ए. च्या विद्यार्थिनींना पालकत्व देण्यात आले आहे. महाविद्यालयाची फी, शिष्यवृत्ती फॉर्म भरणे या संदर्भात माहिती विद्यार्थिनींना महाविद्यालयात दिली जाते. वेळ प्रसंगी भ्रमणध्वनी मार्फत सुद्धा विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करण्यात येते.

ग्रंथालय समिती अहवाल

गणेश पाटील
(ग्रंथपाल)

माहिती व तंत्रज्ञानाच्या युगात उपभोक्त्याला निवडक व प्रचलित माहिती पुरविण्याचे ध्येय समोर ठेवून वाचकांचे समाधान हे उद्दिष्टांसह महाविद्यालयाचा ग्रंथालय विभाग सर्वोत्तमपरी समृद्ध असून पूर्णपणे संगणकीकरण पद्धतीने ग्रंथालयात कामकाज चालत असते. आमच्या महाविद्यालयातील ग्रंथालयात विविध विषयांशी संबंधित संदर्भ

ग्रंथ, नियतकालिके, कोषवाङ्मय, क्रमिक पुस्तके व दैनिक वर्तमानपत्रे, यांची आवश्यकतेनुसार खरेदी केली जाते.

विद्यार्थ्यांना नियमितपणे अध्ययन करता यावे यासाठी ग्रंथालयात स्वतंत्र वाचन कक्षाची सुविधा उपलब्ध आहे. ग्रंथालाय मार्फत अद्यावत व दैनंदिन माहितीसाठी इंटरनेट, वर्तमानपत्रे व विविध मासिके उपलब्ध करून दिली जातात. या संधीचा लाभ अनेक गरजू विद्यार्थिनी, प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचारी घेत असतात. ग्रंथालय बाह्यसेवेत वाचक उद्बोधन, ग्रंथ प्रदर्शन, सामान्य ज्ञान परीक्षा, वृत्तपत्र कात्रण, प्रदर्शन व संग्रह, ग्रंथालय सप्ताह इ. उपक्रम ग्रंथालय विभागाद्वारे घेतले जातात.

आज पर्यंत महाविद्यालयाच्या मध्यवर्ती ग्रंथालयात एकूण रु.८,९१,७३०/- रकमेची ३६०७ एवढी ग्रंथ संपदा उपलब्ध आहेत. ग्रंथालयाचे कामकाज सुविहितपणे व सुरळीतपणे वर्षभर चालू असते. प्राचार्य, ग्रंथालय समिती, प्राध्यापक वर्ग, ग्रंथालय कर्मचारी, विद्यार्थी वर्ग, आणि अन्य विभागातील कर्मचारी या सर्वांचे सहकार्य लाभत असते.

इतिहास विभाग अहवाल

सहा.प्रा. देवचंद पाडवी

सहा.प्रा. योगेश भुसारे

शहादा तालुका एज्युकेशनल अँड को. आप. एज्युकेशन सोसायटी लिमिटेड संचलित सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालयात इतिहास विषयाचे विशेष स्तरावर अध्यापन केले जाते. विद्यार्थिनींना आपल्या देशाचा गौरवशाली इतिहास माहीत व्हावा. इतिहासामध्ये आवड निर्माण व्हावी. तसेच विद्यार्थिनींचा सर्वांगीण विकास व्हावा. यासाठी अभ्यासक्रमासोबत अभ्यासेतर उपक्रम विभागाच्या वतीने आयोजित केले जातात. शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ या वर्षामध्ये इतिहास विभागातर्फे विविध कार्यक्रम घेण्यात आले. ते पुढील प्रमाणे

१) लोकमान्य टिळक जयंती व अण्णा भाऊ साठे जयंती, २) सावित्रीबाई फुले जयंती, ४) हडप्पा उत्खनन, युटूबद्वारे विद्यार्थिनींना उत्खनन कसे केले जाते. या विषयी माहिती दाखविण्यात आली. ५) ऐतिहासिक क्षेत्रभेट असे विविध कार्यकर्म इतिहास विभागातर्फे आयोजित केले.

२०२२ -२३ या शैक्षणिक वर्षामध्ये इतिहास विभागात गुणवत्ताधारक विद्यार्थिनी खालील प्रमाणे.

इतिहास विभाग प्रथम वर्ष	द्वितीय वर्ष	तृतीय वर्ष
प्रथम क्रमांक :- खर्डे प्रियंका	भिल गीता	भोई चेतना
द्वितीय क्रमांक :- मोरे कविता	प्रियंका इंदिस	निकुंभे ईशा
तृतीय क्रमांक :- खर्डे दीपिका	चोपडेकर अंकिता	खर्डे हीना

क्रीडा समिती अहवाल

सहा.प्रा. काकासो जे.अनपट

(क्रीडा विभाग प्रमुख)

विद्यार्थिनींचा बौद्धिक क्षमतेच्या विकासाबरोबर शारीरिक क्षमतेचा देखील विकास झाला पाहिजे. या उद्देशाने महाविद्यालयात क्रीडा समिती कार्यान्वित आहे क्रीडा समिती अंतर्गत महाविद्यालयात वेगवेगळ्या खेळांच्या

संदर्भात क्रीडा स्पर्धेचे आयोजन केले जाते विद्यापीठांतर्गत होणाऱ्या अंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धेमध्ये देखील विद्यार्थिनींचा सहभाग असतो या शैक्षणिक वर्षातील क्रीडा समितीच्या अंतर्गत थोडक्यात अहवाल पुढील प्रमाणे :- शहादा तालुका एज्यु. सो. अँड को.ऑप. लिमिटेड संचलित विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय शहादा, आय.एम.आर.डी.कॉलेज शहादा आणि सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने मेजर ध्यानचंद यांच्या जयंती निमित्त २९ ऑगस्ट २०२३ रोजी राष्ट्रीय 'क्रीडा दिन' साजरा करण्यात आला.या दिवशी बॅडमिंटन, बुद्धिबळ, टेबल टेनिस अशा क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते.

दिनांक २ ऑक्टोबर ते ४ ऑक्टोबर २०२३ रोजी शहीद वीरपत्नी लक्ष्मी महाविद्यालय टिटवे, राधानगरी, जिल्हा कोल्हापूर येथे एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ मुंबई अंतर्गत आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. यामध्ये आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थिनींनी खो-खो, रस्सीखेच (Tug of War) व धावण्याच्या स्पर्धेत सहभाग घेतला होता.

या स्पर्धेमध्ये तृतीय वर्षातील इतिहास विभागाची कुमारी सीमा भीमसिंग वसावे या विद्यार्थिनीने १० किलोमीटर धावण्याच्या स्पर्धेत ४६ स्पर्धकांमधून ८ वा क्रमांक प्राप्त करून यश संपादित केले.

दि. १३ ऑक्टोबर ते १६ ऑक्टोबर या दरम्यान एस. एन.डी. टी.कॉलेज ऑफ आर्टस् अँड श्रीमती सी.बी. कॉलेज चर्चगेट, मुंबई येथे झालेल्या विद्यापीठ अंतर्गत वरिष्ठ अंतर्गत महाविद्यालय स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. यामध्ये फुटबॉल, बॅडमिंटन, योगा, बुद्धिबळ आणि एथलेटिक्स या स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेमध्ये कु.रोशनी सुदाम मोते व कु. संजना आर पावरा या दोन विद्यार्थिनींनी बुद्धिबळ स्पर्धेत सहभाग नोंदविला.

१) कु. वसावे सीमा भीमसिंग-१०० मीटर धावणे, गोळा फेक, १०० * ४०० मीटर रिले व ५००० मीटर धावण्याच्या स्पर्धेमध्ये सहभाग,

२) कु. कल्पना साईसिंग ठाकरे- २०० मीटर, ४ * १०० धावणे रिले, ८०० मीटर धावणे मध्ये सहभाग,

३) कु. लक्ष्मी मंगेश भामरे- लांब उडी, थाळी फेक या स्पर्धेमध्ये सहभाग.

४) कु. मोनिका कैलास सोनी- १०० मीटर, २०० मीटर व ४ * १०० मीटर धावणे या स्पर्धेत सहभाग.

५) कु.गायत्री संतोष शेवाळे-४०० मीटर धावणे व ५००० मीटर यामध्ये सहभाग.

६) कु. सोबी नेरब्या पावरा - भाला फेक स्पर्धेत सहभाग.

७) कु.रोशनी सुदाम मोते - १५००मीटर धावणे मध्ये सहभाग.

८) कु.संजना आर.पावरा - २०० मीटर, ४०० मीटर, गोळा फेक, ८०० मीटर धावणे मध्ये सहभाग.

अॅथलेटिक्स मधील वेगवेगळ्या खेळांच्या स्पर्धेमध्ये वरील खेळाडूंनी सहभाग नोंदविला.

बी.सी.ए. शाखेतील तृतीय वर्षातील कु.रिंकू दर्यासिंग नाईक या विद्यार्थिनीची एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबईच्या एअर पिस्तूल शूटिंग स्पर्धेसाठी विद्यापीठ संघटनेवर होऊन ती ऑल इंडिया युनिव्हर्सिटी स्पर्धा कुरुक्षेत्र हरियाणा २०२३ मध्ये सहभागी झाली.

इतिहास विभागातील कु. सीमा वसावे या खेळाडूची नागपूर येथे होणाऱ्या ३५ वी महाराष्ट्र राज्य आर्म रेसीलिंग चॅम्पीयनशीप स्पर्धेसाठी निवड करण्यात आली. दि. २७ ते ३० एप्रिल या कालावधीत स्पर्धा झाली. कु.सीमा वसावे हिने या स्पर्धेत खुल्या गटात सहभाग घेऊन सिल्व्हर मेडल पटकाविले.

बी.ए.परीक्षा समिती अहवाल

सहा.प्रा. काकासो जे.अनपट (परीक्षा समिती प्रमुख)

सहा.प्रा. डॉ.संतोष बी.तमखाने (परीक्षा समिती सहायक)

एप्रिल २०२३ मध्ये झालेल्या विद्यापीठ परिक्षेचा (बी.ए.सत्र II) निकाल लागला आहे. यामध्ये बीए भाग-I चा एकूण ७९ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी एकूण ७७ विद्यार्थिनी पास झाल्या आहेत तर ३ विद्यार्थिनी फेल व (ATKT) आलेल्या आहेत. महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ९७.४६% इतका लागला असून महाविद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थिनी खालील प्रमाणे.

महाविद्यालयामध्ये अर्थशास्त्र विभागातील विद्यार्थिनी महाविद्यालयात व विभागात प्रथम, द्वितीय आल्या व तृतीय क्रमांकाने इतिहास विभागातील उत्तीर्ण झाली. १) कु.पावरा आदिती गुलाबसिंग-७२.३३ A+ श्रेणी २)कु.महाले ऋतुजा वसंत -७९.९७ A+ श्रेणी ३) खर्डे प्रियंका गणेश -७०.०८ A श्रेणी (इतिहास विभाग)

अर्थशास्त्र विभागांमध्ये एकूण ३९ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी ३९ विद्यार्थिनी या पास झालेल्या आहेत. अर्थशास्त्र विभागाचा निकाल हा ९००% लागला आहे. त्यात अर्थशास्त्र विभागातील प्रथम,द्वितीय व तृतीय आलेल्या विद्यार्थिनी पुढील प्रमाणे:- १) कु.पावरा आदिती गुलाबसिंग ७२.३३%, A+ श्रेणी २) कु.महाले ऋतुजा वसंत ७९.९७% , AA+ श्रेणी ३) कु.मोरे गायत्री मधू ६८.७५%, A श्रेणी या विद्यार्थिनींनी यशस्वी झाल्या.

मराठी विभागात एकूण २६ विद्यार्थिनी पैकी २५ विद्यार्थिनी पास झाल्या. मराठी विभागाचा निकाल हा ९६.९५% निकाल लागला आहे. त्यात १) कु. बर्डे रितू रवींद्र व महाजन भाग्यश्री सुरेश यांनी अनुक्रमे ६९.०० % मार्क मिळून मराठी विभागात प्रथम येण्याचा मान मिळवला. २) कु.माळी रिना गोपाळ ६७.५०% A श्रेणी ३) कु. भिल रोशनी रुबाबसिंग ६६.९७ A श्रेणी या विद्यार्थिनींनी मराठी विभागात प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झाल्या आहेत.

इतिहास विभागात एकूण २२ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसल्या होत्या. त्यापैकी २० विद्यार्थिनी पास झाल्या आहेत. इतिहास विभागाचा निकाल हा ९०.९०% लागला आहे. त्यात १) कु.खर्डे प्रियंका गणेश ७०.०८% A श्रेणी २)कु.खर्डे दिपिका मंगीलाल ६६.५०% A श्रेणी ३) कु.सोनवणे जयश्री वसंत ६५.५०% A श्रेणी या विद्यार्थिनींनी इतिहास विभागात प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झाल्या.

एप्रिल २०२३ मध्ये झालेल्या विद्यापीठ परीक्षा B.A.- II / सत्र IV चा निकाल ऑनलाइन लागला आहे. या परीक्षेत एकूण ६४ विद्यार्थिनींनी परीक्षा दिली होती. त्यापैकी एकूण ४८ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या आहेत. तर १५ ATKT व १ विद्यार्थिनी ही फेल झाली आहे. महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ७५% इतका लागला आहे.

महाविद्यालयात व मराठी विभागात प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थिनी पुढील प्रमाणे- मराठी विभागामध्ये एकूण २० विद्यार्थिनी बसल्या होत्या त्या पैकी १७ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या त्यात १) कु. वैशाली सतीश महाजन-६९.७५% २) कु. मयुरी सतीश महाजन-६४.६७% ३) कु. राणी सुरेश पारधी- ६२.५०% यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळवला.

अर्थशास्त्र विभागामध्ये एकूण २० विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी १५ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झालेल्या आहेत. त्यांचा निकाल हा ७५% इतका लागला आहे. त्यात १)कु.पाडवी तारु बोखा ५९.३३% व कु.वाघ

प्रिती जीवन ५९.३३% २) कु. पारधी प्रियंकाबेन विजय-५६.२८% ३) कु.सूर्यवंशी दिव्यांनी युवराज-५५.५०% यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळवला.

इतिहास विभागामध्ये एकूण १९ विद्यार्थिनी परीक्षेला बसलेल्या होत्या. त्यापैकी १२ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झालेल्या आहेत. त्यांचा निकाल हा ६३.१५ % इतका लागला आहे. त्यात १) कु.गीता रघू भील ५५.८३% २)कु.प्रियंका वामन इंदिस ५४.९२% ३) कु.अंकिता महेश चोपडेकर ५४.७५% यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळवला.

एप्रिल २०२३ मध्ये झालेल्या विद्यापीठ परीक्षा B.A.- III / सत्र VI चा निकाल लागला आहे. या परीक्षेत एकूण ५१ विद्यार्थिनींनी परीक्षा दिली होती. त्यापैकी एकूण ४३ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या आहेत. तर ८ विद्यार्थिनी ही अनुत्तीर्ण झाल्या आहेत. महाविद्यालयाचा एकूण निकाल हा ८४.३१% इतका लागला आहे.

महाविद्यालयात मराठी विभागातून प्रथम, द्वितीय व अर्थशास्त्र विभागातून तृतीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थिनी पुढील प्रमाणे- १) कु. सुनीता उंद्या गुलाले ७३.९२ A+ श्रेणी (मराठी विभाग) २) कु.प्रियंका रमेश चव्हाण-६९.३३% A श्रेणी (मराठी विभाग) ३) कु.खर्डे काजल कांतीलाल-६६.८३% A श्रेणी (अर्थशास्त्र विभाग)

मराठी विभागात एकूण १८ विद्यार्थिनी बसल्या होत्या त्या पैकी १७ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या. त्यात प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थिनी पुढील प्रमाणे- १) कु. सुनीता उंद्या गुलाले ७३.९२ A+ प्रथम २) कु. प्रियंका रमेश चव्हाण-६९.३३% A द्वितीय ३) कु. जागृती सुभाष वसईकर ६३.००% A तृतीय यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळवला.

अर्थशास्त्र विभागामध्ये एकूण १८ विद्यार्थिनी बसल्या होत्या त्या पैकी १६ विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या. त्यात १) कु. खर्डे काजल कांतीलाल-६६.८३% A प्रथम २) कु. पाटील सुनिता शेणू-६५.२५% A द्वितीय ३) कु.वाघ प्रियंका राधेश्याम-६४.५८% A तृतीय यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळविला.

इतिहास विभागामध्ये एकूण १३ विद्यार्थिनी बसल्या होत्या त्या पैकी १० विद्यार्थिनी उत्तीर्ण झाल्या. त्यात १) कु. भोई चेतना जीवन-५५.५०% प्रथम २) कु.निकम ईशा सतीश-५३.७५% द्वितीय ३) कु.खर्डे हिना शांतीलाल-५३.३३% तृतीय यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय येण्याचा मान मिळविला.

सर्व यशस्वी विद्यार्थिनींचे महाविद्यालयाकडून हार्दिक- हार्दिक अभिनंदन

युवा महोत्सव अहवाल

सहा.प्रा.खेमराज डी. पाटील
(विद्यार्थी विकास अधिकारी)

युवा महोत्सवात विद्यार्थिनींचा सहभाग

श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई तर्फे युवा महोत्सव विद्यापीठ नियमानुसार आयोजित केला जातो. शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मधीलयुवा महोत्सव वेस्ट खानदेश भगिनी सेवामंडळ संचलित, आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज फोर वुमन, धुळे येथे होणार आहे. या महोत्सवात सामुहिक नृत्य, मुकनाट्य, रांगोळी, पोस्टर मेकिंग, प्रश्नमंजुषा, वादविवाद, वक्तृत्व, निबंध या स्पर्धांमध्ये आपल्या महाविद्यालयातील प्रवेशिका आपण पाठविलेल्या आहेत. धुळे येथे निवड झालेल्या विद्यार्थिनी पुढे श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, चर्च गेट कॅम्पस

मुंबई येथे पाठविणार आहोत. यामध्ये कलाप्रकारांनिहाय विद्यार्थिनींचा समावेश पुढीलप्रमाणे.

अ.क्र.	विद्यार्थिनींचे नाव	वर्ग	कलाप्रकार
१.	जयश्री पंडित मोरे	TYBCA	भारतीय लोकनृत्य
२.	अंजली रामदास पावरा	FYBCA	भारतीय लोकनृत्य
३.	वृषाली संजय गायकवाड	TYBCA	भारतीय लोकनृत्य
४.	कल्याणी महेंद्र मोरे	FYBCA	भारतीय लोकनृत्य
५.	प्रियंका बापुभाई पवार	TYBA	भारतीय लोकनृत्य
६.	नंदिनी मनोहर पाटील	FYBCA	भारतीय लोकनृत्य
७.	राजनंदिनीभट्ट पाटील	FYBCA	भारतीय लोकनृत्य
८.	राधिका ज्ञानेश्वर सोनवणे	SYBCA	भारतीय लोकनृत्य
९.	हर्षदा शेणू भोई	FYBCA	भारतीय लोकनृत्य
१०.	राजेश्री दिलीप ठाकरे	FYBA	भारतीय लोकनृत्य

अ.क्र.	विद्यार्थिनींचे नाव	वर्ग	कलाप्रकार
१.	कोमल मोहन बैसाणे	SYBCA	प्रश्नमंजुषा
२.	वृषाली संजय गायकवाड	TYBCA	प्रश्नमंजुषा
३.	जयश्री पंडित मोरे	TYBCA	प्रश्नमंजुषा

अ.क्र.	विद्यार्थिनींचे नाव	वर्ग	कलाप्रकार
१.	वृषाली संजय गायकवाड	TYBCA	मूकनाट्य
२.	संजना दिनेश पाटील	SYBCA	मूकनाट्य
३.	कोमल मोहन बैसाणे	SYBCA	मूकनाट्य
४.	प्रियंका सुरेश सोनवणे	SYBCA	मूकनाट्य
५.	भावना नरेंद्र पाटील	SYBCA	मूकनाट्य
६.	जयश्री पंडित मोरे	TYBCA	मूकनाट्य

अनु.क्र.	विद्यार्थिनींचे नाव	वर्ग	कलाप्रकार
१.	हिमांगी सुपडू चौधरी	SYBCA	वक्तृत्व
२.	भावना नरेंद्र पाटील	SYBCA	वादविवाद
३.	संजना दिनेश पाटील	SYBCA	वादविवाद
४.	प्रियंका सुरेश सोनवणे	SYBCA	निबंध
५.	पौर्णिमा सुभाषसिंग गिरासे	SYBCA	रांगोळी

वरील कला प्रकारांपैकी प्रश्नमंजुषा आणि मूकनाट्य या दोन प्रकारांची विद्यापीठस्तरीय युवा महोत्सवात निवड झाली होती. विद्यार्थिनींनी हे दोन्ही कला प्रकार नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, चर्चगेट कॅम्पस मुंबई येथे सादर केले.

राष्ट्रीय सेवा योजना समिती अहवाल

सहा.प्रा.योगेश नामदेव भुसारे
(रा.से.यो.कार्यक्रम अधिकारी)

--: ऋणनिर्देश :-

विद्यार्थिनींच्या शिक्षणाबरोबर त्यांच्या कला गुणांचा व व्यक्तिमत्वाचा विकास व्हावा, त्यांच्या हातून समाजाची सेवा घडावी या उद्देशाने प्रत्येक महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना एकक कार्यान्वित असते. एन.एस.एस. चे बोधवाक्य म्हणजे “NOT ME BUT YOU” अर्थात “माझ्यासाठी नव्हे तर तुमच्यासाठी” हा उदात्त भाव डोळ्यासमोर ठेवून आमच्या सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालयात देखील गेल्या २३ वर्षांपासून राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग कार्यान्वित असून आपल्या परीने समाजाची सेवा करीत आहे.

* नियमित कार्यक्रम *

राष्ट्रीय सेवा योजना एककांतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये नियमित कार्यक्रमात ३०० विद्यार्थिनींनी सहभाग घेवून राष्ट्रीय सेवेच्या कार्यात सहभाग घेतला आहे.

रा.से.यो. एककांतर्गत महाविद्यालयात दिनांक ०६ जून २०२३ रोजी महाराष्ट्र सरकारच्या निर्णयानुसार महाराष्ट्रात शिवस्वराज्य दिन साजरा करण्यात यावा. महाराष्ट्र सरकार व विद्यापीठाच्या प्राप्त परिपत्रकाद्वारे महाविद्यालयात प्रभारी प्राचार्य डॉ.कैलास चव्हाण यांच्या अध्यक्षतेखाली शिवस्वराज्य दिन साजरा करण्यात आला. एन.एस.एस.एककाचे कार्यक्रम अधिकारी सहा. प्रा.योगेश भुसारे यांनी या दिनाचे महत्व काय आहे या बद्दल विद्यार्थिनींना माहिती दिली.

दिनांक २१ जून २०२३ रोजी एककांतर्गत आंतरराष्ट्रीय योग दिवसानिमित्त योग उपक्रम ऑनलाइन आयोजित करण्यात आला. हा उपक्रम youtube यू-ट्यूब लाइव मा.सौरभ बोथा (योग ट्रेनर) याच्या योग उपक्रमास विद्यार्थिनी जॉईन झाल्या.

राष्ट्रीय सेवा योजने अंतर्गत विद्यापीठ स्तरीय “युवा संवाद भारत २०४७” निमित्ताने वक्तृत्व स्पर्धा दिनांक ८ ऑगस्ट २०२३ रोजी घेण्यात आली. वक्तृत्व स्पर्धेसाठी परीक्षक म्हणून मा. डॉ. मृणाल जोगी, पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळ चे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय लोणखेडा, मा.डॉ. माधव कदम, जी. टी. पी. कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय नंदूरबार, मा. डॉ. एच. एस. पाटील, वसंतराव नाईक कला व विज्ञान महाविद्यालय शहादा हे उपस्थित होते. सदर स्पर्धेत अमळनेर, धुळे, जळगांव, डोंगरकठोरे, शहादा येथील एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई शी संलग्न महाविद्यालयातून एकूण २२ विद्यार्थिनी आणि संघप्रमुख यांनी सहभाग नोंदविला. या आयोजित वक्तृत्व स्पर्धेतून ८ विद्यार्थिनींची निवड करण्यात आली. त्यात..व्ही.के.बी.एस.मंडळ वुमन्स कॉलेज देवपूर धुळे येथील कु. गायत्री चंद्रकांत मगर हिने प्रथम, ए.डी.पी.एम. वुमेन्स कॉलेज जळगाव येथील कु.अंकिता दिलीप गजरे हिने द्वितीय, सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालय शहादा येथील कु. हेमांगी सुपडू चौधरी, कु.वैशाली सतीश महाजन, कु. नलिनी हिम्मतसिंग गिरासे यांनी क्रमशः तृतीय, चतुर्थ, पाचवा क्रमांक, डब्ल्यू. के.बी. एस. मंडळ चे वुमेन्स कॉलेज देवपूर धुळे, येथील कु.प्रतीक्षा सुरेश ठाकरे, कु. दिपाली विजय माळी यांनी क्रमशः सहावा, सातवा तर ए.डी.पी.एम.कॉलेज जळगाव येथील कु.शुभांगी चंद्रकांत कोळी हिने आठवा क्रमांक पटकावला.

राजमाता जिजाऊ युवती स्वसंरक्षण प्रशिक्षण व पंचप्रण शपथ हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. मा. योगिता बैसाणे व मा. वैभवी धिवरे यांनी सांगितले की, महिला स्वतःचे संरक्षण करू शकतात अशा वस्तू नेहमी

स्वतः जवळ असतात पण त्याचे ज्ञान त्यांना नसते. उदा. बॅग, बांगड्या, घड्याळ, बूट, ओढणी, पर्स, इ. तसेच काळजी म्हणून मिरची स्प्रे नेहमी पर्स मध्ये ठेवला पाहिजे. स्वतःचे संरक्षण व्हावे म्हणून महिलांनी योगा व व्यायाम नियमित केला पाहिजे. तसेच मा. स्वरूप लूनकड यांनी सोशल मिडिया पासून देखील महिलांनी स्वतःचे संरक्षण केले पाहिजे. आपला स्वतःचा फोटो अपलोड करतांना सावध असले पाहिजे. आपला चेहऱ्याचा गैरवापर केला जाऊ शकतो असे सांगितले.

भारतीय स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त राष्ट्रीय सेवा योजना एकाका च्या वतीने एन.एस.एस स्वयंसेवक विद्यार्थिनींनी तिरंगा रॅलीत सहभाग नोंदविला. सदर रॅलीचे आयोजन विद्यार्थी परिषद नंदुरबार याच्या वतीने आयोजित करण्यात आली होती. शहादा शहरात ११११ फूट लांबीचा तिरंगा सोबत सदर रॅली काढण्यात आली होती. राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी प्रा.योगेश भुसारे सहा. कार्यक्रम अधिकारी प्रा. कविता गुलाले विद्यार्थिनी सोबत या रॅलीत सहभागी झाले होते.

स्वच्छता मोहिमेचा एक भाग म्हणून २५ ऑक्टोबर २०२३ रोजी वरिष्ठ कला महिला महाविद्यालयाचे एन.एस.एस. शहादा शहर नगरपालिकेत मोकळ्या जागा विकसित करण्यासाठी युनिटने मिनी गार्डन किंवा मॉर्निंग वॉकसाठी जागा विकसित केल्या आहेत. त्यापैकी ७० N.S.S. कल्पना नगर येथील खुल्या जागेत स्वच्छता मोहिमेअंतर्गत. स्वयंसेवकांनी स्वच्छता केली. यावेळी एनएसएस अधिकारी सहाय्यक प्रा. योगेश भुसारे, सहाय्यक प्रा. कविता गुलाले, सहाय्यक. प्रा.किरण माळी व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

३१ ऑक्टोबर राष्ट्रीय एकता दिन सरदार वल्लभभाई पटेल यांच्या जयंतीनिमित्त आयोजित करण्यात आला होता. महाविद्यालयाला भेट देण्यासाठी आलेल्या समितीच्या माध्यमातून प्रथम सरदार वल्लभभाई पटेल यांच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले. जळगाव विभागाचे सहसंचालक डॉ.संतोष चव्हाण, कला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील, विज्ञान महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.संदीप मराठे, एनएसएस विद्यापीठ धुळे-नंदुरबार झोनचे झोनल अधिकारी प्रा.काकासो अनपट उपस्थित होते. प्रतिमापूजनानंतर प्रत्येक वर्गातील विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय एकता दिनाची शपथ घेतली. या कार्यक्रमात महाविद्यालय व एन.एस.एस. युनिटचे सर्व स्वयंसेवक सहभागी झाले होते.

आज दिनांक २२ डिसेंबर रोजी सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना व रेड रिबन क्लब यांच्या संयुक्त विद्यमाने रांगोळी व पोस्टर स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. या कार्यक्रमास महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील हे अध्यक्षस्थानी उपस्थित होते, अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ.कैलास चव्हाण, बीसीए विभाग प्रमुख प्रा. रवींद्र खेडकर हे उपस्थित होते. एड्स समुपदेशक डॉ. जितेंद्र नायदे यांनी पोस्टर स्पर्धेचे उद्घाटन केले. महाविद्यालयातील मराठी विभाग प्रमुख डॉ. मंगला चौधरी व सहा.प्रा.खेमराज पाटील हे परीक्षक म्हणून उपस्थित होते. एड्स संक्रमण कसा होतो यावर विद्यार्थिनींना प्रा.खेमराज पाटील यांनी मार्गदर्शन केले. तसेच रांगोळी व पोस्टर स्पर्धेचे पारितोषिक वितरण डॉ. मंगला चौधरी यांनी केले. रांगोळी स्पर्धेमध्ये प्रथम पारितोषिक राजनंदिनी जाधव, द्वितीय जयश्री मोरे, आणि तृतीय पोर्णिमा गिरसे व पोस्टर स्पर्धेत प्रथम हिमांगी चौधरी, द्वितीय राजनंदिनी जाधव तृतीय नेहा जाधव हे पारितोषिक विजेते ठरले.

दिनांक १२ जानेवारी २०२३ रोजी राष्ट्रीय युवा दिन साजरा करण्यात आला. प्रथम मासाहेब जिजाऊ आणि स्वामी विवेकानंद यांच्या प्रतिमेचे पूजन प्राचार्य आय.जे.पाटील व उपस्थित प्राध्यापक वृंद यांनी केले. या कार्यक्रमात नाशिक येथे आयोजित युथ फेस्टिवलमध्ये देशाचे पंतप्रधान मा.नरेद्र मोदी उपस्थित असून त्यांनी सर्व

युवाना संबोधित केले. तो कार्यक्रम ऑनलाइन मध्ये असून त्याचे लाइव प्रक्षेपण स्मार्ट बोर्डवर विद्यार्थिनींना उपलब्ध करून दिले.

दिनांक १७ ते २३ जानेवारी २०२३ या कालावधीत रासेयो चे विशेष निवासी शिबीर दत्तक गाव सोनवद ता.शहादा जि.नंदुरबार येथे घेण्यात आले. यामध्ये युवकांचा ध्यास - ग्राम शहर विकास या थीम वर आधारित हा शिबीराचा उपक्रम राबवण्यात आला.

विद्यार्थी विकास विभाग अहवाल

सहा.प्रा.खेमराज डी. पाटील
(विद्यार्थी विकास अधिकारी)

शहादा तालुका एज्युकेशनल को-ऑप एज्युकेशनल सोसायटी लिमिटेड संचलित, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई. संलग्नित "सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा" विद्यार्थीभिमुख उपक्रम राबविण्यात नेहमी अग्रेसर आहे. २००१ पासून सुरु असलेल्या आमच्या महाविद्यालयात विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून त्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी आम्ही सतत प्रयत्नशील असतो.

महाविद्यालयातील "विद्यार्थी विकास विभाग" विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी नेहमीच नवनवीन उपक्रमांचे आयोजन करीत असते. विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम, कार्यशाळा, जयंत्या-पुण्यतिथ्या, साजरा करून विद्यार्थिनिंमध्ये वैचारिक वारसा पोहोचविण्याचे काम विभाग करीत असतो. विभागाने शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ आणि २०२३-२४ या कालावधीत दर्जेदार कार्यक्रम राबवून विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासात मोलाची कामगिरी बजावली आहे. कार्यक्रमांची यादी विद्यार्थिसंख्येसह पुढीलप्रमाणे -

अनु.क्र.	उपक्रमांची नावे	उपस्थित/सहभागी विद्यार्थिनींची संख्या	उपस्थित प्राध्यापकांची संख्या
१.	युवा महोत्सव ओरीएंटेशन कम वर्कशॉप	०४	०१
२.	सांस्कृतिक कार्यक्रम १५ ऑगस्ट	८३	२६
३.	नविन प्रवेशित विद्यार्थिनींचा स्वागत समारंभ	१०५	११
४.	युवा महोत्सवात सहभाग	१४	०२
५.	वक्तृत्व स्पर्धा २०२२	८१	१२
६.	वाचन प्रेरणा दिवस	११२	१२
७.	जनजातीय गौरव दिवस	७७	०९
८.	विकास सांस्कृतिक महोत्सव	२३	१२
९.	महिला मुक्ती दिन	५०	१०
१०.	ग्रुप विथ सिग्निचर डे	८५	०७
११.	बॉलीवूड विथ चॉकलेट डे	७३	०७
१२.	ट्रॅडिशनल डे	६५	०७
१३.	तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थिनींचा निरोप समारंभ	१२०	१२
१४.	गाडगेबाबा पुण्यतिथी	६५	१०

१५.	जागर स्त्रीशक्तीचा: नवदुर्गा	५५	१०
१६.	युवामहोत्सव (झोनल आणि विद्यापीठस्तरीय)	१६	०२
१७.	राज्यस्तरीय अभिजीत वक्तृत्व करंडक	१२९	
१८.	लाईफ स्कील ट्रेनिंग प्रोग्राम	१२६	
१९.	शिक्षक दिन	७१	१०
२०.	नविन प्रवेशित विद्यार्थिनींचा स्वागत समारंभ	१६३	१४
२१.	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण सप्ताह	१०५	१८
२२.	विकास सांस्कृतिक महोत्सव	१७	०१

सहल समिती अहवाल

सहा.प्रा.डॉ. मंगला एस. चौधरी
(सहल समिती प्रमुख)

शैक्षणिक सहल सहलीचे ठिकाण - मांडवगड, महेश्वर.

दिनांक ११ एप्रिल २०२३ रोजी सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय शहादा येथील शैक्षणिक सहल वर्ष २०२२-२३ साठी मध्यप्रदेश येथील मांडवगड आणि महेश्वर येथे आयोजित करण्यात आली होती. विद्यार्थिनींच्या महाविद्यालयीन उपक्रमांतर्गत सहल हा एक उपक्रम आहे. दर वर्षाप्रमाणे २०२२ -२३ या वर्षातील सहलीला खूपच उत्तम प्रतिसाद मिळाला. एकूण ४५ विद्यार्थिनी आणि अकरा प्राध्यापक बंधू-भगिनींनी या सहलीचा आनंद घेतला. शहादा खेतिया, निवाली या रस्त्याने मांडवगड कडे निघालो. निवाली येथील सुप्रसिद्ध रबडीचा आस्वाद सर्व विद्यार्थिनींनी घेतला. मांडवगड येथे बाजबहादूर आणि राणी रूपमती यांचे महाल आहे. यांच्या रोमांचकारी प्रणय कथा आजही तेथील लोकगीतात ऐकावयास मिळतात. मध्यप्रदेशातील ऐतिहासिक स्थळ म्हणून हे मांडू या नावाने हे ठिकाण प्रसिद्ध आहे. मध्यप्रदेशातील मांडवगड येथील माहिती आणि प्रेक्षणीय ठिकाणांना भेट देऊन विद्यार्थिनींनी येथील प्रसिद्ध दालबाटीचा आस्वाद घेतला. या नंतर महेश्वर येथील ऐतिहासिक स्थळाला भेट दिली. येथे पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर यांनी बांधलेला घाट, त्यांचा राहण्याची महल, पौराणिक शिवमंदिरे आणि नर्मदा नदीवर असलेला ऐतिहासिक वास्तु स्वरूपातील घाट, या सगळ्यांचे अवलोकन करताना डोळे दिपले. अहिल्याबाई महाराष्ट्र कन्या असून मध्यप्रदेशातील राज्यकारभार प्रामाणिकपणे चालविला आणि लोककल्याणासाठी आयुष्य वेचले. दोन स्थळांना भेटी देऊन तेथील मार्गदर्शकाकडून माहिती घेतली आणि शहादाकडे परत आलो.

दिनांक १८ मार्च २०२४ रोजी सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा येथील शैक्षणिक सहल २०२३-२४ मध्ये गुजरात येथील अहमदाबाद सायन्स सिटी, गांधी कुटीर, अक्षरधाम, डाकोर, पावागड आणि पोईचा इत्यादी ठिकाणी नेण्यात आली. या सहलीत एकूण ६१ विद्यार्थिनी, प्राध्यापक आणि प्राध्यापकेतर बंधू-भगिनींनी सहभाग नोंदविला. अहमदाबाद येथे विद्यार्थिनींना सायन्स सिटीमध्ये अंतराळ प्रतिकृती आणि जीव-भौतिक शास्त्राचे प्रात्यक्षिके तसेच गांधी कुटीरमध्ये महात्मा गांधीजी यांचे जीवन चरित्रावर आधारित चित्रफीत, पौराणिक काळातील वस्तु इ. दाखवण्यात आले. पुढे अक्षरधाम मंदिर, डाकोर येथील ऐतिहासिक सुप्रसिद्ध श्रीकृष्ण मंदिर, पावागड येथे विद्यार्थिनींनी पायीच गड चढून कालिका मातेचे दर्शन घेतले. दुसऱ्या दिवशी नर्मदा नदीच्या किनारी असलेले पोईचा येथे स्वामीनारायण मंदिर आणि गार्डन यांचे अवलोकन व जेवण करून शैक्षणिक सहल शहादाकडे रवाना झाली.

संशोधन समिती अहवाल

सहा.प्रा. काकासो जालिंदर अनपट
(संशोधन विभाग प्रमुख)

महाविद्यालयात विद्यार्थिनी व प्राध्यापकांच्या अंतर्गत गुणवत्तेच्या विकासासाठी संशोधन समिती कार्यरत आहे. या शैक्षणिक वर्षात आनंदाची बाब म्हणजे महाविद्यालयातील दोन प्राध्यापकांनी पीएच.डी. उच्च पदवी संपादन केली तर तीन प्राध्यापकांनी पीएच.डी. नोंदणी केली आहे. त्याच बरोबर महाविद्यालयातील अनेक प्राध्यापकांनी राष्ट्रीय चर्चासत्र, कार्यशाळा, फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्रॅम, फॅकल्टी इंडक्शन प्रोग्राम, फॅकल्टी ट्रेनिंग प्रोग्राम, ऑफलाइन आणि ऑनलाईन पद्धतीने सहभाग नोंदवला. त्याचबरोबर वेगवेगळ्या राष्ट्रीय परिषदामध्ये संशोधन शोधनिबंध सादर केलेले असून अजून ही संशोधन कार्य सुरु आहे. शिक्षकांबरोबरच महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी देखील महाविद्यालय स्तरावर “अविष्कार रिसर्च कन्वेंशन” आयोजित केला होता. यामध्ये ही सहभाग घेतलेला आहे. संशोधन समितीचा अहवाल पुढीलप्रमाणे-

प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील

१.दि.५ ऑक्टोबर २०२३ रोजी पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळ एस. आय. पाटील आर्टस्, जी.बी.पटेल सायन्स अँड एस.टी.क.वी. संघ कॉमर्स कॉलेज, शहादा, जिल्हा-नंदुरबार यांच्यातर्फे आयोजित एकदिवसीय संवाद या विषयावर आयोजित एक दिवसीय ओरिएंटेशन प्रोग्राम मध्ये सहभाग.

२.दि.१० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचलित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा. यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एकदिवसीय “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२० : थीम अँड प्रोस्पेक्ट्स” या सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा.डॉ.संतोष भिका तमखाने
(हिंदी विभाग)

१. दि. ५ जून २०२३ रोजी कवियत्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव, अंतर्गत “मृणाल पांडे के कथा साहित्य में नारी मनोविज्ञान” या विषयावर पीएच.डी. पदवी संपादन.

२. दि. ५ ऑक्टोबर २०२३ रोजी पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळ एस. आय. पाटील आर्टस्, जी.बी.पटेल सायन्स अँड एस.टी.क.वी.संघ कॉमर्स कॉलेज शहादा, जिल्हा-नंदुरबार यांच्यातर्फे आयोजित एकदिवसीय “संवाद” या विषयावर आयोजित एक दिवसीय ओरिएंटेशन प्रोग्राम मध्ये सहभाग.

३. दि.०७ ऑक्टोबर २०२३ रोजी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई अंतर्गत, जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ, महिला कला महाविद्यालय, छत्रपती संभाजीनगर(औरंगाबाद) यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय परिषद मध्ये सहभाग व “मृणाल पांडे के कथासाहित्य में राजनीतिक चुनौतियों से जुझती हुई नारी का विमर्श” या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित. (A peer Reviewed Referred ISSN - २४५४-७९०५, Impact Factor -८.०२४)

४.दि. २५ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नासिक द्वारा आयोजित सात दिवसीय फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

५. दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी रुरल फाउंडेशन शिक्षण शास्त्र महिला महाविद्यालय, अक्कलकुवा आणि डब्ल्यू.के.बी.सी मंडळ संचलित,महिला शिक्षण कॉलेज नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.

६. दि.२४ नोव्हेंबर २०२३ ते २९ डिसेंबर २०२३ या कालावधितयू.जी.सी.मालविया मिशन टीचर ट्रेनिंग सेंटर, रांची युनिव्हर्सिटी रांची, झारखंड यांच्याद्वारेआयोजित “गुरुदक्षता १९ फॅकल्टी इंडक्शन प्रोग्राम” FIP मध्ये सहभाग घेऊन ओरिएन्टेशन कोर्स पूर्ण.

७. दि.१० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचलित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एक दिवसीय “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२० : थीम अँड प्रोस्पेक्ट्स” या सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा. काकासो जालिंदर अनपट
(अर्थशास्त्र विभाग)

१. कवियत्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव, अंतर्गत “नंदुरबार जिल्ह्याच्या आर्थिक विकासात प्रधानमंत्री आवास योजनेचे योगदान:एक विश्लेषणात्मक अभ्यास: २०१२-१३ ते २०२२-२३ अभ्यास क्षेत्र, नंदुरबार जिल्हा” या विषयावरपीएच.डी.पदवीसाठीनोंदणी व संशोधन कार्य सुरु.

२. दि. २६ व २७ मे २०२३ रोजी अंतर्गत शैक्षणिक उपक्रम व पंचप्रण : युवा संवाद या विषयावर आयोजित एक दिवसीय राज्यस्तरीय राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी अधिवेशन मध्ये सहभाग.

३. दि. ३१ जुलै २०२३ ते ५ ऑगस्ट २०२३ या कालावधीत युनिव्हर्सिटी ग्रॅंट कमिशन, ह्युमन रिसर्च डेव्हलपमेंट सेंटर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारतीय ज्ञान परंपरा, मिनिस्ट्री ऑफ एज्युकेशन गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया, न्यू दिल्ली यांच्या वतीने शॉर्ट टर्म ट्रेनिंग प्रोग्राम मध्ये सहभाग घेऊन A+” ग्रेडसंपादन.

४. Government of India ministry of commerce and industry conducted has successfully participated in IP Training Program INTERNATIONAL INTELLECTUAL PROPERTY AWARENESS MISSION ON 06 September 2023.

५. दि.०७ ऑक्टोबर २०२३ रोजी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई अंतर्गतजनता शिक्षण प्रसारक मंडळ, महिला कला महाविद्यालय, छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद) च्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय परिषद मध्ये सहभाग घेऊन “देशाच्या आर्थिक विकासात महिलांचा सहभाग” या विषयावर शोध निबंध प्रकाशित.(A peer Reviewed Referred ISSN - २४५४-७९०५, Impact Factor -८.०२४)

५. दि. २४ नोव्हेंबर २०२३ ते २९ डिसेंबर २०२३ या कालावधीतयू.जी.सी.मालविया मिशन टीचर ट्रेनिंग सेंटर, रांची युनिव्हर्सिटी रांची,झारखंड यांच्याद्वारे, आयोजित गुरुदक्षता “१९ फॅकल्टी इंडक्शन प्रोग्राम” FIP मध्ये सहभाग घेऊन ओरिएन्टेशनकोर्स पूर्ण.

6. दि.२५, २६, व २७ नोव्हेंबर २०२३ या रोजी पार पडलेल्या पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाचे, वाधिरे कला, वाणिज्य विज्ञान महाविद्यालय सासवड ता.पुरंदर, जि.पुणे व मराठी अर्थशास्त्र परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने ४६वे राष्ट्रीय अधिवेशन नोव्हेंबर २०२३, या अधिवेशनात “केंद्र पुरस्कृत विकास योजना व भारतीय शेती” या विषयावर शोध निबंध सादर केला. (International Research Journal of Multidisciplinary, volume,9 Special Issue 11, ISSN: 2454- 8499, impact Factor : 2.89)

७. दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी २०२३ रोजी-रुरल फाउंडेशन शिक्षणशास्त्र महिला महाविद्यालय, अक्कलकुवा आणि डब्ल्यू.के.बी.सी.मंडळ संचलित, महिला एज्युकेशन कॉलेज, नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एक दिवशीय ऑनलाईन राष्ट्रीय परिषदमध्ये सहभाग.

८.दि. ०६ जानेवारी २०२४ रोजी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई व नवल भाऊ प्रतिष्ठान संचलित, रुक्मिणीताई आर्टस् अँड कॉमर्स वुमेन्स कॉलेज, अमळनेर, जिल्हा-जळगाव यांच्या संयुक्त विद्यमाने “नवीन शैक्षणिक धोरण २०२० इम्पोर्टन्स अँड चॅलेंजेस इन इंडिया” या विषयावर आयोजित एक दिवशीय राष्ट्रीय परिषदेमध्ये सहभाग व “नवीन शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये भारतीय ज्ञान प्रणालीची भूमिका” या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित. (Peer Reviewed International Journal, ISSN-2319- 9318, Impact Factor - 9.154 (IIJIF)

९. दि.०९ जानेवारी ते १८ जानेवारी २०२४ या कालावधित यू.जी.सी-मालवीय मिशन टीचर्स ट्रेनिंग सेंटर S.G.T. खालसा कॉलेज, युनिव्हर्सिटी ऑफ दिल्ली द्वारा आयोजित ऑनलाईन “फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम” (FDP) मध्ये सहभाग.

१०.दि. १०जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचलित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अँड प्रोस्पेक्ट्स” या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

११. दि. ६ जानेवारी २०२४ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजी नगर, संचलित जालना समाजकार्य महाविद्यालयाचे रामनगर जालना द्वारा आयोजित “भारतातील सामाजिक समस्याफया विषयावर राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग व बेकारी ही एक भारतातील सामाजिक समस्या” या विषयावर शोध निबंध सादर केला.

सहा.प्रा.डॉ. कैलास रतिलाल चव्हाण
(अर्थशास्त्र विभाग)

१. दि.०७ जून २०२३ रोजी राजा राममोहन रॉय राष्ट्रीय एजन्सी फॉर आय.एस.बी.एन “झेप २०२३” ISBN- ९७८-९३-५९९३-०७९-८ हे पुस्तक प्रकाशित केले.

२.२५ नोव्हेंबर २०२३ रोजी “नंदुरबार डिस्ट्रिक्ट सिल्व्हर जुबिली” ISBN -९७८-९३-५९९७-९२६-५ या विषयावर पुस्तक प्रकाशित केले.

३. दि.२१ जून २०२३ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिवस या कार्यशाळेमध्ये सहभाग नोंदवला.

४. दि.२० सप्टेंबर २०२३ ते २९ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित रामानुजन युनिव्हर्सिटी ऑफ दिल्ली व मिनिस्ट्री ऑफ एज्युकेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजितपंडित मदन मोहन मालवीय नॅशनल मिशन ऑन टीचर्स अँड टीचिंग "फॅकल्टी इंडक्शन प्रोग्राम" FIP मध्ये सहभागव A+ ग्रेड संपादन करून ओरिएन्टेशन कोर्स पूर्ण.

५. दि. ५ ऑक्टोबर २०२३ रोजी पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळ एस.आय. पाटील आर्ट्स, जी.बी. पटेल सायन्स अँड एस टी.के.वी. संघ कॉमर्स कॉलेज शहादा, जिल्हा नंदुरबार यांच्यातर्फे "संवाद" या विषयावर आयोजित एकदिवसीय ओरिएन्टेशन प्रोग्राम मध्ये सहभाग.

६. दि.११/१० / २०२३ रोजी "ए.आई.फॉरऑल" प्रोग्राम द्वारे जनजागृती कार्यक्रमात सहभाग.

७. दि. २५ ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ आयोजित सात दिवसीय "फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम" FDP मध्ये सहभाग.

८. दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी रुरल फाउंडेशनअक्कलकुवा संचालित, शिक्षण शास्त्र महिला महाविद्यालय, आणि डब्ल्यू.के.बी.सी मंडळ संचालित,महिला शिक्षण कॉलेज नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.

९. दि.०६/०१/२०२४ रोजी ए.आई.फॉर ऑल प्रोग्राम मध्ये सहभाग घेऊन ए.आई.अॅप्रिसिएट कार्यक्रम पूर्ण केला.

१०. दि. १० जानेवारी २०२४ रोजी, शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को- ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय,शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने "नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२० : थीम अंड प्रोस्पेक्ट्स" या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा.डॉ.मंगला सखाराम चौधरी
(मराठी विभाग)

१. दि. २५ ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नासिक द्वारा आयोजित सात दिवसीय फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

२.दि. २४ नोव्हेंबर २०२३ ते २९ डिसेंबर २०२३ या कालावधीत यू.जी.सी.मालविया मिशन टीचर ट्रेनिंग सेंटर, रांची युनिव्हर्सिटी रांची, झारखंड यांच्याद्वारे, आयोजित गुरुदक्षता "१९ फॅकल्टी इंडक्शन प्रोग्राम" FIP मध्ये सहभाग घेऊन ओरिएन्टेशन कोर्स पूर्ण.

३.दि.१० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित "नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२० : थीम अंड प्रोस्पेक्ट्स" या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा. देवचंद पी.पाडवी
(इतिहास विभाग)

१. दि. २५ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नासिक द्वारा आयोजित सात दिवसीय फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

२.दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी रुरल फाउंडेशनअक्कलकुवा संचालित, शिक्षण शास्त्र महिला महाविद्यालय, आणि डब्ल्यू.के.बी.सी मंडळ संचालित,महिला शिक्षण कॉलेज नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.

३.दि.१० जानेवारी २०२४ रोजीशहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय,शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अंड प्रोस्पेक्ट्स” या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा. खेमराज धनराज पाटील
(मराठी विभाग)

१.कवियत्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव.अंतर्गत “संत कवी तुकाराम विषयक साठोत्तरी निवडक समीक्षा लेखनाचा अभ्यास.” या विषयावर पी.एच.डी पदवीसाठी नोंदणी व संशोधन कार्य सुरू.

२.दि. ३१ जुलै २०२३ ते ५ ऑगस्ट २०२३ या कालावधीत युनिव्हर्सिटी ग्रॅंट कमिशन, ह्युमन रिसर्च डेव्हलपमेंट सेंटर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारतीय ज्ञान परंपरा, मिनिस्ट्री ऑफ एज्युकेशन गव्हर्मेंट ऑफ इंडिया, न्यू दिल्ली यांच्या वतीने शॉर्ट टर्म ट्रेनिंग प्रोग्राम मध्ये सहभाग घेऊन “A+” ग्रेड संपादन.

३. दि.१० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय,शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अंड प्रोस्पेक्ट्स” या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा.योगेश नामदेव भुसारे
(इतिहास विभाग)

१. दि.२६ व २७ मे २०२३ रोजी शैक्षणिक उपक्रम पंचप्रणः युवा संवाद या विषयावर आयोजित राज्यस्तरीय राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकार अधिवेशनमध्ये सहभाग.

२.दि. १२ते १६रोजी एम.एस.एफ.डी.ए. “Ethics and values for stakeholders in Higher

education” Asia Plateau, पाचगणी, येथे फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

३.दि. २५ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक द्वारा आयोजित सात दिवसीय फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

४.दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी रुरल फाउंडेशन अक्कलकुवा संचालित, शिक्षणशास्त्र महिला महाविद्यालय, आणि डब्ल्यू.के.बी.सी मंडळ संचालित, महिला शिक्षण कॉलेज नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.

५.दि. १० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा. यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित “नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अंड प्रोस्पेक्ट्स” या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा.मंगला गोरख पाटील
(एफ.सी. व अर्थशास्त्र विभाग)

१.कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव अंतर्गत “नंदुरबार जिल्ह्यातील शहादा आणि नंदुरबार तालुक्यातील नागरी सहकारी पतसंस्थांच्या कामगिरीचा तुलनात्मक अभ्यास. (कालावधी २०१३ ते २०२३).” या विषयावर पीएच.डी. साठी नोंदणी व संशोधन कार्य सुरु.

२.दि.०७ ऑक्टोबर २०२३ रोजी एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई अंतर्गत जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ, महिला कला महाविद्यालय, छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद) च्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय परिषद मध्ये सहभाग घेऊन “देशाच्या आर्थिक विकासात महिलांचा सहभाग” या विषयावर शोध निबंध प्रकाशित. (A peer Reviewed Referred ISSN - २४५४-७९०५, Impact Factor -८.०२४)

३.दि. १६ ऑक्टोबर २०२३ रोजी खानदेश एज्युकेशन सोसायटी, प्रताप कॉलेज, अमळनेर वके.बी.सी. उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, अंतर्गत आयोजित एकदिवसीय आंतरविद्याशाखीय राष्ट्रीय परिषद मध्ये व “समकालीन आर्थिक समस्या आणि उपाय” या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित. peer Refereed and Indexed Journal, ISSN-२३४८-७९४३, Impact Factor-६.६२५

४.दि. २० आणि २१ ऑक्टोबर २०२३ रोजी विद्या विकास मंडळ आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज अक्कलकुवा, नंदुरबार आणि एस.टी.के.आय.पी.जी.आर.आय बांदर लंपुंग, इंडोनेशिया यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित दोन दिवसीय आंतरराष्ट्रीय चर्चासात सहभाग व “व्यापार आणि जागतिक बाजार समस्या आणि आव्हाने” या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित. (Peer Reviewed International Referred Research Journal, ISSN- २३१९-९३१८, Impact Factor- ९.१५४)

५.नोव्हेंबर २०२३ मध्ये पॉवर ऑफ नॉलेज, An International Multilingual Quarterly Peer Review

Journal या मध्ये "सहकार चळवळीचा विश्लेषणात्मक अभ्यास" या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित. (ISSN- २३२०- ४४९४, Impact Factor-२.७२८६)

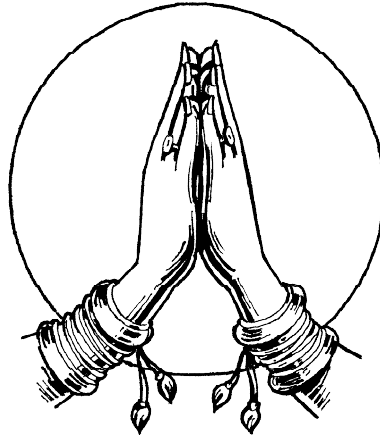
६.दि.०६ डिसेंबर २०२३ रोजी रुरल फाउंडेशनअक्कलकुवा संचालित, शिक्षण शास्त्र महिला महाविद्यालय, आणि डब्ल्यू.के.बी.सी मंडळ संचालित, महिला शिक्षण कॉलेज नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.

७.दि. २५ऑक्टोबर २०२३ ते ३१ ऑक्टोबर २०२३ या कालावधित यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नासिक द्वारा आयोजित सात दिवसीय फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम FDP मध्ये सहभाग.

८.दि. १० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित "नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अँड प्रोस्पेक्ट्स" या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

सहा.प्रा.किरण जे.माळी
(इंग्रजी विभाग)

दि. १० जानेवारी २०२४ रोजी शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को.ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि. संचालित, विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा.यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित "नॅशनल एज्युकेशन पॉलिसी २०२०: थीम अँड प्रोस्पेक्ट्स" या एकदिवसीय सेमिनार मध्ये सहभाग.

आभारी आहोत

● संस्थापक अध्यक्ष ●

कै.डॉ.काकासो.विश्राम हरी पाटील
श.ता.एज्यु.अॅण्ड को.ऑप.एज्यु.सोसायटी, शहादा

● प्रेरणा स्थान ●

कै.फकिरा जयराम पाटील
(मोठाभाई)

● आमचे आधारस्तंभ ●

मा.वनश्री तात्यासो. मोतिलाल फकिरा पाटील

एम.एस्सी.(अॅग्री)

चेअरमन, श.ता.एज्यु.अॅण्ड को.ऑप.एज्यु.सोसायटी, शहादा

• कुशल मार्गदर्शक •

मा.श्री. हिरालाल नगीन पटेल
व्हा.चेअरमन, श.ता.एज्यु.अॅण्ड को.ऑप.एज्यु.सोसायटी, शहादा

मा.सौ. प्रितीताई अभिजीत पाटील
सदस्या, महाविद्यालय विकास समिती

शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अँड को-ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि., शहादा, जि. नंदुरबार

● संचालक मंडळ ●

श्री मोतिलाल फकिरा पाटील
(चेअरमन)

श्री. हिरालाल नगीन पटेल
(व्हा.चेअरमन)

श्री.अंबालाल काशिनाथ पटेल
(सचिव)

श्री. अनिल भाईदास पाटील
(संचालक)

श्री. हिरालाल बाबू पाटील
(संचालक)

श्री.अभिजित मोतिलाल पाटील
(संचालक)

श्री. दिलीप लिमजी पाटील
(संचालक)

श्री. जयदेव भाऊभाई पाटील
(संचालक)

श्री. आनंदा पांडू पाटील
(संचालक)

श्री. प्रकाश जाधव पाटील
(संचालक)

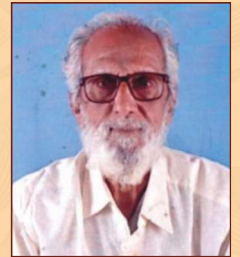
सौ.करुणाबेन छोटूलाल चौधरी
(संचालिका)

सौ. रेखा आनंद पाटील
(संचालिका)

श्री. हरी दत्तु पाटील
(संचालक)

श्री.साहेबगीर भगवानगीर गोसावी
(संचालक)

श्री. मनिष सदाशिव पाडवी
(संचालक)

श्री.नरेंद्रकुमार नवनीतलाल शाह
(संचालक)

श्री.विश्वनाथ सोमजी पाटील
(संचालक)

श्री.संजय पुरुषोत्तम पाटील
(तज्ञ संचालक/समन्वयक)

सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा, जि. नंदुरबार

प्राध्यापक वृंद

प्रा.डॉ.आय.जे.पाटील
(प्राचार्य)

डॉ.संतोष बी. तमखाने
(हिंदी विभाग प्रमुख)

प्रा.काकासो जे.अनपट
(अर्थशास्त्र विभाग)

डॉ.कैलास आर.चव्हाण
(अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख)

डॉ.मंगला एस.चौधरी
(मराठी विभाग प्रमुख)

प्रा.मंगला जी. पाटील
(अर्थ व राज्यशास्त्र विभाग)

प्रा.देवचंद पी. पाडवी
(इतिहास विभाग प्रमुख)

प्रा.योगेश एन. भुसारे
(इतिहास विभाग)

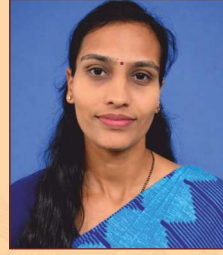
प्रा.प्रियंका आर.चव्हाण
(मराठी विभाग)

प्रा.कृतिका द्विवेदी
(इंग्रजी विभाग)

प्रा.प्रतिक आय.पाटील
(मराठी विभाग)

प्रा.अक्षता एच.पाटील
(अर्थशास्त्र विभाग)

प्रा.कविता पी. चौधरी
(बी.सी.ए.विभाग प्रमुख)

प्रा.कविता यु. गुलाले
(बी.सी.ए.विभाग)

प्रा.हर्षदा डी.महाले
(बी.सी.ए.विभाग)

श्री.निलेश पी. पाटील
(लिपिक)

श्री.योगेश यु. पाटील
(लिपिक)

श्री.भूषण एस. पाटील
(शिपाई)

श्रीमती चित्रकला पी. पाटील
(शिपाई)

श्री.हेमंत आर. जाधव
(शिपाई)

श्री.गोंडा एस. वसावे
(शिपाई)

शिक्षकेतर
कर्मचारी
वृंद

महाविद्यालयीन विद्यार्थी परिषद २०२३-२४

प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील
(अध्यक्ष)

प्रा.खेमराज डी.पाटील
(शिक्षक प्रतिनिधी)

प्रा.योगेश एन.भुसारे
(NSS कार्यक्रम अधिकारी)

प्रा.काकासो जे.अनपट
(शा.शि.प्र.क्रीडा संचालक)

वैशाली सतीष महाजन
(तृतीय वर्ष बी.ए.मराठी)
विद्यापीठ प्रतिनिधी

समृद्धी योगेश साळवे
(तृतीय वर्ष बी.सी.ए.)
विद्यार्थी सेक्रेटरी

तारु बोखा पाडवी
(तृतीय वर्ष बी.ए.अर्थशास्त्र)
वर्ग प्रतिनिधी

जयश्री पंडीत मोरे
(तृतीय वर्ष बी.सी.ए.)
वर्ग प्रतिनिधी

प्रियंका गणेश खर्डे
(द्वितीय वर्ष बी.ए. इतिहास)
वर्ग प्रतिनिधी

रोहिणी योगेश सोनवणे
(तृतीय वर्ष बी.सी.ए.)
वर्ग प्रतिनिधी

आम्रपाली अधिकार जावरे
(प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी)
वर्ग प्रतिनिधी

मनस्वी किशोर पाटील
(प्रथम वर्ष बी.सी.ए.)
वर्ग प्रतिनिधी

सेजल अनिल बडगुजर
(द्वितीय वर्ष बी.ए. अर्थशास्त्र)
सांस्कृतिक प्रतिनिधी

वैष्णवी विनोद निकम
(द्वितीय वर्ष बी.सी.ए.)
सांस्कृतिक प्रतिनिधी

लक्ष्मी मंगेश भामरे
(द्वितीय वर्ष बी.ए.मराठी)
रा.से.यो. प्रतिनिधी

हिमांगी सुपड चौधरी
(द्वितीय वर्ष बी.सी.ए.)
रा.से.यो. प्रतिनिधी

दक्षता एकनाथ पाटील
(तृतीय वर्ष बी.ए. अर्थशास्त्र)
अल्पसंख्यांक प्रतिनिधी

रींकु दन्यावसिंग नाईक
(तृतीय वर्ष बी.सी.ए.)
क्रिडा प्रतिनिधी

सीमा भिमसिंग वसावे
(तृतीय वर्ष बी.ए. इतिहास)
क्रिडा प्रतिनिधी

रीना गोपाल माळी
(द्वितीय वर्ष बी.ए. मराठी)
नियतकालिक प्रतिनिधी

☆ गौरवाचे मानकरी ☆

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा निकालावर

अर्थशास्त्र विभाग (तृतीय वर्ष)

काजल कांतिलाल खर्डे
(६६.८३%) - विभागात प्रथम

सुनिता शेणू पाटील
(६५.२५%) - विभागात द्वितीय

प्रियंका राधेश्याम वाघ
(६४.५८%) - विभागात तृतीय

अर्थशास्त्र विभाग (द्वितीय वर्ष)

तारु बोखा पाडवी
(५९.३३%) - प्रथम

प्रिती जीवन वाघ
(५९.३३%) - द्वितीय

प्रियंकाबेन विजय पारधी
(५६.२८%) - तृतीय

अर्थशास्त्र विभाग (प्रथम वर्ष)

अदिती गुलालसिंग पावरा
(७२.३३ % ए+ श्रेणी) - विभागात प्रथम

ऋतुजा वसंत महाले
(७१.१७% ए+ श्रेणी) - विभागात द्वितीय

गायत्री मधू मोरे
(६८.७५% ए+ श्रेणी) - विभागात तृतीय

मराठी विभाग (तृतीय वर्ष)

सुनिता उंधा गुलाले
(७३.९२ % ए+ श्रेणी) - प्रथम

प्रियंका रमेश चव्हाण
(६९.३३% ए श्रेणी) - द्वितीय

जागृती सुभाष वसईकर
(६३.००% ए श्रेणी) - तृतीय

☆ गौरवाचे मानकरी ☆
शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा निकालावर

मराठी विभाग (द्वितीय वर्ष)

वैशाली सतिष महाजन
(६९.७५%) - प्रथम

मयुरी सतिष महाजन
(६४.६७%) - द्वितीय

राणी सुरेश पारधी
(६२.५०%) - तृतीय

मराठी विभाग (प्रथम वर्ष)

रितु रविंद्र बर्डे
(६९.००%) - प्रथम

भाग्यश्री सुरेश महाजन
(६९.००%) - प्रथम

रिना गोपाळ माळी
(६७.५०%) - द्वितीय

रोशनी रुबाबसिंग भिल
(६६.९७%) - तृतीय

इतिहास विभाग (तृतीय वर्ष)

चेतना जीवन भोई
(५५.५७%) - विभागात प्रथम

ईशा सतिष निकुंभे
(५३.७५%) - विभागात द्वितीय

हीना शशिकांत खर्डे
(५३.३३%) - विभागात तृतीय

इतिहास विभाग (द्वितीय वर्ष)

गीता रघु भिल
(५५.८३%) - प्रथम

प्रियंका वामन इंदीस
(५४.९२%) - द्वितीय

अंकिता महेश चोपडेकर
(५४.७५%) - तृतीय

☆ गौरवाचे मानकरी ☆

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा निकालावर

इतिहास विभाग (प्रथम वर्ष)

प्रियंका गणेश खर्डे
(७०.८० %) - विभागात प्रथम

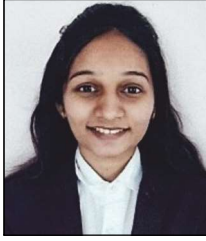

कविता जंगा मोरे
(६६.८३%) - विभागात द्वितीय

दिपिका मांगीलाल खर्डे
(६६.५०%) - विभागात तृतीय

बी.सी.ए. शाखा (तृतीय वर्ष)

नंदिनी चुनिलाल पाटील
(७५.५० %) - प्रथम

बतुल आरीफ शाहेद
(७३.६०%) - द्वितीय

हर्षदा धनलाल महाले
(७३.२०%) - तृतीय

बी.सी.ए. शाखा (द्वितीय वर्ष)

समृद्धि योगेश सावळे
(५७.०० %) - प्रथम

रींकु दर्यावसिंग नाईक
(५४.८०%) - द्वितीय

बी.सी.ए. शाखा (प्रथम वर्ष)

रोहिणी योगेश सोनवणे
(८७.७०%) - प्रथम

करुणा नितिन सोनी
(८७.७०%) - प्रथम

चांदणी वसंत बोरसे
(८१.७०%) - द्वितीय

रुपाली पितांबर महाजन
(८०.१०%) - तृतीय

❀ प्राध्यापकांचे विशेष प्राविण्य ❀

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४

"पीएच.डी." पदवी संपादन

"मृणाल पांडे के कथा साहित्य में नारी मनोविज्ञान"
या विषयावर "संशोधन कार्य" व
कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
येथून "पीएच.डी." पदवी संपादन.

प्रा.डॉ.संतोष बी. तमखाने
(हिंदी विभाग प्रमुख)

"पीएच.डी." पदवी संपादन

"गुर्जर समाजातील संतश्री तोताराम महाराज यांच्या वाङ्मयाचा
सर्वांगीण अभ्यास" या विषयावर "संशोधन कार्य" व
कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
येथून "पीएच.डी." पदवी संपादन.

प्रा.डॉ.मंगला एस.चौधरी
(मराठी विभाग प्रमुख)

**"राष्ट्रीय शिक्षक रत्न पुरस्कार, शिक्षक गौरव पुरस्कार व
विभागीय समन्वयक" पदी निवड**

वर्ल्ड ह्यूमॅनिटी कमिशन तर्फे "राष्ट्रीय शिक्षक रत्न पुरस्कार" व
"म.ज्योतिबा फुले शिक्षक गौरव पुरस्कार" मिळाला. तसेच
रा.से.यो.मध्ये उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल धुळे, जळगांव, नंदुरबार आणि
नाशिक या उत्तर महाराष्ट्र विभागातील एकुण ९ महाविद्यालयांची
जबाबदारी म्हणून एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ, मुंबई कडून
"एन.एस.एस. विभागीय समन्वयक" पदी फेरनिवड.

प्रा.काकासो जे.अनपट
(अर्थशास्त्र विभाग)

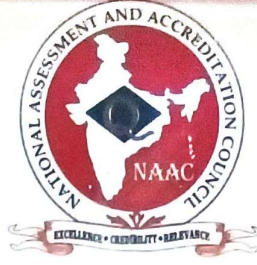

"राज्यस्तरीय शिक्षकरत्न" पुरस्कार प्राप्त

लोकराजा राजर्षी छत्रपती शाहु महाराज यांचा आदर्श घेत समाजात
शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, कला, क्रीडा, कृषि अश्या विविध
क्षेत्रात समाजोपयोगी योगदान दिल्याबद्दल

"राज्यस्तरीय शिक्षकरत्न" पुरस्काराने सन्मानित.

प्रा.डॉ.कैलास आर.चव्हाण
(अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख)

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान

NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL

An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

*The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
on the recommendation of the duly appointed*

*Peer Team is pleased to declare the
Shahada Taluka Educational Society and Co.op. Education Society Limited's
Sr. Arts Mahila Mahavidyalaya
Dondaicha Road, Shahada, affiliated to
Shreemati Nalibai Damodar Thackersey Women's University, Maharashtra as*

Accredited

with CGPA of 2.07 on four point scale

at B grade

valid up to January 07, 2025

Date : January 08, 2020

*S.C. Desai
Director*

संसद सदस्य

अॅड .गोवाल के.पाडवी

जा.क्र. - नंदु / १०६५ / २०२४

दिनांक - ३०/०९/२०२४

शुभसंदेश

स.न.वि.वि.

आपल्या श.ता.को.ऑप.एज्यु.सोसा. च्या सिनिअर आर्टस महिला महाविद्यालयाचे वार्षिक नियतकालीक "झेप" हा अंक प्रकाशित करण्याचा आपला मानस आहे ! त्यास माझ्या मनःपूर्वक शुभेच्छा...!

या संस्थेच्या महिला विद्यालयाच्या सतत विकास व्हावा यासाठी संस्थेचे चेअरमन, व्हाईस चेअरमन तसेच संचालक मंडळ नेहमी प्रयत्नशील असून महाविद्यालयाच्या "झेप" या वार्षिक नियतकालीक अंकास माझ्या हार्दिक शुभेच्छा...!

यापुढेही आपल्या संस्थेच्या माध्यमातून समाजाची सेवा अविरतपणे घडत राहो. आपणास नविन वर्ष सुख समृद्धीचे, आनंदाचे व भरभराटीचे जावे हिच सदिच्छा...!

आपला स्नेहांकित

(अॅड.गोवाल के.पाडवी)

खासदार

नंदुरबार लोकसभा मतदार संघ

☎ 9389677777 ✉ padavi.gowaal@sansad.nic.in

📍 ऑफिस- प्लॉट नं.४ व ५, विजयश्री नगर, मौजे होळ तर्फे हवेली, नंदुरबार-४२५४१२

महाराष्ट्र विधान परिषद

सत्यमेव जयते

चंद्रकांत रघुवंशी

सदस्य-महाराष्ट्र विधान परिषद, मुंबई

नंदुरबार : आमदार कार्यालय परदेशीपुरा, नंदुरबार - ४२५ ४१२ • निवास : 'रामपैलेस', बाहेरपुरा, नंदुरबार जि. नंदुरबार - ४२५ ४१२

दिनांक :

दिनांक 24 सप्टेंबर, 2024

शुभेच्छा संदेश पत्र

नमस्कार,

शहादा तालुका को-ऑपरेटीव्ह एज्युकेशन सोसायटी, शहादा जि. नंदुरबार संचलित वरीष्ठ कला महिला महाविद्यालय यांच्या वार्षिक नियतकालिक “झेप” हा अंक प्रकाशित करण्याचा मानस असून त्यास माझ्या मनःपूर्वक शुभेच्छा !

शहादा तालुका को-ऑपरेटीव्ह एज्युकेशन सोसायटी, शहादा जि. नंदुरबार या संस्थेने सन 2001 साली ग्रामीण आदिवासी मुलींना, महिलांना उच्च शिक्षणाची संधी उपलब्ध व्हावी या उदात्त हेतुने महिला महाविद्यालय सुरु केले आहे. या महिला महाविद्यालयात कला, बी.सी.ए, फॅशन डिझायनिंग अश्या तीनही विद्याशाखांचे अभ्यासक्रम उपलब्ध असून तज्ञ व अनुभवी प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन ग्रामीण आदिवासी विद्यार्थीनींना मिळत आहे. या महिला महाविद्यालयात सर्व संवर्गातील महिला उच्च शिक्षणाचा लाभ घेत असून संस्थेचे चेअरमन, व्हा.चेअरमन तसेच संचालक मंडळ नेहमी महिला, महाविद्यालयाच्या विकासासाठी नेहमी प्रयत्नशिल आहेत.

आपल्या शहादा तालुका को-ऑपरेटीव्ह एज्युकेशन सोसायटी, शहादा जि. नंदुरबार या संस्थेच्या माध्यमातून ज्ञानदानाचे पवित्र कार्य अविरत घडत राहो ! पुनश्च: माझ्याकडून वार्षिक नियतकालिका “झेप” या पुस्तिकेच्या प्रकाशनास मनःपूर्वक शुभेच्छा देतो.

धन्यवाद !

आपला स्नेहांकित,

(चंद्रकांत रघुवंशी)

माजी विद्यार्थिनी मेळाव्याचे क्षणचित्र

हिन्दी दिवसा प्रसंगी विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना लोणखेडा महाविद्यालयातील हिन्दी विभागाचे प्रा. डॉ. गौतम कुवर

राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत विद्यापीठ स्तरीय 'युवा संवाद भारत २०४७' निमित्ताने आयोजित वक्तृत्व स्पर्धेत यशस्वी विद्यार्थिनी

शैक्षणिक सहलीचे उद्घाटन प्रसंगी व्हा.चेअरमन श्री.हिरालाल पटेल व प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील

सायंस सिटी अहमदाबाद येथील शैक्षणिक सहलीचे एक क्षणचित्र

महाराष्ट्र राज्य आर्म रेसीलिंग चैम्पीयनशीप स्पर्धेत कु. सीमा वसावे हिने सिल्व्हर मेडल पटकाविले. तिचे कौतुक करताना सरस्थेचे अध्यक्ष वनश्री तात्यासाहेब.

अर्थशास्त्र विभागांतर्गत "कृषी अर्थशास्त्र आणि शाश्वत विकास" या विषयावर विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना डब्ल्यू.के.बी. महिला महाविद्यालय, धुळे येथील अर्थशास्त्र विभागप्रमुख प्रो.डॉ. आर. के. शिंदे

अर्थशास्त्र विभागांतर्गत उद्योजकता आणि बँकिंग या विषयावरती आयोजित कार्यक्रमात सूत्रसंचालन करताना अर्थशास्त्र विभागातील विद्यार्थिनी कु.रुपाली पाटील व व्यासपीठावरील उपस्थित सर्व मान्यवर.

कोल्हापूर येथे आयोजित खोखो, रस्सीखेच व धावणे या स्पर्धेमध्ये सहभाग घेतलेल्या सर्व विद्यार्थिनी व शिक्षक

१४ सप्टेंबर हिन्दी दिवसानिमित्त आयोजित काव्यवाचन स्पर्धेत यशाचे मानकरी विद्यार्थिनीं समवेत प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील व इतर मान्यवर

सावित्रीबाई फुले जयंतीनिमित्त विद्यार्थिनिशी संवाद साधतांना प्रा.डॉ.सुनील रामटेके, समवेत प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील व इतर मान्यवर

प्रथम वर्षातील विद्यार्थिनीचा मीस फ्रेशर्स म्हणून सन्मान करताना मा. प्राचार्य डॉ. आय.जे.पाटील

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० निमित्त आयोजित पोस्टर स्पर्धेतील सहभागी स्पर्धकांसमवेत प्राचार्य व शिक्षक वृंद

विद्यार्थी विकास विभागांतर्गत नवारात्रोत्सवनिमित्त जागर स्त्री शक्तीचा उपक्रमात सहभागी विविध नवदुर्गा

विद्यार्थी विकास विभागांतर्गत ग्रुप डे साजरा करण्यात आला. त्या प्रसंगी आनंद लुटताना विद्यार्थिनी

मिसमॅच डे साजरा करतांना विद्यार्थिनी एक क्षणचित्र

विद्यार्थी विकास विभागांतर्गत विद्यार्थिनी निरोप समारंभाप्रसंगी मनोगत व्यक्त करताना महाविद्यालय विकास समिती सदस्या सौ.प्रितीताई पाटील

मराठी विभागांतर्गत वाचन प्रेरणा दिवस साजरा करण्यात आला होता. या प्रसंगी विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील

ग्रंथालय भेट प्रसंगी मराठी विभागाचे प्रमुख प्रा.डॉ. मंगला चौधरी सोबत प्रा. खेमराज पाटील विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना

राष्ट्रसंत गाडगे बाबा पुण्यतिथी प्रसंगी मार्गदर्शन करताना प्रा.खेमराज पाटील

प्लेसमेंट सेल प्रसंगी नोकरी मिळविण्यासाठी मुलाखतीस आलेल्या विद्यार्थिनी

राष्ट्रीय सेवा योजना एकाकांतर्गत रांगोळी स्पर्धा परीक्षण करताना परीक्षक मान्यवर

मराठी राजभाषा दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. मंगला चौधरी

Intellectual Property Right या विषयावर आयोजित सेमिनार मध्ये बी.सी.ए.च्या विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना विज्ञान वरीष्ठ महाविद्यालयातील प्रा.डॉ. उल्हास सोनवणे.

विद्यापीठ स्तरावरील युवा महोत्सवमध्ये सहभाग घेतलेल्या बी.सी.ए.च्या यशस्वी विद्यार्थिनी सोबत वनश्री तात्यासाहेब श्री.मोतीलाल पाटील, मा.हिरालालभाई पाटील, मा.प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील व प्राध्यापक वृंद.

वि.का.राजवाडे संशोधन केंद्रात इतिहास विभागांतर्गत क्षेत्रीय भेट..

स्वच्छ भारत मिशन अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवक विद्यार्थिनी श्रमदान करतांना.

अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त 'मेरी माटी मेरा देश' अभियानांतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना एककाच्या वतीने 'पंच प्राण शपथ ग्रहण कार्यक्रम

रा.से.यो.विशेष निवासी शिबिराच्या समारोप प्रसंगी विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन करताना संस्थेचे व्हा.चेअरमन मा.श्री.हिरालालभाई पटेल

राष्ट्रीय सेवा योजने अंतर्गत आयोजित रांगोली स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थिनी रांगोली काढताना

दत्तकगाव सोनवद येथे रा.से.यो.चे विशेष निवासी शिबिरात महिला ग्रामस्थांसाठी आरोग्य तपासणी शिबिर

रा.से.यो.च्या विशेष निवासी शिबिरात स्नेह भोजनाचा आनंद घेताना शिक्षक व विद्यार्थी

एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ, मुंबई संलग्नित,
शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अॅण्ड को-ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि., शहादा संचलित,
सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा

नॅक पुनर्मूल्यांकन "बी" श्रेणी प्राप्त
CGPA 2.07

कै.डॉ.विश्रामकाका शैक्षणिक संकुल
शहादा, जि. नंदुरबार, पिन-४२५४०९

राष्ट्रीय शैक्षणिक क्षेपण
२०२०

क्षेप

वार्षिक नियतकालिक
२०२३-२४
अंक १६ वा

तमसो मा ज्योतिर्गमय

एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ, मुंबई संलग्नित,
शहादा तालुका एज्युकेशनल सोसायटी अॅण्ड को-ऑप.एज्युकेशनल सोसायटी लि., शहादा संचलित,
सिनिअर आर्टस् महिला महाविद्यालय, शहादा

नॅक पुनर्मुल्यांकन "बी" श्रेणी प्राप्त
CGPA 2.07

कै.डॉ.विश्रामकाका शैक्षणिक संकुल
शहादा, जि. नंदुरबार, पिन-४२५४०९

स्व. सुशिलाबेन डी. शाह

श्रीमती दुर्गाबेन विश्वनाथन्
(ऑस्ट्रेलिया)

आमचे आश्रयदाते

* विद्यापीठ गीत *

संस्कृता स्त्री पराशक्ति स्वर हमारा है,
विश्व है परिवार, भारत घर हमारा है ।
हम नहीं है दीन, कहता कौन हम अबला,
है सबल संस्कृति हमारी, हम सभी सबला,
ज्योति से जगमग हुआ, अंतर हमारा है ।
विश्व है परिवार, भारत घर हमारा है ।
स्वप्न ठाकरसी हुआ साकार है इसमें,
महर्षी कर्वे तपस्या - सार है इसमें,
हम दिशाएँ और यह दिनकर हमारा है ।
विश्व है परिवार, भारत घर हमारा है ।

GOAL OF OUR COLLEGE

• Vision :

Communicate to Women's all round Development in this Rural and Tribal region has spearheaded our vision to address their needs in the field of their education and empowerment.

• Mission :

To "Empower women and make them self reliant". To empower the illiterate, ignorant, uneducated masses by educating them and by creating in them the social, political and cultural awareness. To uplift the downtrodden, backward, tribal and weaker Sections of Shahada block through. To give them confidence that they are the creators and not the creatures of their fate. To make them think that knowledge creating their future.

• Objective :

- *To develop the attitude and eager of the student to gain knowledge in competitive examination.*
- *To impart quality education to create the sensible, imaginative, responsible, creative youth.*
- *To initiate process to attain harmony and social balance in the society.*
- *To create a common platform for the young student leaders.*
- *To achieve excellence in academic disciplines, research and extension activities through emphasis on "Quality in every Activity"*

विद्यार्थीनिशी ऑनलाईन सुसंवाद साधतांना एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठाच्या कुलगुरु मा.डॉ.उज्वला चक्रदेव

मा.वनश्री तात्यासाहेबांच्या अभिष्टचिंतन सोहळा प्रसंगी परिसरातील स्वच्छता सेवक म्हणून महिला कर्मचारीला सन्मानपत्र देतांना आश्रयदाते सौ.दुर्गाबेन विश्वनाथन.

पिस्तूल शूटिंग स्पर्धेत नैपुण्य प्राप्त रिकू नाईक (ऑल इंडिया प्लेयर) हिचा सत्कार करतांना चेअरमन मा.वनश्री मोतीलाल पाटील, व्हा.चेअरमन श्री.हिरालाल पटेल व प्राचार्य डॉ.आय.जे.पाटील

तीन दिवसीय लाईफ स्किल ट्रेनिंग प्रोग्रामचा उद्घाटन समारोह प्रसंगी मनोगत व्यक्त करतांना चेअरमन मा.वनश्री मोतीलाल पाटील, व्हा.चेअरमन श्री.हिरालाल पटेल व प्राचार्य

महाविद्यालय कॅम्पस प्लेसमेंट सेल प्रसंगी मार्गदर्शन करतांना महाविद्यालय विकास समिती सदस्या सौ.प्रितीताई पाटील

कृ.उ.बा.चे सभापती मा.श्री.दादासो.अभिजित पाटील यांचेसमवेत राष्ट्रीय सेवा योजनेचा विद्यार्थिनींचा रन फॉर शहादा या उपक्रमात सहभाग

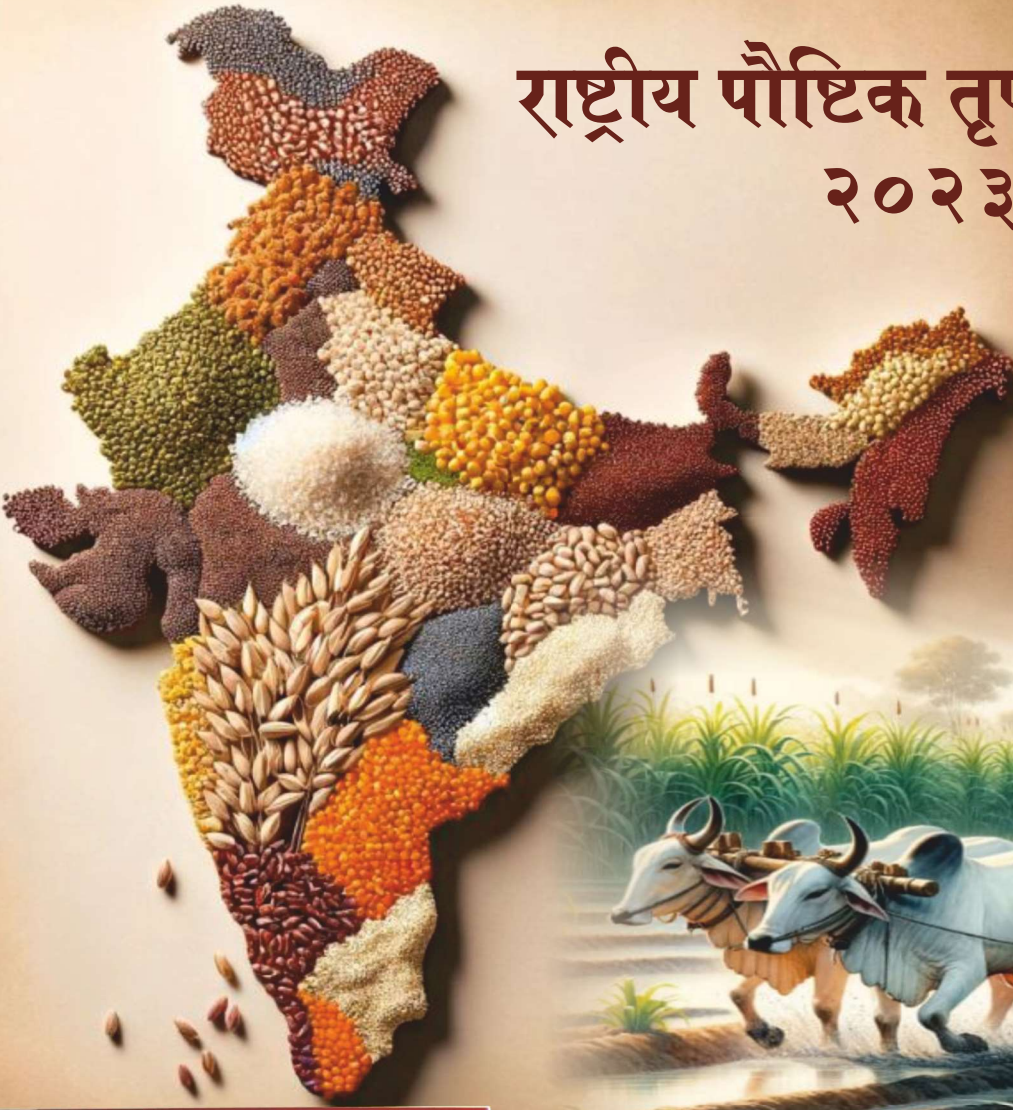

राष्ट्रीय सेवा योजना एककच्या वतीने वरुळ-कानडी येथे जल-जंगल संवर्धन मिशन अंतर्गत 'पाणी अडवा पाणी जिरवा' उपक्रम प्रसंगी सौ.प्रितीताई पाटील

अहमदाबाद येथे गेल्या शैक्षणिक सहलीचे एक क्षणचित्र

राष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष २०२३

श. ता. को. ऑप. एज्युकेशन सोसा. लि., शहादा

कै. डॉ. विश्रामकाका शैक्षणिक संकुल, शहादा

शेट व्ही. के. शाह विद्या मंदीर, शहादा

कै. सौ. जी. एफ. पाटील कनिष्ठ महाविद्यालय

विकास विद्या मंदीर क. महा. क्रिमान कौगल्य

शेट व्ही. के. शाह प्राथमिक विद्या मंदीर

सिनिअर आर्ट्स महिला महाविद्यालय

विज्ञान वरिष्ठ महाविद्यालय, शहादा

आय्. एम्. आर. डी.

अध्यापक विद्यालय

